

Zirgu Pasts

Nr. 4 (37)

2010. gada aprīlis-maijs

**Prezidents
Tērvetē**

**FEI sacensības
Tallinā**

Latvijas Valsts Prezidents Valdis Zatlers un Lilita
Zatlere zirgaudzētavā Tērvetē.

Foto: Toms Kalniņš, Valsts Prezidenta kanceleja

ISSN 1691-4864

9771691486008 037

Cena
1,90 Ls

REKLĀMAS IZCENOJUMI ZIRGU PASTĀ

Vienīgais specializētais zirgkopības laikraksts latviešu valodā, iznāk vienu reizi mēnesī. „Zirgu Pasts” ir laikraksts katram Latvijas iedzīvotājam, kas vēlas zināt vairāk par to, kas un kā notiek zirgkopības nozarē un jāšanas sportā. Latvijas un ārzemju ziņas par zirgkopības jautājumiem zirgkopjiem, sportistiem, hobija jātniekiem un zirgumīļiem. Katrā numurā: plakāts - sacensību kalendārs.

2.vāks

210 x 297 mm
(300 LVL + PVN)

1/2

210 x 148 mm
(180 LVL + PVN)

3.vāks

210 x 297 mm
(300 LVL + PVN)

1/2

210 x 148 mm
(180 LVL + PVN)

4.vāks

210 x 297 mm
(360 LVL + PVN)

1/2

210 x 148 mm
(200 LVL + PVN)

1 lappuse

187 x 264 mm
(200 LVL + PVN)

1/2 lappuse

(vertikāli)
94 x 264 mm
(120 LVL + PVN)

1/2 lappuse
(horizontāli)

187 x 132 mm
(120 LVL + PVN)

1/3 lappuse
(vertikāli)

62 x 264 mm
(80 LVL + PVN)

1/3 lappuse
(horizontāli)

187 x 88 mm
(80 LVL + PVN)

1/4 lappuse
(horizontāli)

96 x 32 mm
(52 LVL + PVN)

Nestandarta
reklāma
0,41 LVL/cm² + PVN

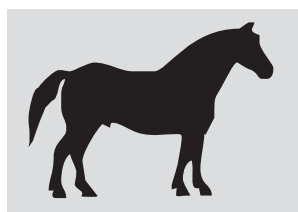
Līdz 91x50 mm vizītkartes formāta reklāma/dažādi 20 LVL

**Zirgu fotogrāfijas
un individuālas fotosesijas**

Dace Štrausa – tālr.: 26258326
Māris Millers – tālr.: 29209802

Līdz 60x35mm zirga pārdošanas sludinājums
3 LVL + PVN

Vārds: Xxxxxx

Šķirne: Taķēnes

Dz. gads: 2002. g.

Augums: 164 cm

Ērzelis Ķēve Kastrāts

Tēvs: Xxxxxxx

Mātes tēvs Xxxxxxx

Izmantošanas veidi:

Iejāde

Hobijs

Draivings

Konkūrs

Vaisla

Rikšošana

Cena: xxxx

Kontaktinformācija: xxxxxxxx

ATLAIDES par atkārtojumu

2 reizes – atlaide 5%

3 reizes – atlaide 10%

4 reizes – atlaide 15%

5 reizes un vairāk – atlaides 20 %

Tehniskie maketa iesniegšanas noteikumi

Reklāmas pieņem eps, tiff un ai formātos, maketu izšķirtspējai jābūt ne mazāk kā 300 dpi. Gatavām reklāmām jābūt līdzīgai paraugam jpg formātā. 3 mm apgrīšanas mala.

Sludinājumus sūtīt uz e-pastu:
info@zirgupasts.lv

Tālrunis uzziņām 26544243

• Firmas baneru reklāma 6-15cm² no 3,50 LVL+PVN

Par brīnišanos

Brīnišanās gan vairāk piedienētu nepieredzējušai personai, bet, neko darīt, daži no šīs mazliet bērnišķīgās īpašības tā arī netiek vaļā visu mūžu. Brīnišanās gan lielā mērā saistīta ar brīnumu, un tas dažreiz palīdz. Vismaz padara dzīvi krāsaināku, lai gan piezemēts un praktisks cilvēks teiktu, ka jānolaižas uz zemes un ka brīnumi nenotiek.

Šoreiz gan mazliet bēdīgāka brīnišanās sanāks. Es brīnos, kāpēc mūsu zirdzinieki, piemēram, neabonē *Zirgu Pastu*. Igauņu žurnālam par zirgiem *Oma Hobu* ir vairāk nekā tūkstošis abonentu, nemaz nerunājot par Vāciju, kur iznāk neskaitāmi žurnāli un avīzes par zirgiem, vai iedzīvotāju skaita ziņā mazo Somiju ar kādiem pieciem, sešiem biezākiem un plānākiem izdevumiem. Pirmais, kas ienāk prātā – eh, laikam tas nevienam nav vajadzīgs vai nav pieņemami aizraujošs, un mēs te jau trešo gadu nopūlamies vaiga sviedros, nesāņemot taustāmu atbildību par, jāsaka, diezgan laikietilpīgu un apjomīgu darbu, kas, var padomāt, vien pašiem un 300 avīzes abonentiem vajadzīgs. Šobrīd patiešām turamies uz tik plika entuziasmu, kas izskatās jau pamuļķīgi mūsdienu apstākļos, un pašas brīnāmies, kāpēc? Tas gan skaidrs, ja nolaidīsimies uz zemes un brīnumiem neticēsim, tad *Zirgu Pasts* nonāks kapu kalniņā, kur viens otrs izdevums par zirgiem jau atrodas. Bet tomēr, ja avīze ir vajadzīga, gribu lūgt iesaistīties arī pārējos, kam rūp, lai šāds izdevums pastāvētu. Ideja ir vienkārša – vienas lappuses pašizmaksa pie nelielās avīzes tirāžas ir 90 latu, kur ietilpst numura izdošanas dzīvībai tikai paši nepieciešamākie izdevumi. Taču būtu tikai normāli, ja kaut nelielu atalgojumu saņemtu arī rakstu autori, tulkotāji un fotogrāfi. Aicinājums zirgu tautai ir apvienot spēkus, kļūstot par līdzautoriem un avīzes lappušu vai rakstu sponsoriem, ko apliecinās atbilstošs ieraksts. Tā ir arī izdevība ļoti lēti ievietot reklāmu, kas ietilpst tajos pašos labvēļa 90 latos. Tad *Zirgu Pasts* kļūtu par Latvijas zirdzinieku kopdarbu vēl lielāka mērā. Gribam veidot izdevumu interaktīvāku, kur vairāk notiek domu un informācijas apmaiņa, tāpēc priecājamies par katru vēstuli, ko saņemam, sevišķi, ja kritika ir pamatota un ieteikumi vēra ņemami, kā daudzus aspektos, piemēram, Agneses Kukaines vēstulē. Tas rada jaunas idejas.

Lielu paldies gribu teikt avīzes ārštata autoriem, kas *Zirgu Pastu* padara daudzveidīgāku un krāsaināku. Strādāsim kopā, un tad gan mēs te, *Zirgu Pastā*, entuziasmu ne par ko nezaudēsim! Gaidām Jūsu telefona zvanus un e-pastus! Neticu, ka zirdzinieki negrib zināt neko vairāk, kā tikai to, kas paša pagalmā darās, tadēļ arī brīnos un ceru, ka Latvijas vienu vienīgo drukāto izdevumu par zirgiem nevajadzēs guldīt kapiņā.

Notiek jau arī priecīgi notikumi un pat brīnumi. Paskat, arī mūsu Valsts Prezidents izrādījis interesi par mūsu nozari, kas priecē! Svinīgā ceremonijā Valdis un Lilīta Zatleri kļuva par vārda devējiem vienam spriganam kumeliņam AS *Agrofīrmā Tērvete*. *Zirgu Pasts* turpmāk ceļos arī uz Rīgas pili, un Latvijas pirmais pāris varēs iepazīties ar mūsu skaisto, bet visai grūto nozari pamatīgi.

Un vispār, nebūsim īgni, taisīsim lielo tīrīšanu un vētīšanu arī katrs savā sētā! Pavasaris ar visiem briestošajiem un plaukstošajiem brīnumiem tomēr ir klāt! Un kumeļi jau sprīņo kā traki.

Dace Štrausa

Šajā numurā

LATVIJĀ

Valsts Prezidents Tērvetē

Latvijas pirmais pāris – Valdis un Lilīta Zatleri viesojās Tērvetes zirgaudzētavā, kur kļuva par krustvecākiem zirgu meitenei Rešļijai ..... **4.-5. lpp.**

IGAUNIJĀ

Centrāleiropas ligas fināls

Tallinā risinājās Pasaules kausa izcīņas Centrāleiropas ligas fināls šķēršļu pārvarēšanā, kas tika sarīkots kā vērienīgs šovs ..... **6.-9. lpp.**

ĀRZEMĒS

Pasaules kausu izcīņa iejādē

Intrīģējošās Pasaules kausa finālsacensības iejādē – rezultāti, analīze, komentāri ..... **16.-19. lpp.**

DZĪVESSTĀSTS

Vella kalpu dublieris

Iepazīstinām ar Miķeli Ankipovu, kurš kādreiz trenējies jāšanas sportā, bijis vairāku aktieru dublieris filmās, bet tagad uz zirgiem raugās tikai ar līdzjutēja interesi ..... **28.-29. lpp.**

ZIRGAUDZĒTĀJIEM

Ganības zirgiem

Padomi, kā Latvijas apstākļos veidot kvalitatīvas ganības zirgiem, kas ļoti nozīmīgi gan dzīvnieku barības, gan dabisku kustību nodrošināšanā ..... **34.-37. lpp.**

Laikraksts *Zirgu Pasts*, izdevējs *Equus partneri*. Iespiests *Dardedze* hologrāfija.

Iznāk reizi mēnesī.

Dace Štrausa – projekta vadītāja +371 26258326, Dace Millere – galvenā redaktore +371 29117718
Inese Ruskule – redaktore +371 26479579, Jolanta Lapiņa – redaktore, mārketinga +371 26544243
Nadina Zavadlīka – foto +353 861922762, Maija Gailīša – maketētāja.

Elektroniskā pasta adrese: info@zirgupasts.lv.

Adrese pasta sūtījumiem:

Latvijas Zirgaudzētāju biedrība, avīzei *Zirgu Pasts*, Republikas laukumā 2, Rīga, LV-1010.

Informācijas pārpublicēšana un izmantošana pieļaujama, ievērojot LR autortiesību likumdošanu un atsaucoties uz *Zirgu Pastu* kā avotu un/vai darba autoru. Jebkāda cita veida informācijas pārpublicēšana, pavairošana un izmantošana komerciālos nolūkos bez SIA *Equus partneri* rakstveida atļaujas aizliegta un uzskatāma par autortiesību pārkāpumu.

Vārda došanas svētki Tērvetē

Dace Štrausa

Saulainā, īsti pavasarīgā dienā 13. aprīlī AS *Agrofirmas Tērvete* zirgaudzētavā viesojās mūsu Valsts Prezidents Valdis Zatlers un viņa sieva Lilita. Šoreiz valsts pirmā pāra vizītes mērķis nedaudz atšķīrās no ierastajiem prezidenta pienākumiem.

Tērvetes zirgaudzētavas ļaudis iedibinājuši tradīciju, ka katram šeit dzimušajam kumeļam ir simboliski krustvecāki. Šogad jau piedzimuši desmit kumeļi, un ikvienam no tiem ir kāds, kas apņēmis par zirdziņu rūpēties. Ja ne vairāk, tad vismaz izdomājot tam vārdu. Piemēram, Zemkopības ministrs Jānis Dūklavs devis vārdu Galilejs kumeļam no *Grand Libero* un *Libertina*, bet Zemkopības ministrijas valsts sekretāre Dace Lucaua vārdu Andors izdomājusi *Avellynus* un *Dodijas* pēcnācējam. Vārdus ar savu parakstu apstiprinājušas arī citas prominentas personas.

Pēc apsveicināšanās ar sagaidītajiem, kuru vidū bija AS *Agrofirmas Tērvete* vadība, zirgaudzētavas darbinieki un arī bērni no Sociālās aprūpes centra *Tērvete*, un iepazīšanās ar Tērvetes zirgiem, varēja sākties svinīgā vārda došanas ceremonija. Tā *Radiana* un *Charlotte* meita ieguva vārdu *Rešlija*. *Lilita* Zatlere stāstīja, ka vārds ienācis prātā, kad atvaļinājuma laikā bijuši Šveices kalnos. Vārds atbilst zirgu vārda došanas tradīcijām Latvijas šķirnē, kad pirmais burts pienākas no tēva, bet vārdā jābūt arī mātes vārda pirmajam burtam. Tā kā *Charlotte* latviski skan Šarlote, tad jau kumeļa vārds ir

Valsts Prezidentu Valdi Zatleru un Lilitu Zatleri Tērvetē sagaidīja ar pavasarīgiem ziediem.

gandrīz pareizs. Kumeļš gan par izrādīto uzmanību izskatījās manāmi pārsteigts un centās paslēpties aiz mammas. Jāatzīmē, ka gan prezidents, gan viņa kundze nekādi bailīgie nav, droši gāja boksos pie zirgiem, cienāja tos ar kārumiem un samīļoja. Abiem zirgi ļoti patīk, bet prezidentam ar tiem jau iepriekš bijusi saskare, ar viņš palīdzējis veterinārajā klīnikā operēt zirgus vēl savas ārsta prakses laikā.

Ja jau pie zirgiem būs, tad taču arī jāpasēž kādam rumakam mugurā. Li-

lita atzinās, ka zirga mugurā atrodas pirmo reizi, bet prezidents gan jau esot jājis... sešu gadu vecumā. Klātesošie atzīmēja Zatlera kundzes stalto uzsēdi. Lai šis piedzīvojums ilgāk paliktu atmiņā, prezidenta jājamzirgs pie nokāpšanas pamanījās savam jātniekam uzkāpt uz kājas.

Tā kā ar Tērveti Zatleru pāri tagad saista pienākumi pret *Rešliju*, jādodomā, ka viņi šeit ciemosies ne vienu reizi vien.

Kumeļš, kuram vārdu *Rešlija* devuši Valdis un Lilita Zatleri.

Zatleru pāris seglos!

Daces Štrausas foto

Pa kādam kārumam tika visiema staļļa zirgiem.

Daces Štrausas foto

Zirgkopības nozares vadītāja Ieva Nebare stāsta un rāda Tērvetes zirgus.

Daces Štrausas foto

Prezidents ar kundzi izmēģina pajūgā braukšanu.

Daces Štrausas foto

Sarunas par kaķiem.

Daces Štrausas foto

Krusttēv, ko tāds maziņš...

Daces Štrausas foto

Lilitai Zatlerei izdevies nedaudz kautrīgo krustmeitiņu noķert.

Māras Saules foto

Charlotte izbrīnīta par neparasto dziru - šampānieti.

Reportāžas sponsors Vet Line Ltd.

Kvalitatīvas un starptautiski atzītas papildbarības zirgiem!

Mazā Rāmavas iela 2, Valdlauči, Ķekavas novads, 67600515, info@vetline.lv

www.petline.lv

www.vetline.lv

Centrāleiropas līgas fināls Igaunijā

Jolanta Lapiņa, Inese Ruskule

**Tallina, 18.-21. marts,
starptautisks zirgu šovs**

Igaunijā risinājās lielisks zirgu šovs, kurš arēnā *Saku Suurhall* notiek jau sesto gadu pēc kārtas – *Tallin International*

Horse Show. Jau divi iepriekšējie gadi, kad tika rīkots šis lieliskais starptautiska līmeņa zirgu šovs, izcēlās ar augsto organizatorisko līmeni un ļoti lieliskiem, idejām piesātinātiem priekšnesumiem. Šogad skatītājiem bija iespēja redzēt ne tikai labākos konkūra FEI Centrāleiropas līgas jātniekus, bet arī mūsu reģionā pirmās starptautiskās sacensības iejādē slēgtā arēnā. Četrus dienu laikā skatītājiem bija lieliska iespēja baudīt profesionālu sportu un izrādes elementus, sākot no augstas klases paraugdemonstrējumiem līdz mazajiem poniju jātniekiem, kuri tikko sākuši savu uzstāšanās karjeru. Kā ierasts, sacensības apmeklēja daudz skatītāju no Latvijas.

Igaunijas Jātnieku federācijas prezidents **Heiti Hāls** atzīst:

– Sarīkot Pasaules kausa Centrāleiropas līgas finālu Igaunijā mums ir liels gods. Atļauja organizēt šo pasākumu pierāda, ka Igaunija ir novērtēta kā viena no uzlecošajām zvaigznēm pasaules jāšanas sportā. Mēs esam ieguvuši FEI uzticību, balstoties uz mūsu iepriekš gūto pieredzi.

Konkūrā startē septiņi mūsu jātnieki

Latviju šajās CSI3* sacensībās

Distancē Andis Vārna ar Irasir.

Galvenā maršruta uzvarētājs – Peters Gērinks ar Scoth no Nīderlandes.

pārstāvēja Andis Vārna, Dainis Ozols, Ģirts Bricis, Guntars Siliņš, Kristaps Neretnieks, Santa Šteinberga un Linda Viša. Par godalgotajām vietām mūsu sportisti cīnījās ar 12 zirgiem.

Augstākos rezultātus sasniedza Andis Vārna ar AS *Agrofirma Tērvete* zirgu *Grand Libero* sešu šķēršļu maršrutā, pārvarot rindu ar līdz 180 cm augstiem šķēršļiem un izcīnot augsto trešo vietu. Klasiskajā maršrutā ar 140 cm augstiem šķēršļiem Andis ar Arabiku kvalificējās pārleķšanai, bet diemžēl gāza divus šķēršļus pārleķšanas maršrutā un ierindojās godalgotajā devītajā vietā. Ģirts Bricis šajā maršrutā 12. vietā ar zirgu *Chandra H*. Jaunzirgu maršrutā ar labiem rezultātiem startēja Dainis Ozols,

125 cm maršrutā izcīnot augsto sesto vietu ar Limožu. Ar šo pašu zirgu 120/125 cm maršrutā izcīnīta devītā vietā. Guntars Siliņš ar Kalgari labāko rezultātu sasniedza 135 cm augstajā maršrutā, izcīnot desmito vietu.

Labus panākumus jauniešu maršrutos guva Linda Viša ar Aronu, ierindojoties devītajā, 14. un arī fināla sacensībās 14. vietā.

Par sacensību galvenā, 155 cm augstā maršruta uzvarētāju kļuva Nīderlandes sportists Peters Gērinks ar zirgu *Scotch*, kura sniegums bija profesionāls, ātrs un ļoti precīzs. Otrā vietā izcīnīja Igaunijas sportists Hanno Ellermanis ar *Quality Time TN*. Azartiskajā pārleķšanas maršrutā šie sportisti vienīgie maršrutu veica bez soda punktiem. Pārleķšanai bija kvalificējušies seši sportisti. Labāko rezultātu no Latvijas sportistiem sasniedza Andis Vārna ar zirgu *Irasis*, tikai maršruta beigu daļā gāzot trīs šķēršļus. Pēc astotā šķēršļa, kas bija divkārsā sistēma, *Irasis* burtiski nepadevās sportista norādījumiem, kļuva nevaldāms un neprecīzs – rezultātā 16. vietā. Kristaps Neretnieks ar *Lacapo* maršrutā gāza astoņus šķēršļus, dažkārt tikai nedaudz uzsitot pa kārtiņu, kas diemžēl krita. Savukārt Dainis Ozols, pamanot, ka Goldringam nav laba pašsajūta, izstājās pēc pirmajiem neveiksmīgi pārvarētajiem šķēršļiem. Diemžēl Andim neizdevās kvalificēties Pasaules kausa finālam.

Iejādē pirmās šādas sacensības

Iejādes sacensībās CDI* Latviju pārstāvēja divas sportistes – Agnese

Liepiņa ar Linzu un Agnese Kukaine ar Lugu. Labus rezultātus sasniedza abas mūsu sportistes, izcīnot augstas vietas. Shēmā FEI Prix St. Georges 2009 Agnese Kukaine ar Lugu ierindojās ceturtajā vietā ar rezultātu 62,456%, piektajā vietā Agnese Liepiņa – 62,018%. Otrajā sacensību dienā kīrā Agnese Liepiņa ar Linzu ierindojās apbalvoto sportistu vidū, gūstot rezultātu 64,417%. Pirmās vietas īpašnieci somietei Lili Luomai ar zirgu *Pius Pacelli* izdevās saņemt vērtējumu 70,25%. Agnese Kukaine ar rezultātu 63,00% ierindojās sestajā vietā.

Vērtē dalībniece no Latvijas

Agnese Liepiņa:

– Tallinā notikušās CDI* sacensības atstāja uz mani ļoti pozitīvu iespaidu. Piedaloties tajās, jutos kā līdz šim tikai televīzijā redzētajās iejādes sacensībās, ko pārraida Eurosport kanālā. Šāda limēna sacensībās, turklāt slēgtā manēžā, piedalījos pirmo reizi. Arī Linza līdz šim nebija startējusi tik lielā arēnā. Braucot uz Tallinu, domāju – vai nu būs labi, vai arī nebūs nekas. Tomēr uzskatu, ja sportistam ir stabils zirgs, ar kuru var sevi pierādīt, tad ir jābrauc, jābrauc un vēlreiz jābrauc ārpus Latvijas, jo tā ir lieliska pieredze un iespēja sevi parādīt. Jo, ja nebrauksi, tevi nezinās. Bija milzīgs prieks saņemt daudz komplimentu gan no tiesnešiem, gan no jātniekiem, gan no organizētājiem, gan arī no Somijas trenera. Tas tiešām bija jauki un patīkami.

Vienīgi žēl, ka sacensībās nepiedalījās vairāk zirgu. Bija ieradušies tikai divi somu sportisti, kā arī no Latvijas aizbraucām tikai mēs ar Agnesi Kukaini, kura arī parādīja lielisku rezultātu.

Sākot startēt, abas bijām nobijušās, jo, atšķirībā no Latvijas sacensībām, tribīnes bija pilnas, īpaši sestdienā. Taču visi skatītāji pazuda manu acu priekšā, jo

Atzīstami startēja Agnese Liepiņa ar Linzu.

startēju pēc sava principa – es, zirgs un laukums. Tikai starta beigās pamanīju tribīnēs arī Latvijas karogus. Tas bija tik patīkami, ka ir arī mūsu līdzjutēji. Vēl, protams, nedaudz uztraucos par to, ka startēju pirmā, jo tas nav viegli. Kopumā startu uzskatu par veiksmīgu. Kīrā pieļāvu divas kļūdiņas kāju maiņās. Laukuma pamats man patika, zirgs nekur neizslīdēja. Linza arī bija ļoti elastīga, un brīžiem šķita, ka tā burtiski lido.

Sacensību organizācija bija augstā līmenī. Apkalpojošais personāls pastāvīgi jautāja – vai viss ir kārtībā ar zirgiem, vai vēl kaut kas nepieciešams zirga un jātnieka labsajūtai. Kad iesildes laukums applūda kūstošā sniega dēļ, strādnieki augu nakti darīja visu nepieciešamo, lai nākamajā dienā sportistiem būtu iespējams iesildīt savus zirgus. Par tiesnešiem runājot, man šķita, ka Somijas tiesneša vērtējums ir neadekvāts. Arī pēc tam semināra laikā viņa vērtējumi un

secinājumi par katra jātnieka izpildījumu bija mainīgi un nepārliecinoši. Toties augstu atzinību guvu no Dānijas tiesneses. Bet, lai vai kā, katra tiesneša viedoklis man ir svarīgs, un mēģinu to ņemt vērā. Milzīgu paldies gribu teikt savai ģimenei gan par finansiālo atbalstu, gan par morālo, kā arī paldies Lindai Melderei, Evai un Zanei par finansiālo atbalstu.

Maršruti – augsti, bet ne pārāk sarežģīti

Sacensību maršrutu dizaineris un galvenais maršrutu sastādītājs bija vācietis **Štefans Virts**, kurš, vadoties no savas pieredzes un zināšanām, maršrutus sastādīja pietiekami augstus un tehniski precīzi veicamus, bet, protams, ne tik sarežģītus, kādi tie varētu būt fināla sacensībās Ženēvā. Virts teica:

– Sacensībās Tallinā pamanīju vairākus labus jaunos zirgus un dažus spēcīgus jātniekus. Bija tādi sportisti, kuri bez īpašas piepūles tika galā ar maniem uzdotajiem uzdevumiem, viņi noteikti droši varētu cīnīties Pasaulē kausa fināla sacensībās.

Par galvenā maršruta sastādītāja asistentu šajās prestižajās sacensībās strādāja talsinieks **Ivo Miķelsons**. Ar Štefanu Ivo kopā strādā pirmo reizi un ir gandarīts par šādu iespēju. Ar sacensību norisi viņš ir ļoti apmierināts un atzīst, ka ieguvis vērā ņemamu pieredzi. Jāpiemin, ka šajās starptautiskajās sacensībās tika izmantots SIA *Kurzemes Sēklas* iegādātais augstas kvalitātes šķēršļu komplekts *Caro*, ar kuru Latvijā jau ilgāku laiku strādā Ivo.

Viens no tiesnešu kolēģijas biedriem CSI3* sacensībās bija starptautiskās klases tiesnesis, liepājnieks **Dainis Līvmanis**:

– Esmu gandarīts par iespēju piedalīties šo sacensību tiesāšanā.

Turpinājums 8. lpp.

Dainis Ozols ar Goldringu.

Centrāleiropas līgas fināls Igaunijā

Turpinājums no 7. lpp.

Augstu vērtēju organizatorisko līmeni, faktu, ka Igaunijā ir tik daudz brīvprātīgo, kas labprāt palīdz sacensību laukumā. Protams, pozitīvi raksturojams sacensību stjuartu darbs, kas ir neatsverams tiesneša palīgs. Šajās sacensībās igauņi pierādījuši, ka ir soli priekšā mums, katrs mazākais pārkāpums tika pamanīts, nepieciešamības gadījumā aizrādīts. Jātnieki netika šķiroti ne pēc valsts, ne profesionalitātes, stjuartiem visi sportisti bija vienādi.

Jo augstāks līmenis, jo vairāk jāmaksā

Sacensību organizētāji atklāj, ka sacensību kopējais budžets sasniedzis gandrīz 220 tūkstošus latu. Piedevām FEI vēl vēlas saņemt procentus par to, ka šīs sacensības tiek iekļautas starptautiskajā kalendārā. Jo augstāka līmeņa sacensības, jo lielāki procenti jāmaksā, - tāda kārtība. Igaunijas televīzija par galvenā, *Grand Prix* maršruta tiešo pārraidi vēlējās 4,5 tūkstošus eiro. Neplānotas izmaksas radīja milzīgais sniega daudzums pie arēnas, kuru bija nepieciešams vest prom, jo tas apgrūtināja zirgu boksu un priekšmanēžas izvietojumu. Un tad vēl daba sūtīja savu ziņnesi, sniegputeni, kad sportisti tikko ieradās sacensību vietā. Pārplūda daļa zirgu boksu.

Jātnieka palīga iespaidi

Diāna Dadzīte, Alberta koledžas studente:

- Sacensības Saku hallē parasti neiz-

Andis Vārna ar Arabiku.

tiek bez lietus, arī šogad tas mijās ar slapju sniegu. Visvairāk to izjūt jātnieka palīgs, nācās strādāt slapjām kājām, tikai attapīgākie ceļa somās bija ielikuši gumijas zābakus. Taču organizētāji bija padomājuši par palīga un sportista labsajūtu, ledaini aukstās rokas varēja sasildīt pie bezmaksas tējas krūzes un paēst siltas pusdienas. Arī par zirdziņu vēderiem bija padomāts, cukuriņš vai ābols bija novietoti pie ieejas sacensību arēnā.

Lielu pārsteigumu sagādāja piektdienas rīts, ierodoties stallī zirgu būdas bija pārvērtušās par slapju skaidu blāķi, tās bija sekas no iepriekšējā vakara, kad

zeme griezās kopā ar debesīm - slapjš sniegs, vējš raustīja saliekamo būdu jumtus un sienas, par laimi viss palika savās vietās, taču ūdens tika līdz zirgu boksiem. Nepatīkamā situācija tika ātri novērsta, un katrs apzinīgs palīgs ar dakšu rokās un ķeru pie sāniem steidza glābt savu draugu slapjās gulvietas. Ne velti mēdz teikt, ka palīgs ir zirga mamma.

Palīgu un treneru ciņa bija vērojama iesildes laukumā. Iesildoties vienam sportistam vajag augstāku šķērsli, citam - zemāku, taču sportista palīgs ir tas, kurš to īsteno. Lielākoties visi ir draudzīgi, un visu var sarunāt, bet bija arī situācijas, kad daži kļuva bezkaunīgi un neļāva pazemināt vai paaugstināt šķērsli. Tādā brīdī priekšroka ir jātniekam, kurš starta kārtībā iekļauts ātrāk.

Igaunijas vadošā sportista Urmasa Rāga palīdzē **Gretele Rjūsalu** par sacensībām:

- Uzskatu, ka šīs bija labākās sacensības, kādas šeit bijušas. Rūpējos par pieciem zirgiem, un tas ir daudz. Bija garas, nogurdinošas darba dienas, bet, par laimi, naktī palīgs var atgūt spēkus."

Lietuvas sportista Andriusa Petrova palīdzē **Kornelija Kuklīte**: - Saku hallē kā palīgs strādāju jau trešo reizi, manā aprūpē bija četri zirgi. Kā jau vienmēr šajās sacensībās, laika apstākļi bija slikti. Taču pozitīvi bija tas, ka tika doti ēdināšanas taloni, jo parasti man nav laika, lai aizietu uz veikalu. Es uzskatu, šīs ir vienas no labākajām sacensībām, jo viss notiek ļoti kompakti. Visgrūtāk sacensībās ir pārdzīvot laika trūkumu miegam un spēku atjaunošanai.

Igaunijas sportists Hanno Ellermanis ar Quality Time - otrās vietas ieguvējs augstākajā maršrutā.

Daces Štrausas foto

Poniju jātnieku priekšnesumi.

Ingas Miķelsones foto

Siliņu ģimene starp skatītājiem – Guntars, Natālija un Sabīne.

Ingas Miķelsones foto

Grand Prix uzvarētājs Peters Gērinks.

Ingas Miķelsones foto

Karognesēji sacensību atklāšanas parādē.

Ingas Miķelsones foto

Krievijas sportists Vladimirs Beļeckis.

Ingas Miķelsones foto

Linda Viša ar Aronu zirgu izvadē.

Ingas Miķelsones foto

Piuss Pacelli – iejādes uzvarētājas Lili Luomas zirgs.

Ingas Miķelsones foto

Ivo Miķelsons (no kreisās) sarunā ar galvenā maršrutu sastādītāja otru asistentu Frenku Glinu no Īrijas.

Ingas Miķelsones foto

Lietuvietis Zigmants Šarka un Ģirts Bricis, vērojot citu startu.

Ingas Miķelsones foto

Latvijas līdzjutēji un mūsu sportistus iedvesmojošie karogi.

Sacensību sezona sākas Burtniekos

Jolanta Lapiņa

Burtnieki, 3. aprīlis, konkūrs

Sacensības Burtnieku zirgaudzētavā var uzskatīt par pēdējām šāgada sacensībām slēgtajā manēžā un par pirmajām pavasara sacensībām. Jau ierasts, ka sacensības pulcē kuplu Latvijas sportistu pulku. Par pasākuma raitu norisi rūpējās viss Burtnieku zirgaudzētavas kolektīvs, maršrutu sastādīšanu bija uzņēmies sportists Dainis Ozols, par jaukām balvām un ziediem rūpējās Iveta Bertiņa-Krūtaine. Apbalvošanas cermonijās labākajiem sportistiem roku spieda zirgaudzētavas īpašnieks Jānis Jurašs un sacensību galvenais tiesnesis Leonards

Šiņavskis.

Par sacensību galvenā maršruta uzvarētāju kļuva RJSK Sport de Lux vadošais sportists Ģirts Bricis ar zirgu Force Guy, 130 cm augsto maršrutu vienīgais veicot bez soda punktiem. Dainis Ozols ar zirgiem Limoža un Goldrings pārsniedza atļauto laika normu, iegūstot pa vienam soda punktam, un ierindojās attiecīgi godpilnajā otrajā un trešajā vietā. Kopā šajā maršrutā startēja seši sportisti – divi jau minētie, Lauris Vilde, Maira Leja, Krista Kliesmete un Aleksandrs Šakurovs.

Ātruma maršrutā ar šķēršļu

augstumu līdz 120 cm labāko laiku sasniedza Krista Kliesmete ar zirgu Motors (46,02 sekundes), bet gāztais šķērslis bija izšķirošais, lai nevarētu uzvarēt Daini Ozolu ar zirgu Kardināls-LV, kurš maršrutu arī veica ātri, bet bez gāztiem šķēršļiem. Šajā maršrutā piedalījās 18 sportiskie pāri, no kuriem maršrutu bez soda punktiem veica deviņi.

36 dalībnieki cīnījās par godalgotajām vietām 110 cm augstajā maršrutā. Par tā uzvarētāju kļuva zirgaudzētavas Kocēni sportiste Guna Vasiļjeva ar Cartini.

Azartiska un draudzīga cīņa izvērtās amatieru klases maršrutā. Kopš LJF ziemas čempionāta šo sportistu rindas papildinājuši vēl pāris dalībnieku, un viņi ar vērā ņemamiem rezultātiem startēja šajās sacensībās. Pirmo vietu ieguva Reiņa Juraša audzēkne Evita Liepa ar zirgu Argoss no R&R Sporta Zirgi, augsto otro vietu izcīnīja Alek-

sandrs Vasiļjevs ar Dināru, kurš pārstāvēja JSK Mustangs.

Maršruts ar šķēršļu augstumu līdz 100 cm dalījās divās konkurencēs – jaunieši līdz 16 gadu vecumam un jaunie zirgi. Jauniešiem nepārspēta palika Elīna Pavāre ar zirgu Portes, kas šobrīd pārstāv z/s Lielceri, savukārt jauno zirgu konkurencē vecumā līdz pieciem gadiem vislabāko rezultātu sasniedza Dainis Ozols ar Alibi no LPJSK.

Sportisti atzina, ka maršrutu veidoti atbilstoši sacensību līmenim un sportistu meistarības pakāpei. Nekas pārspilēts vai ļoti sarežģīts. Jaunzirgu un jauniešu maršrutā veidotas labas līnijas, šķēršļi izvietoti ar pieaugošu grūtību.

Diemžēl vairākiem sportistiem klupšanas akmens bija slīpi novietotais šķērslis pret laukuma apmali, kad pāris tā isti nevarēja saprasties, zirgs devās pa labi, jātnieks - pa kreisi.

Vladislava Rutkovska foto

Dainis Ozols ar Alibi uzvarēja jauno zirgu konkurencē.

Vladislava Rutkovska foto

Elīna Pavāre ar Portes bija labākā jauniešu maršrutā.

Sacensības Burtnieku pavaris

Konkūrs

Vārds, uzvārds   **Zirga vārds**   **Klubs**   **Rezultāts**

Maršruts nr. 1 a (šķēršļu augstums līdz 100 cm, ātruma, piedalās jaunzirgi līdz 5 g. v. un zirgi, kas startē pirmo sezonu)

1. Dainis Ozols   Alibi   LPJSK   0 s.p./41,48 s
2. Mārtiņš Ādamsons   Geisha   JSK Kriķi   0 s.p./48,44 s
3. Dainis Ozols   Absolūts   JSK RVA   0 s.p./50,97 s

Maršruts nr. 1 b (šķēršļu augstums līdz 100 cm, ātruma, piedalās jaunieši līdz 16 g. v.).

1. Elīna Pavāre   Portes   z/s Lielceri   0 s.p./47,84 s
2. Monika Čālīte   Karmena   JSK Bajāri   0 s.p./50,87 s
3. Krista K. Alksne   Kamene   RJSK Sport de Lux   0 s.p./51,06 s

Maršruts nr. 2 (šķēršļu augstums līdz 105 cm, ātruma, piedalās amatieru klases sportisti)

1. Evita Liepa   Argoss   R&R Sporta zirgi   0 s.p./55,00 s
2. Aleksandrs Vasiļjevs   Dināra   JSK Mustangs   0 s.p./59,59 s
3. Antra Linga-Bērziņa   Riogrande   RJSK Sport de Lux   0 s.p./64,08 s

Maršruts nr. 3 (šķēršļu augstums līdz 110 cm, ātruma, bez ierobežojumiem)

1. Guna Vasiļjeva   Cartini   ZA Kocēni   0 s.p./52,18 s
2. Tija Alise Jurjāne   Jasmin   JSK Temperaments   0 s.p./52,56 s
3. Krista Kliesmete   Kreda   SK Quattro   0 s.p./54,19 s

Maršruts nr. 4 (šķēršļu augstums līdz 120 cm, ātruma, bez ierobežojumiem)

1. Dainis Ozols   Kardināls-LV   JSK RVA   47,50 s
2. Krista Kliesmete   Motors   SK Quattro   48,02 s
3. Guna Vasiļjeva   Cartini   ZA Kocēni   50,23 s

Maršruts nr. 5 (šķēršļu augstums līdz 130 cm, ar pārleķšanu, bez ierobežojumiem)

1. Ģirts Bricis   Force Guy   JSK Sport de Lux   0 s.p./78,35 s
2. Dainis Ozols   Limoža   LPJSK   1 s.p./80,63 s
3. Dainis Ozols   Goldrings   LPJSK   1 s.p./81,70 s

LJF ziemas čempionāts

Jolanta Lapiņa

Jaunmārupe, 13. marts, iejāde

LJF rīkotais ziemas čempionāta pēdējais posms pieaugušajiem risinājās 13. martā zemnieku saimniecībā *Lielceri* Jaunmārupē. Zirgiem un jātniekiem tā bija iespēja startēt citos apstākļos nekā ierasts, jo iejādes sacensības tika organizētas ārpus Kleistu bāzes, kas notiek ļoti reti.

Lielās balvas shēmā startēja tikai Terēze Rozenberga ar Zalvi, pārstāvēt sporta centru *Kleisti*. Vidējā balvā trīs dalībnieču konkurencē augstāko sniegumu uzrādīja Inga Bistrova ar zirgu *Traum-Furst* no JSK *Amber*. Lielāks dalībnieku skaits piedalījās Mazās balvas shēmā, kur sešu dalībnieču konkurencē pārliecinoši uzvarēja Agnese Liepiņa ar Linzu no sporta centra *Kleisti*. Trešās grupas

shēmā uzvara tika Agnesei Kukainei ar zirgu *Lambordžini II* no JSK *Temperaments*, arī otrās grupas shēmā pirmā vieta Agnesei ar zirgu *Londay Light*.

Kopumā iejādes disciplīnā Latvijā ir vērojama izaugsme. Svarīgi, ka mazākajās shēmās palielinās dalībnieku skaits. Ziemas čempionāta otrās grupas shēmā startēja 20 dalībnieku pāri, trešās grupas shēmā - 27. Labus, stabilus rezultātus sasniedz daži jaunie jātnieki. Vērojama arī „lielo” zirgu izaugsme, ceram, ka drīzumā kāds no tiem pievienosies startiem Lielās balvas shēmā, kāds pieteiks sevi startiem Mazajā balvā. Pozitīva ir tendence, ka sacensības tiek rīkotas arī citās jāšanas sporta bāzēs, jo zirgiem pirms startiem starptautiskajā arēnā jāuzkrāj pietiekama pieredze, startējot svešā vietā, neierastā vidē.

Latvijas ziemas čempionāts iejādē junioriem un jauniešiem jātniekiem, sacensības bērniem

Kleisti, 3. aprīlis

Vārds, uzvārds	Zirga vārds	Sporta klubs	Īpašnieks	Rezultāts
Jaunie jātnieki				
1. Elīna Grundmane	Lagoss	LLU	LLU	64,44 %
2. Jūlija Stepanova	Dancing Queen	SC Kleisti	J. Stepanova	61,20%
3. Lāsma Stanke	Linda	Temperaments	L. Stanke	59,91%
Juniori				
1. Agnese Rituma	Līvija	SK Reiteri	A. Apsītis	59,22%
2. Everita Daubure	Heksandrs	SC Kleisti	A. Mainiece	59,12%
3. Krista Kukure	Romance	SC Kleisti	-	58,24%
Juniori, iestāju shēma				
1. Ernests Petkevičs	Zalve	SC Kleisti	SC Kleisti	62,94%
2. Liāna Pelše	Dimants	SC Kleisti	A. Mainiece	59,41%
3. Margarita Čerkovska	Bordeo	SC Kleisti	SC Kleisti	58,63%
Bērni, iestāju shēma, 12-13 g. v.				
1. Nellija Nulle	Ginss	SC Kleisti	S. Šakurovs	66,79%
2. Jūlija Ezīte	Madlēna	SC Kleisti	A. Mangale	63,08%
3. Everita Daubure	Heralda	SC Kleisti	A. Mainiece	61,54%
Bērni, iestāju shēma, 14-15 g. v.				
1. Aiga Silavniece	Loreta	SC Kleisti	SC Kleisti	67,05%
2. Elīna Jekale	Donnerwelle	Temperaments	G. Krīgere	57,05%
3. Madara Reināne	Fantoms	SC Kleisti	S. Šakurovs	54,87%
Open Class, bērnu iestāju shēma, 18 g. v.				
1. Laura Štrāle	Hilmenda	SC Kleisti	A. Mangale	62,18%
2. Jūlija Radivona	Duplekss	SC Kleisti	SC Kleisti	58,97%
3. Jūlija Petrova	Miranda	SC Kleisti	A. Mangale	57,82%
Open Class, bērnu iestāju shēma, jaunzīrgi				
1. Signija Hmeļņicka	Kolažo	SC Kleisti	SC Kleisti	64,36%
2. Margarita Volkova	Lando	SC Kleisti	SC Kleisti	62,95%
3. Anita Lapiņa	Gradacija	LLU	LLU	62,69%
Open Class, bērnu iestāju shēma				
1. Nellija Nulle	Ginss	SC Kleisti	S. Šakurovs	63,11%
2. Sanita Krolle	Kvatro	Temperaments	I. Krīgere	60,56%
3. Renāte Melngaila	Ibarh	SC Kleisti	SC Kleisti	59,00%

Agnese Kukaine.

Daces Štrausas foto

Ziemas sezonas noslēgums

Jolanta Lapiņa

Kleisti, 3. aprīlis, iejāde

Ar Latvijas ziemas čempionātu jauniešiem jātniekiem, junioriem un bērniem var uzskatīt, ka ir noslēgusies arī iejādes sacensību ziemas sezona. Sacensības risinājās sporta centrā *Kleisti*. Programmā tika iekļautas vairākas *Open class* shēmas un shēmas, kurās uzvaras tika izcīnītas atbilstošās vecuma grupās.

Jauno jātnieku konkurencē uzvaru izcīnīja Elīna Grundmane ar Lagosu, pārstāvēt Latvijas Lauksaimniecības universitāti. Elīna arī sasniedza vienu no labākajiem rezultātiem kopumā – 64,44%. Elīna ir pieredzējušās iejādes meistares Edītes Rozītes mazmeita, kura jāšanas prasmes apgūst jau vairāku gadu garumā profesionālu treneru vadībā.

Junioru konkurencē uzvaru izcīnīja Agnese Rituma ar zirgu Līvija no Jelgavas no-

vada sporta kluba *Reiteri*. Šis sportiskais pāris izveidojies tikai pirms mēneša, un uzvara sacensībās ir gandarījums arī treneri Sanitai Dombrovskai. Sanita pati ar šo zirgu startējusi shēmās līdz Vidējai balvai nr. 1, pēc atpūtas Līvija atkal ir formā un gatava cīnīties par godalgām, tagad jau kopā ar Agnesi. Jāpiemin, ka Agnese jāšanas prasmes pie Sanitas apgūst jau trīs gadus kopš *Reiteru* dibināšanas brīža.

14-15 gadu vecu bērnu konkurencē uzvaru guva Aiga Silavniece ar Loretu, pārstāvēt sporta centru *Kleisti*. 12-13 gadu vecu bērnu konkurencē uzvara arī sporta centra *Kleisti* pārstāvei Nellijai Nullei ar zirgu Ginss. Nellija ar šo zirgu uzvaru izcīnīja arī *Open class* shēmā. Iepriekš ar Ginesu startēja Sergejs Šakurovs, bet tagad ir izveidots jauns sportiskais pāris, kas gūst labus rezultātus.

Vēlam veiksmi sacensībās arī vasaras sezonā!

Rolex un FEI sadarbība turpinās

FEI 12. aprīlī Lozannā parakstīja atjaunoto sadarbības līgumu ar Šveices pulksteņu ražotāju firmu *Rolex* nākamajiem trim gadiem. *Rolex* joprojām būs galvenais sponsors *Rolex* FEI Pasaules kausa sērijas sacensībām konkurā Rietumeiropas līgā un Pasaules kausa finālā. Tāpat *Rolex* sedz FEI televīzijas izdevumus un *Rolex* reitinga veidošanu. *Rolex*, kas jāšanas sportu atbalsta jau kopš 1957. gada, par FEI partneri kļuva 2006. gadā.

Pajūgu braucēji sāk gatavoties sezonai

Sagatavoja Ieva Līpīte,
Latvijas Zirgaudzētāju portāls
www.petnet.lv/horses

Latvijas Zirgaudzētāju portāls (www.petnet.lv/horses) kopā ar Kurzemes aktīvākajiem pajūgu braucējiem 10. aprīlī rīkoja semināru - diskusiju *Manēžas shēmas pareiza izbaukšana un vērtēšana draivingā*. Paldies zirgaudzētavai Tērvete un Ievai Nebarei personīgi, kas dalībniekiem atvēlēja savas viesmīlīgās telpas!

Šāda veida sanāksma tika organizēta pirmo reizi. Liels prieks un reizē pārsteigums, ka varējām sapulcēt tik lielu dalībnieku skaitu - kopā 22 cilvēkus, kuru vidū bija gan braucēji, kuri jau startējuši iepriekšējās sezonās, gan pieredzējuši zirdzinieki, kuri nav startējuši šāda veida pajūgu braukšanā, kā to nosaka FEI noteikumi. Daudzu braucēju pieredze tikusi gūta pirms daudziem gadiem, kad braucamzirgu sacensības tika organizētas atšķirīgi, lai veiktu pārbaudes dažādās braucamo zirgu disciplīnās - smagumu vilkšanā, izturībā u. c. Interesentu vidū bija arī dalībnieki, kuriem ir zirgs vai aug jaunzirgs, kurā saskatāmas potences, lai piedalītos šāda veida sacensībās.

Semināru bijām aicinājuši vadīt iejādes tiesnesi Gintu Vildī, kura palīdzēja rast atbildes un deva savu ieskatu divos pamatjautājumos - zirgu labturība un sagatavošana pajūgu braukšanas sacensībām un manēžas shēmas pareiza izbaukšana.

Pirmais tika iztirzāts jautājums par zirgu labturību un sagatavošanu sacensībām, nodrošinot optimālu dzīvnieka fizisko un emocionālo stāvokli. Šķiet, ka šīs lietas ir vispārzināmas un katram ar zirgu saistītam cilvēkam saprotamas, tomēr, vēl un vēlreiz tās pārrunājot, paveras dažādi jautājumu aspekti.

Galvenā atziņa - zirgs ir mūsu partneris. Un partnerim ir jānodrošina maksimāls emocionālais, fiziskais un *vēdera* komforts, lai būtu saskaņa, atdeve un prieks zirga acīs gan ikdienas darbā, gan sacensībās. Protams, visa pamatā ir veselība. Kas ir svarīgāk - lieks starts vai zirga veselība?

Paldies arī Aijai Pavlovskai, kura dalījās ar veterinārajām zināšanām, pastāstot dažādus *knifiņus* par zirgu ēdināšanu sacensību un pārvadāšanas periodā.

Otra sanāksmas daļa tika veltīta iepriekšējās sezonas startu analizēšanai. Skatījāmies veikto manēžas shēmu videoierakstus klātesošo braucēju izpildījumā, tiesnese komentēja, skaidroja un rosināja

padomāt par braukšanas tehnisko izpildījumu, kļūdām, to varbūtējiem cēloņiem. Skatītie materiāli vēlreiz uzjundīja iepriekšējās sezonas sajūtas, kas katrai ekipāžai katrās sacensībās bijušas atšķirīgas.

Gan seminārā demonstrētos, gan vēl daudzus citus video ir iespējams skatīt Latvijas Zirgaudzētāju portāla veidotajā seriālā *Zirgu sports Latvijā* portāla sadaļā *Video no sacensībām*.

Semināra beigās nostiprinājās atziņa, ka šis bija kārtējais vērtīgais solis Latvijas pajūgu braucēju praktiskajā apmācībā, savu kļūdu apzināšanā ar mērķi mācīties un pilnveidoties. Nākamais solis plānots jau pavisam drīz - 2. maijā Ķekavas

pagastā, kur mācīties gribētājus laipni uzņems Zane Brauere un Eduards Krūmiņš - līdzīgs seminārs, tikai ar praktisku darbību kopā ar saviem partneriem - zirgiem. Katram kādreiz kaut kas neizdodas. Tad varēsīm censties saprast, kāpēc neizdodas - vai zirgam prasām konkrētu lietu tā, lai tas saprot, kur rodas problēma un kāpēc.

Paldies Gintai Vildei par jauko un atvērto semināra vadības stilu un izsmēlošo stāstījumu, kā arī pateicamies Dzintrai Blūmai par enerģiju, kas tika veltīta semināra organizēšanai!

Uz tikšanos 2010. gada sezonas sacensībās un jaunajos semināros!

PetNet foto

Nacionālo pajūgu braukšanas sacensību tiesnešu saraksts un kontaktinformācija

Sagatavoja www.pajugubrauksana.lv

1. Gundega Ādamsons		
2. Ligija Biteniece	e-pasts: ligija.biteniece@inbox.lv ,	tāl. 29142285
3. Andris Buklovskis	e-pasts: stallis@tvnet.lv ,	tāl. 28329524
4. Kristaps Caune	e-pasts: caune99@inbox.lv ,	tāl. 29882602
5. Juris Juhņēvičs	tāl. 29450363	
6. Larisa Klitončika	e-pasts: larisa_klitoncika@inbox.lv ,	tāl. 28738007
7. Maija Kleinberga	tāl. 29120102	
8. Laila Kronberga	e-pasts: laila70@delfi.lv ,	tāl. 26159219
9. Māra Lūkina	tāl. 26569901	
10. Kārlis Neilands	e-pasts: karlis_neilands@inbox.lv ,	tāl. 29550181
11. Dzintra Neilande	e-pasts: dzintra.neilande@inbox.lv ,	tāl. 26021891
12. Aija Pavlovska	e-pasts: aija_pavlovska@delfi.lv ,	tāl. 29226197
13. Anda Pavlovska	e-pasts: anda.pavlovska@gmail.com ,	tāl. 26347125
14. Anita Rūmīte	e-pasts: lakija7@inbox.lv ,	tāl. 26544007
15. Aira Rēvele	e-pasts: reveleaira@inbox.lv ,	tāl. 29120389
16. Dace Stūre,	e-pasts: sturedace@inbox.lv ,	tāl. 26405147
17. Ilona Trukšāne	e-pasts: ilona.truksane@ldc.gov.lv ,	tāl. 28734407

Lienas Sproges foto

Lauma Vernere ar Kadilaku.

Pavasara sacensības Tirainē

Laima Lāce

Vienā no pirmajām šāgada saulainajām svētdienām tika rīkotas iejādes treniņsacensības z/s *Tiraines stalli*. Šīs mazās sacensības no parējām atšķiras ar to, ka tik izmantotas paraolimpiskās iejādes sacensību shēmas. Kopā piedalījās 19 dalībnieki, tajā skaitā arī pieci paraolimpiskās iejādes sportisti. Dalībnieku sniegumu vērtēja viena no vadošajām Latvijas sportistēm iejādē Agnese Liepiņa. Par II shēmas uzvarētāju kļuva Edgars Marterers ar zirgu *Catani*, otrajā vietā Patrīcija Keistere ar poniju Rabana un trešajā vietā - Krista Kristiāna Alksne ar Devillu. Savukārt III shēmā uzvaru izcīnīja Lauma Vernere ar zirgu Kadiliaks, otrajā vietā Laima Lāce ar Kalfo un trešajā vietā Liēna Sprōge ar zirgu Vims.

Baldonieši brauc uz Saldu

Jolanta Lapiņa

Lieliskos iespaidos par Saldū aizvadīto nedēļas nogali ar *Zirgu Pastu* labprāt dalījās JSK *Atēna* vadītāja, kluba prezidente **Aiga Ozoliņa**:

- Saldū 3. aprīlī risinājās interesanti notikumi. Uz Saldus Jāšanas sporta skolu pieredzes apmaiņā bija devusies Baldones JSK *Atēna* komanda. Sportiskās Saldus meitenes ciemiņus sagaidīja draudzīgā gaisotnē, uzspodrinātā stalli ar sagatavotiem - apseglotiem zirgiem. Pirmā dienas daļa bija Baldones jātnieku prasmes „testēšana” gan uz ponijiem, gan uz lielajiem zirgiem. Testu JSK *Atēna* jātnieki izturēja veiksmīgi, treniņa beigās pārvarot pat 125-130 cm augstus šķēršļus ar izlozētajiem zirgiem. Dienas otrā

daļa pagāja daudzās atraktīvās spēlēs, desiņu cepšanā, stafešu skriešanā. Vakarā, apvienojoties abu staļu jātniekiem, treneriem, vecākiem un līdzjutējiem, tika izspēlēta tautas bumbas spēle, kurā divās spēlēs rezultāts bija 1:1, uzvarot draudzībai. Noslēgumā tika nolemts organizēt līdzīgu pieredzes apmaiņu saldiniekiem Baldonē.

Organizētāju foto

Jātnieku policija sāks patrulēt maija vidū

Valsts policijas Rīgas reģiona pārvalde iecerējusi atjaunot Jātnieku policijas patrulēšanu Vecpilsētā un Rīgas parkos. Šo ideju 8. aprīlī atbalstīja Rīgas domes Drošības, kārtības un korupcijas novēršanas jautājumu komiteja. Iecere paredz izveidot maršrūtus un laika grafikus patrulēšanai Rīgas centrā, parkos, Vecrīgā un Rīgas pludmalēs. Šīs patruļas būs ļoti pamanāmas, kas ne tikai palielinās drošību, bet izraisīs pozitīvas emocijas Rīgas iedzīvotājos un pilsētas viesos. Šobrīd policijas rīcībā ir seši zirgi. Paredzams, ka patrulēšanu Jātnieku policija sāks maija vidū.

Kas ir LJAA? Kādi ir šīs apvienības izvirzītie mērķi?

Atbild LJAA dibinātāja
Inese Kinžalova

Pavisam nesen izveidota jauna sabiedriska organizācija – biedrība *Latvijas Jātnieku-amatieru apvienība*. Lai gan biedrību un nodibinājumu

reģistrā biedrība tika ierakstīta jau 2009. gada 30. novembrī, pirms biedrības prezentēšanas publiskajā vidē, vajadzēja veikt lielu darbu: izstrādāt Vispārīgos noteikumus LJAA ietvaros rīkotajām sacensībām šķēršļu pārvarēšanā. Tas bija nepieciešams, jo gan jātnieku, gan zirgu limenis Latvijas sportā krasi atšķiras, tāpat arī jātnieku mērķi: daži gatavi pielikt milzīgas pūles un ieguldīt lielus līdzekļus, lai sasniegtu visaugstākos rezultātus, citi uztver jāšanu tikai kā izklaidi tiktāl, cik tas netraucē ikdie-

nas dzīvei. Katrs ir tiesīgs izdarīt savi izvēli, atbilstoši savām ambīcijām, un tas ir normāli. Tomēr piedalīties sacensībās vēlas gandrīz visi, jo tieši sacensības ir tā darba rezultāts, kas parāda, kas tu esi, salīdzinot ar citiem, un dod vislielāko gandarījumu. Bet, lai tā būtu, jāsaņem ar līdzīgiem, tāpat bija jāveic Latvijas jāšanas sporta procesu rūpīga analīze. Tas tika paveikts, konsultējoties ar valsts vadošajiem un pieredzes bagātiem speciālistiem, kā arī pārņemot šos jautājumus gan ar startējošajiem sportistiem, gan tiem, kuri dažādu iemeslu dēļ sacensībās nepiedalās. Mēdz teikt, cik cilvēku, tik viedokļu, tomēr bija viens kopīgs visiem – konkurencei jābūt līdzvērtīgai, tāpat gan jātnieki, gan zirgi ir jāsadala reālajai situācijai atbilstošās vērtēšanas grupās.

5. aprīlī biedrības *Latvijas Jātnieku-amatieru apvienība* kopsapulcē tika pieņemti *Vispārējie noteikumi LJAA ietva-*

ros rīkotajām sacensībām šķēršļu pārvarēšanā, kas izstrādāti, ņemot vērā pašreizējo situāciju jāšanas sportā Latvijā. Noteikumi paredz jātnieku un sportistu dalīšanu vairākās vērtēšanas grupās, lai katrs jātnieks var atrast sev un savam zirgam piemērotu grupu, kas veicinās sportistu un viņu zirgu izaugsmi, pasargās iesācējus no nevajadzīga stresa un dos iespēju piedalīties sacensībās, tāpat nopietni pievērsties šim sporta veidam daudziem bērniem. Tāds sadalījums arī veicinās godīgu konkurenci, jo iesācējiem, satiekoties vienā konkurencē ar pieredzējušiem sportistiem, pirmajiem diemžēl atliek tikai sastādīt pelēko fonu pieredzējušo sportistu spožajam uzvarām.

Plašāka informācija par LJAA portāla www.zirgam.lv sadaļā *Noderīgi* – LJAA.

Latvijā ražoja, ražo un ražos!

Inese Ruskule

Ja kāds arī domāja, ka Latvijā šajos gados neko neražo, tad domas krasi mainījās, apmeklējot daudznozaru izstādi *Ražots Latvijā 2010*, ko marta beigās rīkoja SIA *Kelle Expo*. Galvenais izstādes mērķis bija *sapurināt* Latvijas uzņēmējus, pateikt, ka viss notiek! Kā arī veidot jaunus kontaktus, lai varētu sadarboties.

Starp daudzajiem uzņēmumiem, kuri nevaid par grūtajiem laikiem, bet dara, izstādē piedalījās arī laikraksts *Zirgu Pasts*. Izstādes apmeklētājiem vienīgais Latvijā specializētais laikraksts zirgu mīļotājiem, sportistiem, zirgu audzētājiem un īpašniekiem bija jaunatklājums. Vairāki steigza to uzreiz iegādāties, kā arī abonēt atlikušajiem gada mēnešiem. Krietnas interesentu daļas acis

piesaistīja arī Daces Štrausas gleznotie darbi, tika izteikta vēlme tos iegādāties.

Atšķirībā no iepriekšējām izstādēm, kurās piedalījies laikraksta redakcija, šoreiz nāca klāt daudzi uzņēmēji, lai veidotu sadarbību ar *Zirgu Pastu*, tādējādi tapa vairāku jaunu biznesa kontaktu aizsākums. Redakcijai trīs dienu laikā bija arī iespēja iepazīties ar vairākiem zirgu mīļotājiem, kuru dzīvesstāstus varat iepazīt jau šajā laikraksta numurā.

Izstādē valdīja patiesi mājīga sajūta. Stendi bija skaisti noformēti, un ikviens interesents varēja atrast šajā plašajā izstādē sev vēlamu produktu vai pakalpojumu. Izstādes organizētāji rūpējās par visiem izstādes dalībniekiem. Viena no izstādes organizatorēm Linda Garkula atzina, ka šāds pasākums tiek organizēts pirmo reizi. Taču pēc

Daces Štrausas foto

Jolanta Lapīņa iepazīstina ar laikrakstu *Zirgu Pasts*.

daudzu dalībnieku ieteikumiem organizētāji apsver iespēju rīkot šādu izstādi arī 2010. gada rudenī, taču nākamgad jau paredzēta vēl plašāka izstāde – *Ražots Baltijā 2011*. Jāpiemin arī tas, ka Lindas Garkulas mamma Rudīte Garkula ir zirgu figūriņu kolekcionāre, un viņas īpašumā ir daudzi

eksponāti no daudzām pasaulē valstīm. Rudīte Garkula arī bija iniciatore lieliskai idejai – visiem izstādes dalībniekiem organizētāji uzdāvināja stenda foto, kas bija ielikts fotoalbumā. Lielisks sākums skaistas tradīcijas turpināšanai – piedalīties izstādē *Ražots Latvijā!*

SIA Kelle-Expo foto

Dace Štrausa un Inese Ruskule *Zirgu Pasts* stendā izstādē *Ražots Latvijā*.

Zirgu Pasts

Abonēt ir lētāk!

Abonē internetā www.pasts.lv sadaļā e-abonēšana, **abonementa noformēšana – bez maksas!**

Zirgu Pastu JŪNIJAM abonē pasta interneta vidē līdz 15. maijam.

Pasta nodaļās, pie pastnieka, pa tālruni 67008001 līdz 11. maijam.

Pasaules kausa izcīņa

Sagatavoja Dace Štrausa

Hertogenboša, 25.-28. marts, konkūrs

Zviedrs Rolfs Gorans Bengtsons uzvarēja pēdējā Rolex FEI Pasaules kausa kvalifikācijas posmā konkūrā, kas notika Nīderlandē, Hertogenbošā, apsteidzot īrieti Džesiku Kurtēnu par "naga tiesu". Aizraujošajās 16 pāru pārlešanas sacīkstēs pēc astoņu dalībnieku starta šķīta, ka Kurtēna pacēlusi latīņu tik augstu, ka viņu pārspēt neizdosies nevienam, bet vēsākais no vēsākajiem zviedriem Bengtsons ar 11 gadus veco ērzeli *Casall la Silla*, startējot pēdējais, pārspēja ātro īrieti par sekundes desmitdaļu.

Jātniece no Austrālijas Edvīna Aleksandere ar *Cevo Itot du Chateau* ieņēma trešo vietu, ceturtajā – Ludgers Bērbaums ar *Gotha*. Piektajā vietā Pīts Raijmakers juniors. Savukārt viņa tēvs Pīts seniors pēc Pasaules kausa maršruta norises tika godināts emocionālā ceremonijā, jo atvadās no lielā sporta un ir paziņojis, ka turpmāk starptautiskas klases sacensībās vairs nepiedalīsies.

Pasaules kausa 13 šķēršļu maršruta sastādītājs holandietis Luijs Koniks šoreiz bija uzlicis pārāk labi lecamu maršrutu, dodot 16 dalībniekiem iespēju piedalīties pārlešanā, kas pārvērtās par nežēlīgu auļošanu cīņā ar laiku.

Džesika Kurtēna ar lēdijas Džordžinas Forbes izcilo ķēvi *Castle Forbes Libertina* lielā ātrumā pārspēja Pita Raijmakersera uzstādīto mērķi – 35,06 sekundes, iezīmējot jaunu, šķiet, nevienam neaizniedzamu laika robežu 32,60 sekundes. Vācietis Markus Enings ar *Noltes Kuchergirl* nogāza pēdējo šķērslī, francūziete Penelope Leprevosta ar *Mylord Carthago* kļūdījās uz oksera, bet Edvīna Aleksandere ar mazo, rudo *Itot du Chateau*, bez kļūdām veicot maršrutu, pagaidām ieņēma otro pozīciju.

Bena Mahera iespēja uzvarēt zuda, kad *Robin Hood* nogāza otro šķērslī. Holandietis Harijs Smolders ar *Exquis Powerfree* nepārvarēja sistēmas pirmo šķērslī, lai gan sasniedza labu laiku – 32,35 sekundes. Ludgers Bērbaums ar tikai deviņus gadus veco ķēvi *Gotha*, kuras spējas aug ar katrām sacensībām, maršrutu veica tīri 33,47 sekundēs, tā pilnībā nodrošinot vietu Pasaules kausa finālā, bet bijušais pasaules čempions Joss Lansinks no Beļģijas gāza vertikālo Rolex šķērslī, un tikai vēl Bengtsonam palika iespēja novērst Leipcigas un Gēteborgas posma uzvarētājas triumfu, ko viņš arī izdarīja.

Pēc šīs izcīnītās otrās vietas Džesika Kurtēna kļuva par Pasaules kausa reitinga līderi, apsteidzot savu sekotāju Marko Kučerū par deviņiem punktiem. Taču Džesika Kurtēna finālā nepiedalīsies, jo neveiksmīgi krita, trenējot kādu jaunzirgu, un nejūtas labi. Paredzams, ka viņas vietu ieņems Bengtsons, kurš ir 24. vietā Rolex FEI Pasaules kausa reitingā. Piebildīsim, ka no Rietumeiropas līgas var startēt tikai 20 jātnieki.

Rolex FEI Pasaules kausa fināla sacensībām *Palexpo* arēnā Ženēvā apstiprināti 43 jātnieki no 19 valstīm, kas pārstāv deviņas līgas. Ar *wild card* startēs Šveices sportists Niklauss Šurtenbergers ar savu labāko zirgu *Cantus*.

Par titulu necinīsies trīskārtējā Pasaules kausa ieguvēja Meridita Maikla-Bērbauma, jo pavisam nesen viņai piedzima meitiņa Briane Viktorija.

Starp prestižo sacensību dalībniekiem ir arī divi sportisti no Igaunijas – Tīts Kivisilds ar *Terrero* vai *Cinnamon* un Reins Pills ar *Virgin Express*, kā arī sportists no Lietuvas Bens Gutkausks ar *Quick Jet*.

Kita Houghton/FEI foto

Džesika Kurtēna ar *Castle Forbes Libertina* šoreiz otrajā vietā.

Pasaules kausa kvalifikācijas maršruts

1. Rolfs G. Bengtsons (Zviedrija)	Casall La Silla	0/0 s.p./32,50 s
2. Džesika Kurtēna (Īrija)	C.F. Libertina	0/0 s.p./32,60 s
3. Edvīna Aleksandere (Austrālija)	C.I. du Chateau	0/0 s.p./33,32 s
4. Ludgers Bērbaums (Vācija)	Gotha	0/0 s.p./33,47 s
5. Pīts Raijmakers (Nīderlande)	V.S. Rascin	0/0 s.p./35,06 s
6. Marks Houtzagers (Nīderlande)	Opium VS	0/0 s.p./38,42 s
7. Svante Johansons (Zviedrija)	Caramell KS	0/0 s.p./40,47 s
8. Harijs Smolders (Nīderlande)	E. Powerfree	0/4 s.p./32,35 s
9. Markuss Enings (Vācija)	Noltes Kuchergirl	0/4 s.p./33,72 s
10. Penelope Leprevosta (Francija)	Mylord Carthago	0/4 s.p./34,30 s
11. Bens Mahers (Lielbritānija)	Robin Hood	0/4 s.p./34,30 s
12. Vincents Vorns (Nīderlande)	A. Alpapillon-Arm.	0/4 s.p./37,08 s
13. Joss Lansinks (Beļģija)	V.V. Heike	0/4 s.p./38,33 s
14. Gerts J. Bruginks (Nīderlande)	Primeval Wings	0/8 s.p./31,72 s
15. Hugo Simons (Austrija)	Ukinda	0/8 s.p./34,45 s
16. Daniels Eters (Šveice)	Peu a Peu	0/8 s.p./35,02 s

Kita Houghton/FEI foto

Rolfs Gorans Bengtsons ar *Casall La Silla* saņem balvu no Rolex pārstāvja.

Pasaules kausa finālsacensības

Dace Štrausa, pēc Eurodressage un FEI materiāliem

Hertogenboša, 25.-27. marts, iejāde

Pasaules kausa izcīņas 2009./2010. gada sezona iejādē ir īpaša, jo šī tik svarīgā sacensību sērija svin 25 gadu pastāvēšanas jubileju, turklāt šīs sezonas fināla sacensības notiek vietā, kur viss sākās – Hertogenbošā, Nīderlandē. Pirms 25 gadiem Anne Grēte Jensenā un *Marzog* pirmā uzvarēja *Indoor Brabant Horse Show*, bet šogad tas jau ir devītais fināls, kas risinājās šajā jāšanas sporta centrā.

Izvēles programma mūzikas pavadījumā

Nīderlande ir vieta, kur dzimusi ideja par brīvā stila iejādes programmu mūzikas pavadījumā, kas mūsdienās ir katru iejādes sacensību kulminācija visā pasaulē. Šī doma ienāca prātā Jopam Bartelam, vērojot Rainera Klimkes un *Ahlerich* uzstāšanos 1984. gada olimpiskajās spēlēs, kad, jātot kāju maiņu vienā tempā, ritms precīzi sakrita ar tobrīd skanošo olimpisko džingļu. „Kas par potenciālu!” viņš toreiz nodomājis un, atrodot spēcīgu lobiju un vienlaikus entuziasma pilnu sponsoru, iedibināja *Nashua* FEI Pasaules kausa sacensības iejādē.

Vācu jātnieki sākumā entuziasmu neizrādīja, līdz pirmā brīvā stila testu savā programmā iekļāva Monika Teodoresku un viņas tēvs Georgs Teodoresku, un viņiem drīz sekoja mūzikas speciāliste Gabriela Grillo, jātnieki Rainers Klimke un Svens Rotenbergers. Brīvā stila pretinieki šāda veida sacensības raksturoja kā uzmanības novēršanu no klasiskās iejādes elementu izpildes tehnikas. Gadu gaitā pakāpeniski mainījās arī brīvās izvēles programmas noteikumi. Grūti noticēt, ka pirmajā FEI Lielās balvas frīstaila testā 1986. gadā bija tikai divpadsmit atzīmes par izpildījuma tehniku – sakopoti rikši un sakopoti lēkši,

ieskaitot pieņemšanas, un minimāli piecreizēja kāju maiņa vienā tempā. Iejādes komitejas lēmums pieņemt frīstailu kā papildu programmu Eiropas, pasaules čempionātos un olimpiskajās spēlēs bija liels solis uz priekšu. Brīvās izvēles programma ar mūziku izpelnījās lielu mediju uzmanību un no skatītāju viedokļa visai garlaicīgajam sporta veidam piesaistīja lielu jaunu piekritēju skaitu. Tāpēc tika nolemts, ka 1996. gada olimpiskajās spēlēs Atlantā frīstaila rezultātu ņems vērā arī olimpisko medaļu izcīņā.

Kopš 2002. gada frīstaila nozīme vēl vairāk pieauga, jo tika nolemts, ka FEI Pasaules kausa izcīņas sērijā Lielās balvas sacensības būs kā kvalifikācija Lielās balvas brīvās izvēles programmai, kas kļūst par noteicošo vietu sadalē, tādējādi FEI Pasaules kauss faktiski ir sacensības Lielās balvas brīvās izvēles programmā. Sākot ar 2007. gadu, notika izmaiņas frīstaila mākslinieciskās daļas tiesāšanā – visas atzīmes tagad tiek reizinātas ar vienu un to pašu skaitli. Koeficients atzīmei par harmoniju no „3” palielinājās līdz „4”, tāpat kā par ritmu, enerģiju un elastību, bet par mūziku no „6” samazinājās arī līdz „4”. No tehniskajām atzīmēm nāca papildinājums par apstāšanos.

Kira Kirklunda ar *Matador* uzvarēja Pasaules kausa finālā Parīzē 1991. gadā. Par to, kā audzis frīstaila limenis, liecina viņas izteikumi pēc desmit gadiem Ārhusā, kad viņa vēroja Ullas Zalcgēberes un *Rasty* frīstaila testa sniegumu: „Horeogrāfijas un mūzikas izsmalcinātība *Rasty* un Ullas Zalcgēberes programmā nemirstīgās Karmina Burana mūzikas pavadījumā ir ļoti augstā līmenī. Daudz augstākā, nekā manā uzvarētājas frīstailā

Edwards Gāls ar *Moorlands Totilas* 2009./2010. gada FEI Pasaules kausa finālā uzvarētājs.

Parīzē pirms desmit gadiem.” Auga ne tikai izpildītāju individuālais sniegums, bet arī atzīmju līmenis. Ja frīstaila pirmsākumā atzīmes ap 60% bija bieži sastopamas pat augsta līmeņa sacensībās, tagad praktiski ir izslēgta fona mūzika, un katrs jātnieks savai parasti simetriskajai, loģiskajai un harmoniskajai hereogrāfijai ir piemērojis speciālu mūziku, pat īpaši komponētu, kas izpildījumam papildus piešķir kvalitāti un baudāmību. Neoloģiskas, asas kustības un negaidītas pārejas no frīstaila programmām gandrīz izzudušas un pieder pagātnei, tomēr vēl joprojām vērojama atšķirība Rietumeiropas un Austrumeiropas jātnieku sniegumā.

Frīstaila pirmsākumos, piemēram, krieviete Ņina Meņkova savā programmā iekļāva tik daudz pāreju, cik vien iespējams, neļaujot skatītājiem pat elpu atvilkt, bet 1990. gada Pasaules kausa finālā Ņina ar Diksonu tieši C tiesneša degungalā veica pirueti lēkšos pa labi un nekavējoties tajā pat punktā lēkšu pirueti pa kreisi. Šobrīd noteikumi prasa, ka starp piruetēm jābūt vismaz trīs lēkšu tempiem. Savukārt 2001. gada Pasaules kausa finālā poļu jātniece Malgožata Morština ar *Dionysus* plānoja vēl sarežģītākas gaitu pārejas – no piafē pāriet paplašinātos lēkšos un atpakaļ uz piafē, kas viņai arī veiksmīgi izdevās.

Kita Houghton/FEI foto

Kēve, ērzelis vai labāk kastrāts

Līdz šim FEI Pasaules kausa izcīņas čempiona titulus ieguvuši divi ērzēļi. Pirmais – *Gauguin de Lully* (no *Chagall*), kas uzvarēja divas reizes ar Kristīni Štukelbergeri seglos 1987. un 1988. gadā. Šis zirgs ļoti izteiksmīgi veica pieņemšanas pasāžā, kas bija jaunums tālaika iejādē. Otrs ērzelis, kas atnesa panākumus savai jātniecei somietei Kirai Kirklundeī, bija dāņu siltasinis *Matador* (*May Sheriff x Wersall*). Jātzīmē, ka *Andiamo* arī ir *May Sheriff* dēls. Tas ar Svenu Rotenbergeru uzvarēja 1990. gada finālā Hertogenbošā.

Līdz šim tikai nedaudzas ķēves sacentušās Pasaules kausa sērijās. Tomēr divas no tām finišēja kā uzvarētājas. Vestfāles šķirnes *Fabienne* (no *Feuerschein*) 1992. gadā sasniedza virsotnes ar Izabellu Vertu seglos *The Beatles* mūzikas pavadījumā, bet Hanoveras ķēve *Brentina* ar amerikānieti Debiju Makdonaldi uzvarēja 2003. gadā.

Kastrāti uzvar visbiežāk. Tas gan nav nekāds pārsteigums, tāpat notiek arī pārējās jāšanas sporta disciplīnās. Starp tiem:

- **pirmais** Pasaules kausa sērijas uzvarētājs *Marzog*, kas sacentās kopā ar dānieti Anni Grētu Tornbladī Jensenu;

- **iespaidīgais** un spēcīgais *Corlandus* uzvarēja 1989. gadā ar jātnieci Margitu Otto Krepinu;

- **1990. gada** uzvarētājs *Andiamo*, ko šveicietis Oto Hofers kopā ar visu mūzikas frīstailu pārdeva Svenam Rotenbergeram;

- **Ganimed** ar Moniku Teodoresku uzvarēja divus gadus – 1993. un 1994. gadā un pirmo reizi iejādes vēsturē pārsniedza 80% barjeru;

- **pieckārtējais** čempions *Bonfire* ar savām izcilajām pasāžām un piafē, ko jāja Anke van Grunsvena;

- **elegantais** *Walk to Top* ar zviedrieti Luīzi Nathorstu seglos;

- **Rasty**, kas uzvarēja 2001. gadā ar savu vienīgo frīstailu, ar kuru arī beidza savu karjeru 2004. gada olimpiskajās

spēlēs;

- **spēcīgais** un enerģiskais *Warum Nicht FRH* ar jātnieci Izabellu Vertu uzvarēja 2007. gadā;

- **Ravel**, pirmais šāda līmeņa zirgs, kas pieder amerikāņiem un kas uzvarēja ASV teritorijā Lasvegasas finālā 2009. gadā ar jātnieku Stefenu Petersu;

- un, protams, **Salinero**, kas guva uzvaras 2004., 2005., 2006. un 2008. gados, padarot Anki van Grunsvenu par rekorda īpašnieci, kas uzvarējusi deviņos no 24 Pasaules kausa fināliem.

CDI Lielās balvas

tests

25 gadus vecais jātnieks no Vācijas Matias Rāts spēja uzvarēt šī gadsimta pirmās desmitgades zvaigznes Anki van Grunsvenu un Izabellu Vertu, turklāt, kad abas uzstājās ar saviem labākajiem zirgiem. Var jau būt, ka tā bija iesācēja veiksmē, jo abas iejādes divas ir cīnītājas, kuras gatavas izplēst uzvaru ar zobiem un nagiem. Lai gan rezultātu atšķirība bija tikai viens procents, gūtās pieredzes un turpmākiem panākumiem motivējošais efekts jaunajam jātniekam bija milzīgs. Rāts jāja ar savas audzumatē Annas Katrīnas Linsenhofas zirgu *Sterntaler Unicef* (no *Sion x Figaro*) un startēja pirmais šajā klasē. Testu pāris veica bez kļūdām, ļoti atbrīvoti, vien būtu vēlamas plūstošākas pieņemšanas un nedaudz labāks ritms piafē. Ar atzīmi 73,659% Rāts uzvarēja.

Imke Sellekena-Bartele ar *Hunter Douglas Sunrise* trešajā vietā.

Fakti

- Edvards Gāls un *Totilas* ir desmitie no Nīderlandes, kas uzvarējuši Pasaules kausa finālā. Iepriekšējās deviņas uzvaras pieder Ankei van Grunsvenai.

- Vecākais zirgs sacensībās bija septiņpadsmitgadīgais *Le Bo*, kas ar vācieti Karolu Kopelmani seglos finišēja septītais.

- Jaunākā jātniece bija septiņpadsmitgadīgā Luīza Almeida no Brazīlijas, kas ar Lusitano šķirnes ērzēli *Samba* ieņēma 15. vietu.

- Tiesnešu kolēģijā, kas tiesāja galveno testu, strādāja: E – D. Šūle (Vācija), H – L. Tornblads (Dānija), C – F. Verbēks (Nīderlande), M – Rokvels (ASV), ATB – V. Trupa (Itālija).

- Pirmie divi bija zirgi no KWPN ciltsgrāmatas – *Moorlands Totilas* no *Gribaldi* un *Jerich Parzival* no *Jazz*. Nākamās divas vietas ieņēma hanoverāņi *Hunter Douglas Sunrise* no *Singular Joter* un *Warum Nicht FRH* no *Weltmeyer*. Kopā finālā piedalījās četri KWPN pārstāvji un trīs Hanoveras šķirnei piederīgie.

- Uzvarētājs balvā saņēma 65 000 eiro, otrās vietas ieguvējam pienācās 42 000 eiro, bet trešās – 28 000 eiro.

Izabella Verta ar Madelaines Vinteres-Šulces 16 gadus veco *Satchmo* testu veica ar rezultātu 72,723%, ieņemot otro vietu. Šis pāris strādā, lai kvalificētos Vācijas komandas sastāvam 2010. gada Pasaules Jāšanas sporta spēlēm, tomēr pēc pusgada pārtraukuma, šķiet, ceļš būs garš. Pirmais, kas izjauca harmoniju testa izpildē, bija pāreja no paplašinātiem rikšiem uz pasāžu, kas izdevās aprauta, un Izabella divu tempu kāju maiņas diagonāli uzsāka pieņemšanā lēkšos. Pēc kļūdas kāju maiņā uz tempu, *Satchmo* ļoti sasprindzinājās, un tā lēksis kļuva isāks ar katru tempu, zig-zaga kustība tika

izpildīta *staccato*, un kustība nebija no aizmugures. *Satchmo* šoreiz izskatījās kā motors, kuram beidzas degviela, un tas vēl tikai šķauda.

Edvards Gāls ar *Sisther de Jeu*, jau iejājot arēnā, neizskatījās labi. Gāls, mēģinot dabūt ķēvi pavadās, stiepa tās kaklu pa labi un kreisi, taču zirgs to nepieņēma, un tā arī visu testu viņš veica bez niecīgākām putu pēdām uz tās lūpām. Apstāšanās nebija uz taisnstūra, turklāt ar pārliektu galvu. Testa turpinājumā *Sisther de Jeu* rādīja labus paplašinātos rikšus un piafē, pasāžā labākas varēja būt pakaļkāju kustības, labi tika izpildīti paplašinātie soli, bet, pārejot uz sakopotiem soļiem, ķēves kustības ar pakaļkājām kļuva stīvas un nenāca virzībā no aizmugures, kas radīja aizkavēšanos pārejā uz pasāžu. Kāju maiņu vienā tempā zirgs veica ļoti isā soli, labāk izskatījās maiņa divos tempos. Tomēr Gāls saglabāja aukstasinību, lai gan ķēve izskatījās grūti jājama un ne tik izcilā formā, kā citkārt. Viņu rezultāts bija 71,957%, pietiekami, lai iegūtu trešo vietu.

Turpinājums 18. lpp.

Pasaules kausa finālsacensības

Turpinājums no 17. lpp.

Vāciete Karola Kopelmane ar desmit gadu veco Hanoveres šķirnes ķēvi *Rom* (no *Rotspon x Wolkenstein*) finišēja ar rezultātu 71,021%. Lai gan kontakts bija viegls, tomēr bieži zirga galva atradās aiz pavadas, sevišķi testa otrajā daļā. Jaunajai Lielās balvas ķēvei vēl brīžiem pietrūka laba ritma piafē, tomēr elements tika izpildīts pietiekami elastīgi un atsperīgi. Ķēve ilgu laiku nespēja noturēt līdzsvaru, tādēļ nevajadzīgi „gāzās” pa labi vai uz priekšu, vai uzmeta kūkumu. Šai simpātiskajai bērājai ķēvei ar ļoti aktīvo pakaldaļu paredzama spoža sporta karjera nākotnē.

Anke van Grunsvena ar dubulto olimpisko spēļu uzvarētāju *Salinero* šoreiz tikai piektajā vietā. Tā kā deviņkārtējā Pasaules kausu fināla uzvarētāja šoreiz nespēja kvalificēties finālam, tad piedalījās CDI tūrē *Indoor Brabant*. 16 gadus veco Hanoveras šķirnes zirgu jau pie pirmās apstāšanās jātniece nespēja noturēt uz vietas. Saspridzinājumu varēja manīt

visā dzīvnieka ķermenī, biežtas pūlējās atvērt muti ar nedaudz izbāztu mēli. Pirmajos paplašinātajos rikšos *Salinero* izkrita no ritma, bet pieņemšanas tika izpildīta izcili kā vienmēr. Pasāža nebija ar pietiekami izteiktu virzību uz piekšu, lai gan *Salinero* lēkāja augstu virs zemes. Paplašinātos soļus zirgs veica, kāpjot pāri priekškāju nospiedumiem divu nagu nospiedumu attālumā, bet ritms varēja būt tīrāks. Kļūda kāju maiņā vienā tempā bija nopietna zīme, ka testa izpilde neizdodas. Parasti Anke spēj ”savākties”, bet šoreiz viss kļuva arvien sliktāk. Jātniece iekārās pavadās un pārāk atgāzās sēglos. Abas piruetes vienkārši „nobrauka”, jo nebija līdzsvara un impulsa, nobeiguma pasāža tika izpildīta neregulāri un pārāk uz vietas, bet pie apstāšanās *Salinero* joprojām bija kustībā, lai gan jātniece, pūloties zirgu noturēt, rāva tā galvu pa kreisi. Šis bija Grunsvenai salīdzinoši traģisks testa izpildījums, kā rezultātā tika saņemta viņai nieierasta

atzīme 70,510%, bet viens no tiesnešiem devai pārim tikai 68,297%.

Pasaules kausa Lielās balvas izcīņa

Kopš Edvards Gāls jā ar *Totilas*, viņš sacensību arēnā tika sakauts tikai vienu reizi, un to izdarīja Adelinde Kornelisenā 2009. gada Eiropas čempionāta Speciālajā Lielajā balvā. Šoreiz tas notika vēlreiz, un atkal to izdarīja Kornelisenā ar *Parzival*.

Šķita jau, ka *Totilas* uzvaras gājiens nebūs apstādināms, taču dažas sīkas kļūdiņas un saspringums darīja savu. Parādoties arēnā melnajam ērzelim un tā pelēkā frakā tērptajam jātniekam, radās sajūta, ka publika tūlīt iebražīsies sacensību laukumā. Apstāšanās pārim neizdevās labi, jo zirgs nestāvēja uz taisnstūra. Abi paplašinātie rikši tika izpildīti bez pietiekamas izstiepšanās un tikai nedaudz pārkāpjot priekškāju nospiedumus, lai gan zirgs cilāja priekškājas jo augstu, kas izskatās efektīgi. Izcili *Totilas* veica pieņemšanas. Piafē nedaudz vairāk aktīva bija kreisā pakalķāja, bet pāreju no piafē uz pasāžu *Totilas* izdarīja ar lielu lēcieni, pamatot galvu gaisā. Paplašinātie soļi bija labi, taču ērzelim vajadzētu vairāk izstiept kaklu. Turpinoties testam, *Totilas* kļuva vēl kompaktāks, un tā kakls saspringa, sevišķi tas bija redzams, izpildot zig-zagu un kāju maiņu vienā tempā. Ērzelis spēra pa jātnieka kāju pārejā no pasāžas uz lēkšiem. Kāju maiņa divos tempos tika izpildīta labi, bet paplašinātie lēkši – izcili. Labi izdevās piruete pa kreisi, bet pa labi ērzelis nedaudz zaudēja līdzsvaru. Pāreja no lēkšiem uz sakopojumiem rikšiem ērzelim sagādāja grūtības, un rikšu vietā tas dažus soļus veica pasāžā. To pa centra līniju pāris izpildīja spoži, bet pāreja no piafē uz pasāžu pēc X atkal tika izdarīta ar lēcieni. Par izpildīto Lielās

balvas testu Gālam ar *Totilas* šoreiz nopelnīti 76,808%, kas ierindoja pāri otrajā vietā.

Adelinde Kornelisenā ar *Jerich Transport* kompānijai piederošo un sponsorēto *Parzival* (no *Jazz*) uzstājās pēdējā, un tāpēc labāk varēja novērtēt pirms viņas startējošos jātniekus. *Parzival* ieradās arēnā ļoti enerģiskos rikšos, arī paplašinātos rikšus izpildīja, labi izstiepies, bet pieņemšanā varēja vērot kustību uz priekšu ar lielu soli, krustojot kājas. Neko sliktu nevarēja teikt arī par pārejām. Piafē *Parzival* veica labā ritmā un uz vietas. Lēkšos zirgs kļuva saspringtāks, bet testa beigās, šķiet, bija zaudējis spēku un pēdējo piafē neizpildīja tik labi, bet nobeiguma pasāžā Adelinde zaudēja kontroli un sakopojumu, kālab apstāšanās notika piecus metrus pirms G. Sniegums tika novērtēts ar 78,851% un ierindoja Kornelisenā pirmajā vietā.

Holandiete Imke Šellekena-Bartele ar *Sunrise*, saņemot atzīmi 74,893%, veica Lielās balvas testu vislabāk savā mūžā. Šī pāra vājais punkts ir pasāža, taču šoreiz pat tas izdevās salīdzinoši labi un ritmiski. Kopvērtējumā šis kvalitatīvi izpildītais tests saņēma trešo labāko rezultātu.

Lielās balvas brīvās izvēles programma

Edvarda Gāla un Toskas Višeres KWPN licencētais ērzelis *Totilas* uzvarēja Pasaules kausa finālā Hertogenbošā ar jaunu šo sacensību rekordu 89,800%, attaisnojot uz viņiem liktās cerības. Otrās vietas ieguvēja Adelindes Kornelisenā ar *Parzival* rezultāts atpalika gandrīz par septiņiem procentiem. Tomēr pēc Gāla zaudējuma Kornelisenai iepriekšējā dienā holandiešu jātnieks izjuta lielu psiholoģisku spiedienu pirms sava frīstaila starta. Apbalvošanas ceremonijā viņš atzina, ka testa sākumā esot bijis pa istam nobijies, tomēr sajūtot, ka ērzelis šoreiz

Kita Houghton/FEI foto

Adelinde Kornelisenā ar *Jerich Parzival* uzvarēja Lielajā balvā, bet finālā ieņēma otro vietu.

strādā labi, programmas beigū daļā spējis priecāties par savu jāšanu. Gāla frīstails bija uzlabota Lielā balva. Zirgs bija ērtāk jājams un mazliet atvērtāks. Šī sportista frīstaila mūzikas dramatiskie toni skan nomācoši, un diez vai kādam rodas iespaids, ka Gāls jā mūzikas pavadījumā, skaņa vairāk izklausās pēc fona mūzikas iespaidīgam tehniski labi izpildītam testam. Pieņemšana pasāžā tika izpildīta izcili, arī paplašinātie soļi un paplašinātie lēkši bija labi. Sakopotos soļos *Totilas* nolieca galvu pa kreisi, bet paplašinātos rikšos, lai gan pakaļkāju nospiedumi nedaudz bija pāri priekškāju nospiedumiem, tomēr nevarēja redzēt istu zirga

Izabella Verta ar *Warum Nicht* ceturtajā vietā.

pastiepanos. Kāju maiņā divos tempos pēcpuse šūpojās pa labi, lai gan lēkši bija skaisti uz augšu vērsti. Toties kāju maiņa vienā tempā tika izpildīta teicami. *Totilas* ir izcils piruēšu izpildījumā un nevainojams pārejā uz piafē. Šur tur daži soļi bija neregulāri pasāžā, kad zirgs vairāk strādāja ar kreiso pakaļkāju. Publika bija pārņemta ar *Totilas* sniegumu un, šķiet, arī tiesneši. Gāls uzstājās pēdējais un saņēma gaviles no kājās stāvošās publikas. Tiesneši pāra sniegumu novērtēja ar augstu atzīmi 89,800%. Harskampā dzīvojošais jātnieks atzina, ka viņa zirgs kļūst arvien spēcīgāks, kas prasa no jātnieka arī vairāk mākas. „*Totilas* pašam arēnā kļūst arvien vieglāk strādāt. Ja

ērzelim ir tik daudz spēka, tas to var lietot arī pret mani, un tad es esmu sprukās,” jokojot piezīmēja Edvards.

Adeline Kornelisena šoreiz nomainījusi savu frīstaila mūziku. Vāgnera *Persivala* vietā šoreiz bija Čaikovska *Riekstkodis*, taču horeogrāfija palika tā pati vecā, izņemot nobeiguma daļu. Labi izdevās iejāšana manēžā, apstāšanās, sveicināšana, kam sekoja paplašinātie rikši. Izcils bija zig-zaga un pasāžas izpildījums, bet paplašinātos soļos pietrūka kakla izstiepšanas. Skaisti tika izpildītas piruētes, kas tika veiktas precīzi klavieru mūzikas ritmā. Kāju maiņa vienā tempā tika sākota labi, bet uz viduslīnijas Kornelisena kļūdījās. Testa beigū daļā jātniece sāka vairāk lietot kreiso pavadu, un rezultātā zuda piafē kvalitāte, zirgs tikai cilāja kājas, bet svars nebija uz pakaļkājām. Jauks fināls bija piafē piruete pie X, kad kustība notika zvaniņu skaņu pavadījumā. Ar rezultātu 82,850% Kornelisena ierindojās otrajā vietā.

Imke Šellekena-Bartele ar Smariusu ģimenei piederošo *Sunrise* (no *Singular Joter x Werther*) šoreiz pārspēja pati sevi un demonstrēja vēl labāku jāšanu, nekā iepriekšējā dienā. Pirmajā acu uzmetienā šķita, ka viņai tests izdevās pat labāk nekā Kornelisena, bet rezultāts 82,150% bija trešās vietas vērts. Programmas sākums neizdevās labi, jo ķēve pie apstāšanās kustējās, un pirmie paplašinātie rikši bija tikai nedaudz paplašināti.

Princese Natali Zu Sajna Vitgenšteina ar *Digby*.

Bet ar katru nākamo elementu sniegums uzlabojās. Piafē tika izpildīts ritmiski, un paplašinātie soļi – atbrīvoti. Imke demonstrēja izcilu kāju maiņu vienā tempā, izpildot to 19 reizes. Dubultpiruētē uz labo pusi būtu bijis vēlams lielāks ieliekums. Visas pasāžas un piafē tika izpildītas labā ritmā un kontrole pār zirgu bija pilnīga šajā programmā, kas tika veikta bez kļūdām.

Par brīvās izvēles programmas ar mūziku tiesāšanu

Brīvās izvēles programmas mākslinieciskās daļas novērtējums tiesnešu koleģijai, kas sastāvēja no Šūles, Tornblada, Verbēka, Rokvela un Trupa, bija īsts

pārbaudījums. Ja izpildījuma tehniskā daļa tika vērtēta unisonā, tad mākslinieciskās daļas vērtējums izskatījās pavisam slidens. Piemēram, Izabellas Vertas snieguma artistisko līmeni Tornblads vērtēja ar 81%, bet Verbēks ar 93%. Līdzīgi bija arī ar Kornelisenas rezultātu, jo dānis deva 83%, bet holandietis – 93%. Galvenā tendence tiesāšanā ir diezgan vienkārša – ja izpildījums ir tehniski augstvērtīgs, labu atzīmi piešķir arī par izpildījuma māksliniecisko kvalitāti, neskatoties uz to, cik labi elementi sinhronizēti ar mūziku, un vai skaista bijusi frīstaila kompozīcija un horeogrāfija. Varbūt, ja tiesnešiem nav muzikālās dzirdes vai spējas vērtēt mākslu, FEI varētu palīdzēt, ieviešot tiesāšanā kādu ierīci, kas fiksē vismaz ritma atbilstību, kā arī izveidot skaidrāku rokasgrāmatu frīstaila tiesāšanai. Pašlaik jātniekiem nav īpaši jācenšas izmantot grūtākus elementus un sarežģītāku horeogrāfiju, jo tas netiek ņemts vērā. Pilnīgi pietiek ar vienkāršām taisnām līnijām un bērnu Lielās balvas testa elementiem, lai saņemtu augstākas atzīmes nekā tie varbūt spējīgākie jātnieki, kuri cenšas ieviest jaunus, sarežģītus elementus.

Lielās balvas brīvās izvēles programmas rezultāti

1. Edvards Gāls (Nīderlande)	Totilas	89,80%
2. Adeline Kornelisena (Nīderlande)	J. Parzival	82,85%
3. Imke Šellekena-Bartele (Nīderlande)	Sunrise	82,15%
4. Izabella Verta (Vācija)	Warum Nicht	79,75%
5. Patriks Kītels (Zviedrija)	Scandic	76,55%
6. Natali Zu Sajna Vitgenšteina (Dānija)	Digby	75,15%
7. Karola Kopelmane (Vācija)	Le Bo	73,25%
8. Matiass Aleksanders Rāts (Vācija)	Triviant Unicef	72,05%
9. Jorens Devro (Beļģija)	Apollo Vijverhof	71,85%
10. Brets Parberijs (Austrālija)	Victory Salute	70,55%
11. Kataržina Milžareka (Polija)	Ekwador	68,90%
12. Tinne Vilhelmsone-Sifvena (Zviedr.)	Favourit	68,25%
13. Mihals Rapcevičs (Polija)	Randon	67,10%
14. Pēters Gmosers (Austrija)	Cointreau	66,45%
15. Luīza Almeida (Brazīlija)	Samba	61,55%

Latvijas paraolimpiskā komanda Maskavā

Darja Tihomirova, LJF Paraolimpiskās jāšanas sekcijas vadītāja

Maskava pierasti šokē. Apvedceļš, uz kuru mums jāiegrīžas no Rīgas šosejas un kuram, mūsaprāt, ir jābūt gabalu nost no pilsētas, izradās milzīga brauktuve ar četrām joslām uz katru pusi, sastingusi bezgalīgā sastrēgumā. Un tas nav ne tuvu pirmais pārsteigums, ko lielā kaimiņvalsts mums paspējusi sagādāt laikā, kopš šķērsojam Latvijas robežu.

Vispirms pati robeža. Izgājuši cauri Latvijas robežsargu laipnajai kontrolei bez rindas, pēc laimīga ceļa vēlējumiem nonākam birokrātiski apsēstajā Krievijas pusē. Aizpildām neskaitāmas lapiņas (interesanti, vai kāds tās kādreiz arī lasa?) un, piebraucot pie kontroles punkta, saņemam krietnu devu Krievijas viesmīlības. Nezinu pat, kā lai pieklājīgi pārtulko robežsarga niknos blāvienus par to, ka piebraucam rindā par tuvu pārbaudāmajai mašīnai... Pēc dažu stundu brauciena pa Krieviju mēs iemilējām Latvijas ceļus – tie ir tik gludi!

Beigu beigās mēs, Latvijas jātnieku paraolimpiskā komanda, gandrīz ne reizi neapmaldījušies, nonācām Maskavā, Olimpiskajā sporta centrā Plaņernajā. Te sākās mūsu brauciena sportiskā daļa – piedalīšanās Maskavas atklātajā čempionātā. Nakti ne pārāk ilgi gulējuši, stundu pēc atbraukšanas mūsu paraolimpieši jau trenējās manēžā. Sacensības ir stingri un precīzi organizētas: katram sportistam paredzēts viens pusstundu ilgs treniņš, kura laikā jāiepazīstas ar zirgu un manēžu (zirgus mēs irējam sacensību norises vietā). Zirgi, kuri pilnībā sagatavoti darbam, tiek atvesti precīzi uz treniņa sākumu. Pēc tam seko klasifikācija, kuras laikā sportistus iedala fiziskajām iespējām atbilstošās klasēs.

Nākamajā rītā bija jāstartē. Nu jau izgulējušies un atguvuši spēkus, mūsu sportisti to arī godam paveica. Rihards

Anna Šellere, Rihards Snikus ar treneri Olgu Šelleri, Darja Tihomirova, Oskars Lukauskis un Arina Radziņa.

Snikus ieguva trešo vietu ar rezultātu 59,39%. Viņš startēja ar lielisko Linkolnu. Arina Radziņa palika piektā ar rezultātu 58,18%, startējot uz Azalijas, bet Oskars Lukauskis ar to pašu Azaliju citā limenī ieguva otro godalgu ar rezultātu 49,05%. Jāpiebilst, ka sacensību organizētāji pret mūsu komandu bija ļoti pretimnākoši un izpalīdzīgi, kas, bez šaubām, atsver visas iepriekš piedzīvotās neērtības un ierēdņu attieksmi. Plaņernajā mēs jutāmies kā gaidīti viesi! Kopā sacensībās piedalījās 20 paraolimpiskie jātnieki no dažādām Krievijas pilsētām.

Pēdējā dienā pirms atgriešanās mēs devāmies apskatīt Maskavu, kur arī vēl kādu reiziti pasmējamies. Izstāvēt rindu pie metro kases, lūdzu kasieri pārdot man sešas biļetes – katru diviem braucieniem, uz ko saņēmām atbildi: „Tā mēs nepārdodam, tā nevar, ja vajag divpadsmit braucieniem, ņemiet divas biļetes – desmit un diviem”. Uz maniem paskai-

drojumiem, ka mēs esam seši cilvēki, un var gadīties, ka nebraucam visi vienā virzienā, kasieri sāka kliegt (tā tur pieņemts), ka nepārdos. Tad prasīju, lai pārdod vienu biļeti diviem braucieniem. Darīts – izsit čeku, izdod naudu... Tad lūdzu nākamo diviem braucieniem. Pēc kārtējā čeka un sīknaudas izdošanas – atkal nākamo... Kamēr visa rinda sāka smieties, un man rokā bija sešas kartiņas, bet kasieri sabojāts garastāvoklis... Nekas, rinda ir gara, gan jau to atgūs!

Tāds bija mūsu piedzīvojums Maskavas atklātajā čempionātā. Ar uzmundrinošām sadzīvīskām grūtībām un daudzsoļoziem sportiskiem rezultātiem. Ar pārspētiem personīgajiem labākajiem rezultātiem un kārtējo pārliecību pašiem par sevi!

Latvijas paraolimpiskā komanda pateicas brauciena atbalstītājiem: Latvijas Jātnieku federācijai, Latvijas Paraolimpiskajai komitejai, SIA Eirokonsultants un SIA Alpha-osta!

Sacensību dalībnieku priekšgalā – Latvijas komanda.

Uz startu dodas Oskars Lukauskis.

Zirgs bijis nozīmīgs cīņasspēks

Sagatavoja Dace Millere

Pasaules karu vēsturē zināmas daudzas slavenas epizodes, kuru risinājumu izšķirūši zirgi vai jātnieku formējumi. Tikuši celti pieminekļi gan atsevišķiem zirgiem, gan karavadoņiem to mugurās. Taču interesantā vēsturiskā aspektā zirgu un jātnieku līdzdalību karadarbībā analizē pulkvežleitnants **P. Penčuks** rakstā *Panika karā*, kas publicēts tālajā 1937. gadā žurnālā *Aizsargs* (3. burtnīca), kad Latvija gandrīz jau pietuvojās otrā pasaules kara sākumam.

Autors šoreiz stāsta nevis par varonīgām epizodēm, bet par to, ka jebkuras kaujas likteni, turklāt gan zaudētāju, gan uzvarētāju pusē, var izšķirt tāds nevaldāms process kā panika. Turklāt, vēsturiskie pētījumi apliecinājuši, kad tolaik, kad zirgs bija galvenais pārvietošanās līdzeklis, tas bijis gan efektīvs cīņasspēks, gan viens no faktoriem, kas spēja radīt šo reizēm liktenīgo apjukumu vai pārbaudīja kareivju prasmi neļauties tam. Tiek secināts, ka tikai pāris jātnieku parādīšanās spējusi izraisīt paniku lielākos kājnieku vai artilēristu formējumos. Savukārt jātnieku pulku sadursmēs ar pretinieku vai citiem kaujas spēkiem situāciju varēja radikāli izšķirt tas, cik prasmīgi jātnieki spēja savaldīt savus zirgus, mobilizējot tos uzdevuma veikšanai, kā arī paši nepadodoties bailēm, psiholoģiskam vai fiziskam nogurumam.

„1917. gada jūnijā viena krievu VII Sibīrijas korpusa divīzija izpildīja atkāpšanās gājienu, kas bija ļoti noorganizēts. Divīzija pat nebija saskaros ar ienaidnieku, bet iepriekšējās nesekmīgās kaujās bija stipri nogurusi un rīta gaismā gāja caur kādu lielāku sādžu, kur parādījās jāšus divi franču virsnieki krievu jātnieku pavadībā. Pietika tikai kliegziena priekšējās vienībās: „vācu jātnieki!” un visi metās panikā bēgt, un briesmīgās panikas pēdas esot bijušas redzamas pat 15 km garumā: sadauzīti rati, pamesti vai grāvjos iegāzti smagie automobiļi un lielgabali, beigti lopī un cilvēki u.t.t.; vienas artilērijas brigādes vadība ieradās atpakaļ pie savas brigādes tikai pēc nedēļas.”

„Kaujā pie Tannenbergas krievu pusē 16. kājnieku divīzijas komandieris ģenerālis Rihters tika ievainots no saviem kājniekiem, kuri uz kāda kareivja klie-

dzienu „vācu jātnieki” atklāja uguni uz savu divīzijas komandieri, kurš ar savu operatīvo štābu tānī laikā jāšus pārvietoja uz novērotavu.”

„Var, piemēram, noteikti apgalvot, ka austriešu Aufenberga armijas neveiksmi kaujā pie Komarovas 1914. gadā ievērojamā mērā sekmēja pašu 10. jātnieku divīzija. Virzoties armijas austrumu spārnā ar uzdevumu kopā ar 6. jātnieku divīziju uzbrukt krieviem sānos un aizmugurē virzienā uz Tišovecu, pēc kaujas pie Posadovas 26. augustā attiecīgi nenodrošināja savu austrumu spārnus. 27. augusta rītā, kad piepeši tika pārsteigta no krievu kājnieku uzbrukuma, panikā

Žurnāla *Aizsargs* 1937. gada 2. burtnīcas vāks: „Aizsargi – jātnieki”.

sāka bēgt. Jātnieki sāka drāzties atpakaļ un mežonīgā skrējienā gar pašu fronti sacēla paniku daudzos transportos, sajauca daudzas otrās līnijas vienības, izsauca sadursmes un pat durkļu triecienus savu vienību starpā, kam bija ļoti dažādas un savādas sekas līdz pat 31. augustam, kad krievi, kaut arī nebija uzvarēti, tomēr sāka atkāpšanos. Dažas dienas pirms tam Austro-Ungārijas 4. jātnieku divīzijā notika apmēram līdzīgs incidents.”

„1914. gada 21. augustā 4. jātnieku divīzijas komandieris ģenerālis Zaremba, kurš ar savu divīziju tuvojās Jaroslaviciem, saņēma ziņu, ka stipri krievu jātnieku spēki atrodas gājienā virzienā Beremkova-Zborova. Uz šo ziņu ģenerālis Zaremba nolēma uzbrukt krievu jātniekiem

sānos un aizmugurē, jo, virzoties no Jaroslaviciem uz dienvidaustrumiem, krievi patiesībā atklāja savu spārnus austriešiem, kuri atradās ļoti izdevīgā stāvoklī, lai izdarītu pārsteidzīgu uzbrukumu. Ģenerālis Zaremba ātri sapulcēja savu divīziju Stripas ielejā un izlika apsardzību uz nogāzes dienvidos no Jaroslaviciem, un plkst. 9.00 sasauca pie sevis visus komandierus, līdz eskadronu komandieriem ieskaitot, lai personīgi viņiem dotu pavēles.

Bet tānī pašā laikā krievu 10. jātnieku divīzijas komandieris ģenerālis grāfs Kellers, kurš kopā ar 9. jātnieku divīziju patiesībā virzījās uz Zborovu, laikā saņēma ziņas par austriešu kājniekiem un jātniekiem pie Jaroslaviciem un nolēma mainīt gājiena virzienu uz ziemeļrietumiem (pirms tam gāja uz dienvidrietumiem) un uzbrukt pretiniekam, kas atradās pie Jaroslaviciem.

Pirms plkst. 9.00 ģenerālis Kellers aizjāja uz novērotavu pie Beremovkas un uzdeva jātnieku baterijai ieņemt tur uguns pozīcijas. No ļoti izdevīgas novērotavas viņš redzēja vispirms pretinieka kājniekus jau austrumos no Jaroslaviciem, otrkārt stiprus putekļu mākoņus ielejā dienvidos no sādžas. Domādams, ka ielejā pulcējas pretinieka jātnieki, personīgi uzdeva artilērijas divīziona komandierim atklāt uguni „uz putekļu mākoņiem”.

Ir grūti aprakstīt to nekārtību, kura momentāli izcēlās jātniekos, kurus pārsteidza artilērijas uguns; šī nekārtība pieņēmas ārkārtīgi ātri un pārvērta gandrīz visu šo jātnieku masu panikā bēgošā pulī. Jātnieki bēga, pirmkārt, uz ziemeļrietumiem, uz Volčkovice sādžu, otrkārt, tieši uz rietumiem, uz Stripas upi un pāri tai. Jaunākie virsnieki nevarēja valdīt savus padotos un tikai krasa eskadronu komandieru uzstāšanās, kuri aulēkšos dzinās pakaļ bēgošiem jātniekiem, deva iespēju savest kārtībā vismaz vienu daļu jātnieku un nostādīt tos pret krievu eskadroniem, kuri jau bija izvērsti uzbrukumam.

Tāda bija priekšspēle pazīstamai lielāku jātnieku darbībai pie Jaroslaviciem, par kuru parādījies daudz aprakstu un personīgu atmiņu un abu bijušo pretinieku rindām. Tomēr vēl jāpiezīmē, ka šī panika bija par iemeslu tam, ka 4. jātnieku divīzijas ulānu brigāde, t. i. 1. un 13. jātnieku pulks, sekojošā kaujā neņēma dalību, caur ko ģenerāļa Zarembas jātnieku divīzija palika vēl vājāka un beidzot arī tika sakauta.”

Baltijas valstu jātnieki FEI reitingos

(uz 13.04.10.)

Sagatavoja Inese Ruskule

Konkūrs

Jātnieks	Vieta	Vieta iepriekšējā reitingā	Punkti
Pirmo vietu ieguvēji FEI reitingā			
Piuss Švice (Šveice)	1.	1.	3195,00
Ēriks Lamaze (Kanāda)	2.	4.	3083,00
Markuss Enings (Vācija)	3.	3.	2990,00
LATVIJA			
Andis Vārna	264.	259.	327,00
Dainis Ozols	730.	726.	70,00
Kristaps Neretnieks	1158.	1140.	26,00
Guntars Siliņš	1238.	1219.	20,00
Ģirts Bricis	1569.	0	5,00
Andrejs Bistrovs	1902	187.	1,00
LIETUVA			
Bens Gutkauskis	277	266.	305,00
Andriuss Petrovs	379	373	201,00
Kosts Gaigals	671.	672.	80,00
Rims Rimkus	1036.	1019.	35,00
Stasis Jass	1161.	1144.	25,00
Valds Urbons	1569.	0	5,00
IGAUNIJA			
Tīts Kivisilds	189.	231.	491,00
Gunārs Kletenbergs	203.	245.	445,00
Reins Pills	227.	179.	383,00
Urmass Rāgs	308.	340.	265,00
Hanno Ellermanis	372.	372.	207,50
Heiki Vatsels	1318.	1293.	15,00
Ebe Lisa Sinejalga	1569.	1541.	5,00
Andress Trēve	1830.	1800.	4,00

Pasaules kausa izcīņas Centrāleiropas līgas ziemeļu grupas 2009./2010. gada

kopvērtējuma noslēdzošā tabula šķēršļu pārvarēšanā pirms zonas fināla Tallinā

1. Tīts Kivisilds	Igaunija	66 p.
2. Reins Pills	Igaunija	61 p.
3. Gunārs Kletenbergs	Igaunija	59 p.
4. Arsēnijs Špakovskis	Krievija	57 p.
4. Andis Vārna	Latvija	57 p.
4. Vladimirs Beļeckis	Krievija	57 p.
7. Dmitrijs Berestovs	Krievija	52 p.
8. Bens Gutkauskis	Lietuva	49 p.
9. Lukašs Jončičiks	Polija	47 p.
9. Vasils Ivanovs	Baltkrievija	47 p.
11. Igors Vasiļjevs	Baltkrievija	45 p.
...24. Kristaps Neretnieks	Latvija	17 p.
...27. Guntars Siliņš	Latvija	14 p.
...40. Dainis Ozols	Latvija	11 p.
...53. Andrejs Bistrovs	Latvija	6 p.
...66. Ģirts Bricis	Latvija	1 p.

Startējuši 92 jātnieki, punktus guvuši 67.

Meydan FEI Nāciju kauss

Sporta arbitražas tiesa (CAS) atcēlusi FEI tribunāla 21. janvāra lēmumu, kas liecda Lielbritānijas komandai piedalīties Nāciju kausa augstākās līgas sacensībās. Tādējādi *Meydan* FEI Nāciju kausa izcīņas 2010. gada sērijas sacensībās piedalīsies sekojošu valstu komandas: ASV, Francija, Īrija, Lielbritānija, Nīderlande, Polija, Spānija, Šveice, Vācija un Zviedrija.

FEI ar lepnumu paziņo, ka ir pagarinātas

partnerattiecības ar *Meydan* par Nāciju kausa sacensību sērijas sponsorēšanu 2010. gadā. *Meydan* ir jauns komplekss, kas veltīts zirgiem un ar tiem saistītajiem sporta veidiem un aizņem milzīgu teritoriju Apvienotajos Arābu Emirātos Dubajā.

Plašāk - www.meydan.ae

Meydan FEI Nāciju kausa 2010. gada kalendārs:

14.05.	Labole (Francija)
28.05.	Roma (Itālija)
4.06.	St. Gallena (Šveice)
18.06.	Roterdama (Nīderl.)
9.07.	Falsterbo (Zviedrija)
15.07.	Āhene (Vācija)
30.07.	Hiksteda (Lielbr.)
6.08.	Dublina (Īrija)

Mirusi leģendārā jātniece Inge Teodoresku

Pēc ilgas slimības 84 gadu vecumā 11. aprīlī mirusi Vācijā un pasaulē pazīstamā bijusī konkūra un iejādes jātniece Inge Teodoresku.

Inge Teodoresku bija ievērojamā hipologa un valsts zirgaudzētavas vadītāja Hansa Felgibela meita. Viņas pirmais vīrs bija konkūra leģenda Hans Ginters Vinklers, vēlāk viņa apprecējās ar slaveno iejādes treneri Georgu Teodoresku. Inge ir māte daudzkārtējai olimpiskā zelta medaļas ieguvējai komandu vertējumā Monikai Teodoresku.

Inge Felgibeles uzaugusi Polijā. Tur viņas tēvs vadīja zirgaudzētavu Janova Podlaski, kur Vācijas armijas vajadzībām audzēja zirgus. Ģimene dzīvoja grāfa Štaufenberga rezidencē, kurš bija plānojis atbalstīt Hitleru kara laikā. Viņas tēvocis Ēriks darbojās pretošanās kustībā, par ko tika sodīts ar nāvi pakārot. Inges tēvu apcietināja, bet pēc kara atbrīvoja.

Inge nodarbojās ar jauno armijas zirgu trenēšanu. Starp 50. un 70.-tajiem gadiem viņa bija viena no labākajām vācu jātniecēm.

Vācijā, Zassenbergā Lindenhofā Inge kopā ar vīru Georgu Teodoresku un meitu Moniku trenēja iejādes zirgus. Viņa rūpējās par fermu laikā, kad visa pārējā ģimene ceļoja pa sacensībām. Pēc dzelzs aizkara krišanas Inge daudz laika pavadīja, trenējot poļu iejādes jātniekus. Viena no tiem ir Kataržina Milžareka, kura izcīnījusi savu vietu pasaules iejādes elitē.

No labās Inge Teodoresku.

Jans Brinks kļūst par tēvu

Sagatavoja Dace Štrausa

Zviedrijas iejādes līderis Jans Brinks un viņa sieva Katarina Svensone 22. martā kļuvuši par lepniem vecākiem savai pirmdzimtajai meitiņai Angelinai Brinkai.

Brinks un Svensone apprecējās 2007. gada oktobrī. Pirms tam Jans bija precējies ar iejādes sportisti Minnu Teldi. Katarina Svensone ir Dānijas skaistuma karaliene, kura 2001. gadā kļuva par titula *Mis Pasaule* īpašnieci. Viņa ir modele, bet pēc izglītības – juriste.

Jans Brinks un Katarina Svensone.

Katarina Svensone 2001. gadā kļuva par titula *Mis Pasaule* īpašnieci.

Dānijas princese Natali.

Dānijas princese gaida bērnu

Šobrīd rezultatīvākā Dānijas iejādes sportiste princese Natali Zu Sajna Vitgenšteina jau septīto mēnesi ir stāvoklī. Tomēr viņa vēl nolēma piedalīties arī Pasaules kausa finālā Hortegenbošā marta beigās, kas arī bija pēdējās sacensības pirms dzemdībām. Bērniņu viņa gaida ierodamies pasaulē jūlijā, tādēļ jātnieces plānos ir atkal ātri atgūt fizisko formu, lai varētu piedalīties Pasaules Jāšanas sporta spēlēs ASV šoruden.

34 gadus vecā Dānijā dzimusī, bet Vācijā dzīvojošā princese Natali un viņas partneris Aleksandrs Johansmans sarakstījās isi pēc saderināšanās un oficiāli par to paziņoja janvāra beigās. Laulāšanās baznīcā notiks nākamgad.

Cik nopelnīts?

Nīderlandē iznākošā FEI žurnāla *Horse International* darbinieki ir aprēķinājuši kopējo summu, ko iejādes jātnieki nopelnījuši balvās 2009. gadā.

Anke van Grunsvena ar diviem top 7 zirgiem *Salinero* un *Painted Black* kopā balvās saņēmusi 169 000 eiro. Amerikānis Stefens Peterss ar Akido Jamazaki piederošo *Ravel* ar 134 000 eiro ierindojas otrajā vietā. Lielāko summu viņš izcīnīja Pasaules kausa finālā (88 600 eiro) un Āhenes šovā (45 100 eiro). Peterss ar *Ravel* 2009. gadā startēja tikai sešus mēnešus.

Trešais lielākais ķēriens tika Edvardam Gālam ar *Totilas*. Viņš ar šo zirgu sacensības sāka tikai jūnijā, bet šajā īsajā laika posmā pamanījās nopelnīt 73 000

eiro. Viņš uzvarēja desmit reizes no 11 startiem.

Izabellas Vertas sasniegums nau-
das izteiksmē ir 68 790 eiro, un viņa ir ceturrtajā vietā, bet Hans Peters Minderhounds ar 66 617 eiro – piektajā vietā. Viņam seko Adelinde Kornelisen sestajā vietā ar 65 757 eiro, bet aiz viņas Laura Beštolšeimere ar 53 799 eiro un Imke Šellekena-Bartele, izcīnot 44 395 eiro, atrodas astotajā pozīcijā.

Naudas summas gan īsti neliecina par sportiskajiem sasniegumiem. Piemēram, Pasaules kausa kvalifikācijas posmos Ziemeļamerikā, uzvarot CDI-W Barbankā, Peterss saņēma vien 425 eiro, bet CDI-W Delmārā balvas nebija vispār. Eiropā par uzvaru brīvās izvēles programmā var iegūt vairāk nekā 6000 eiro, piemēram, CDI-W Londonā, bet Hertogenbošas posmā pat 14 000 eiro.

Jāņem gan vērā, ka ne jau visa balvu nauda paliek jātniekam. Jāmaksā nodokļi valstij un lielākajai daļai jātnieku, kuri jāģ ar citu īpašnieku zirgiem, ir līgums par balvu sadali 50:50. Turklāt dalības maksa par piedalīšanos sacensībās ir diezgan ievērojama.

Ankei van Grunsvenai veltīta karikatūra.

WBFSH ziņas

Pasaules Sporta zirgu audzēšanas federācijas Ģenerālā asambleja tiks sarīkota no 28. līdz 30. septembrim Filadelfijā, ASV.

Asambleja notiks saistībā ar Devonas šķirņu šovu, kas norisināsies gandrīz paralēli Pasaules Jāšanas sporta spēlēm Leksingtonā, Kentuki štātā. Ģenerālās asamblejas laikā plānoti svarīgi un vērtīgi semināri, kā arī iepazīšanās ar zirgaudzēšanas tradīcijām ASV.

Maijs

Latvijas mēroga sacensības

- 1.05. konkūrs – Talsu Jātnieku kluba sacensības, Talsi
- 1.05. iejāde – Sezonas atklāšanas sacensības, Kleisti, Rīga
- 8.05. konkūrs – Sezonas atklāšanas sacensības, LJF kausa izcīņas 1. posms, Kleisti, Rīga
- 9.05. konkūrs – LJF kausa izcīņa ponijiem un amatieriem 1. posms, Kleisti, Rīga
- 15.05. konkūrs – SK *Viktorija* klasifikācijas sacensības, Inčukalns, Jauno jātnieku skola
- 15.05. iejāde – LJF kausa izcīņas 1. posms, Kleisti, Rīga
- 16.05. pajūgu braukšana – LJF kausa izcīņas 2. posms, Brīvdabas muzejs, Rīga
- 23.05. paraolimpiskā iejāde – Latvijas čempionāts, Kleisti, Rīga

Kaimiņos Lietuvā, Igaunijā

- 1.05. konkūrs – R. Šileiki kausa klubā *Hippocentras*, Raudondvaris, Lietuva
- 1.-2.05. pajūgu braukšana – Starptautiskās sacensības, Lūnja, Igaunija

1.-2.05. konkūrs (līdz 130 cm) – Sacensības *Lūnja 2010*, Igaunija
1.05. iejāde (R, M, L, A) – ERL kausa izcīņas 1. posms, Perila, Igaunija

- 2.05. konkūrs (līdz 125 cm) – Perila kaus/ERL kausa izcīņas ponijiem 1. posms, *Perila*, Igaunija
- 8.05. pl. 13 rikšošana – Tallinas hipodroms, Igaunija
- 9.05. konkūrs (līdz 100 cm) – Kārma sacensības, Ebavere, Igaunija
- 16.05. konkūrs (līdz 110 cm) – Tartu *Kalev* RSK sacensības, Hobunurme, Igaunija
- 22.05. pl. 13 rikšošana – Tallinas hipodroms, Igaunija
- 22.-23.05. pajūgu braukšana – *Rapla Rakend*, Igaunija
- 21.-23.05. - sacensības garajos pārjājienos *Haanjamaa 2010*, CEI*/CEIJY* (80 km) un CEI**/CEIJY** (120 km) Kurgjarve, Igaunija
- 28.-30.05. – konkūrs – CSI* Ruila, Igaunija
- Starptautiskas sacensības**
- 14.-16.05. konkūrs – CSI2* Donbass, Ukraina
- 21.-23.05. konkūrs – CSI3* Donbass, Ukraina

Maijs

P	3	10	17	24	31
O	4	11	18	25	
T	5	12	19	26	
C	6	13	20	27	
P	7	14	21	28	
S	1	8	15	22	29
Sv	2	9	16	23	30

Uzdevums – nodrošināt labklājību staļļos

Skaidro Mareks Samohvalovs, PVD Ziemeļrīgas pārvaldes vadītājs

Inese Ruskule

– Pārtikas un veterinārā dienesta darbinieki strādā saskaņā ar noteikto inspekciju plānu. Katru gadu tas ir atšķirīgs. 2009. gadā PVD pārbaudes tika plānotas zirgu novietnēs, kurās ir vairāk par desmit zirgiem. 2010. gadā plānots apmeklēt un pārbaudīt staļļus, par kuriem radušās sūdzības, un no kuriem regulāri tiek eksportēti zirgi.

Atsaucoties uz pārbaudi turpmāk minētajā stallī, var atzīt, ka šis gadījums aprakstīts korekti, tā tas arī notiek. Tas, ka PVD pārbaude nav bijusi tik ilgu laiku, liecina par to, ka par šo zirgu novietni nav bijis nekādu pretenziju, un darbība veikta atbilstoši likumdošanai. Taču šādām pārbaudēm jānotiek vismaz vienu reizi piecu gadu laikā. Viens no priekšnoteikumiem, lai novietnē viss būtu atbilstoši noteikumiem, ir tas, lai staļļa īpašnieks kontrolē situāciju savā stallī. Zirgu īpašnieki bieži ir brīvdomātāji un spriež, ka viss ir atļauts, un uz viņiem noteikumi neattiecas, jo īpaši attiecībā uz zirgu reģistru. Ar visiem noteikumiem, kas jāievēro zirgu īpašniekiem, var iepazīties šādās mājas lapās: www.pvd.gov.lv, www.zm.gov.lv un www.ldc.gov.lv, kā arī laikraksta *Zirgu Pasts* numuros.

Sarunas starp PVD darbiniekiem un

staļļu īpašniekiem parasti norit pozitīvā gaisotnē, jo mūsu dienesta mērķis nav uzlikt sodus, bet viens no galvenajiem inspekcijas darbinieku uzdevumiem ir novērst kādas slimības izraisītājus. Tas attiecas kaut vai uz prasību, ka novietnē esošajiem kaķiem un suņiem jābūt vakcinētiem atbilstoši noteikumiem. Protams, ja darbinieku norādes netiek īstenotas pēc vairākkārtējām pārbaudēm, tam seko soda sankcijas, bet zirgu novietnēs tas notiek ļoti reti. Tāpat PVD darbinieki iesaka novietnē nedarboties ar zirgu pašrstēšanu. Protams, veterinārārsta izsaukums var izmaksāt krietni dārgāk par medikamentu iegādi, taču vajadzētu uzticēties profesionālim. Un nevis tikai bezizejas stāvoklī, kad visi līdzekļi pielietoti un nav bijuši efektīvi, vajag aicināt speciālistu. Ja arī novietnē atrodas atsevišķi medikamenti, tie jāuzglabā, ievērojot norādes.

Pārbaudes laikā PVD inspekcijas darbiniekiem ir tiesības pārbaudīt arī papildbarības zirgiem, pievērsot uzmanību derīguma termiņam, kā arī tam, lai uz iepakojumiem būtu marķējums latviešu valodā, neskatoties uz to, – vai tas ir liels maiss vai tikai barības paraudzīnš. Ieteicams, lai būtu pieejams arī zirgu īpašnieka un barības izplatītāja piegādes līgums, bet tas nav obligāti.

Iegādājoties zirgu transportēšanas līdzekļus, būtu jāpievērš uzmanība tam, vai piekabe un autotransports ir aprīkots ar video novērošanas ierīcēm. Tas ir svarīgi, jo tādējādi varam ātrāk reaģēt

Zirgu novietnes Latvijā

- ★ novietņu skaits uz 1.01.2009. - 7061
- ★ zirgu skaits uz 1.01.2009. - 13 462
- ★ plānveida pārbažu skaits novietnēs, kurās turēti zirgi 2009. gadā - 524
- ★ ārpuskārtas pārbažu skaits (sūdzības) - 2009. gadā - 22
- ★ novietņu skaits uz 1.01.2010. - 6581
- ★ zirgu skaits uz 1.01.2010. - 12 616

uz kādu nelaimes gadījumu, novēršot to vispār. Bet, ja šāda aprikojuma nav, to visbiežāk nevar novērst. Kā jau pret visiem jauninājumiem, attieksme sākotnēji ir negatīva, taču ar laiku patērētājs saprot, ka tas ir racionāls risinājums.

Mazliet atkāpjoties no tēmas. PVD darbiniekiem ir tiesības arī jāšanas sporta sacensību laikā aizrādīt jātniekiem par nepamatotu steka lietošanu. Ļoti bieži šobrīd sacensībās var novērot, ka jātnieki sit savus zirgus. Pret to vajag cīnīties, jo jātniekus vēro bērni, un viņi uzskata, ka arī viņiem ar saviem zirgiem vajag tāpat rīkoties, ja manāma mazāka nepaklausība.

Foto no Mareka Samohvalova arhīva

Foto no Mareka Samohvalova arhīva

Mareks Samohvalovs kādreiz aktīvi trenējies jāšanas sportā pat līdz Latvijas izlases līmenim un tagad turpina startēt amatieru klases sacensībās.

Kam pievērš uzmanību inspektori?

Inese Ruskule

Marta beigās redakcijai radās izdevība klātienē vērot, kā norit Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) pārbaude kādā stallī. Turpmāk minētie vērojumi un secinājumi varētu palīdzēt stallu īpašniekiem sagatavoties šādām PVD pārbaudēm, kas jāveic vienu reizi gadā.

● Pārbaudāmajā stallī neizprotamu iemeslu dēļ PVD inspektori nebija ieradušies vairāk nekā desmit gadu. Par šo faktu bija izbrīnīti paši inspektori. Iespējams, pārbaude netiktu veikta vēl ilgāku laiku, ja vien nebūtu sakrituši vairāki apstākļi.

● Pārbaudes sākumā tika apsekoti stallī esošie zirgi. Svarīgi, lai pie katra no zirgu boksiem būtu izvietota plāksnīte, kurā norādīts zirga vārds. Inspektori dodas pa stalli ar zirgu vārdu un identitātes numuru izdrukām, salīdzinot tās ar zirgiem, kas faktiski atrodas stallī.

● Pa ceļam uz stalli tika sastapti suņi un kaķi. Inspektori uzzināja attiecīgo dzīvnieku skaitu un turpinājumā tika lūgts uzrādīt arī to vakcinācijas apliecības. Šajā gadījumā nenotrādā saimnieka atrunāšanās, ka kaķis ir atnācis no kaimiņiem, pie tā jau inspektori ir pieraduši un netic šim faktam.

● Staļļa apgaitas laikā tika konstatēts, ka viens no zirgiem nav reģistrēts datu centrā, to savulaik uzdāvināja staļļa īpašnieci. Zirgs nav labā stāvoklī, bet imedzināt to arī žēl. Neskatoties uz zirga

vērā ņemamo vecumu, inspektori uzsvēra, ka šī situācija jāatrisina trīs mēnešu laikā – zirgs jāpiereģistrē, jo visiem stallī esošajiem zirgiem jābūt reģistrētiem Lauksaimniecības datu centrā.

● Sarunas laikā ar staļļa īpašnieku inspektori pastāstīja, ka tagad pārvietošanas deklarācijas nav jāraksta uz papīra veidlapām, bet gan to var veikt elektroniski Lauksaimniecības datu centra mājas lapā. Taču staļļa īpašnieks bija jau iepazinies ar šo informāciju pie datu centra

Nadīnas Zavadiļikas foto

darbiniekiem, kuri pastāstīja arī par to, ka šī elektroniskā versija ir ideāla tikai tajā gadījumā, ja arī aizpildāmās deklarācijas otrā puse ir attiecīgi reģistrējusies datu centra e-versijā.

● Salīdzinot inspektoru izdrukāto zirgu sarakstu ar reālo situāciju, tika konstatēts, ka daudzu zirgu novietnē nav. Atklājās fakts, ka daudzi citur pārvietotie zirgi nav pārrēģistrēti no pārbaudāmās novietnes citā. Visbiežāk tie bija zirgi,

kas pārdoti uz ārzemēm. Sarunas laikā atklājās, ka pie vainas ir bijuši paši PVD darbinieki, kuri, izsniedzot zirga veselības sertifikātu, nav iedevuši speciālo izvešanas deklarāciju, kas bija jāaizpilda un jānosūta uz datu centru. Protams, šeit parādās arī zirga īpašnieka likumdošanas nezināšana, bet PVD inspektori uzņēmās šo vainu un atzina, ka attiecīgie dienesta darbinieki nav zinājuši par noteikumu izmaiņām pagājušajā gadā.

● Stallī jāuzglabā visu novietnē esošo zirgu pases, kā arī deklarāciju kopijas.

● Inspektori pārbaudīja zirgu novietnes reģistrācijas žurnālu, kā arī ganāmpulka reģistrācijas žurnālu, kas nepieciešami ikvienā stallī.

● Staigājot pa stalli, inspektori arī pievērsa uzmanību visiem papildbarības un vitamīnu iepakojumiem, uz kuriem jābūt anotācijai latviešu valodā. Medikamenti jāuzglabā atbilstoši noteikumiem, tie nedrīkst „mētāties” pa stalli.

● Ja stallim pieder dzīvnieku pārvadājamie transporta līdzekļi, tad arī to dokumentācija tiek pārbaudīta atbilstoši noteikumiem.

PVD inspektori bija noskaņoti labvēlīgi pret staļļa īpašnieku, kuram bija iespēja dzirdēt daudzus lietderīgus padomus. Trūkumu novēršanai tika dots trīs mēnešu ilgs laika posms. Tas nozīmē, ka pēc šī noteiktā laika PVD inspektori ieradīsies stallī atkārtoti pārbaudīt – vai nepilnības novērstas un staļļa darbība norit atbilstoši likumdošanai.

Vēstule redakcijai

Labdien!

Saņemot pēdējo *Zirgu Pasta* numuru, biju pietiekami neapmierināta, un nolēmu paust savu kritiku. Konkūra ziemas čempionāts diezgan pamatīgi ir atspoguļots pēdējos divos žurnālos, pēdējā numurā pa piecām lappusēm. Par iejādes ziemas čempionātu toties nav minēta ne rindiņa, ne arī kāda bilde. Divi čempionāta posmi ir pelnījuši tikai tik daudz, lai ieliktu plikus rezultātus. Pat treniņšacensības žurnāls apraksta vairāk! Jau 2009. gada noslēguma sacensībās tika publicēti tikai rezultāti. Tātad pusgadā Latvijas iejādes sacensības žurnālā nav nopelnījušas nekādu atspoguļojumu. Lasot rodas sajūta, ka iejādē vairāk par treniņšacensībām nekas nenotiek. Ziemas čempionāts iejādē ir gandrīz pusgada darba atspoguļojums un lielāks

notikums pēc ilgāka klusuma perioda, jo ziemā jau tā maz sacensību. Ar lielu nepacietību gaidīju marta nr., bet izrādās, Latvijas iejādes ziemas čempionāts tiek uzskatīts par nebūtisku notikumu. Tā jau mēs nevaram cerēt uz kādu attīstību, ja informācijas nemaz nebūs. Šogad pirmo gadu ziemas čempionāts iejādē notika divās vietās, kas arī ir pozitīvs jaunums. Jauki, protams, ka mums ir tāds žurnāls. Arī raksti par ārzemju sacensībām ir gan par iejādi, gan konkūru, tas priecē. Paturpinot domas, varētu minēt, ka patīkami būtu žurnālā redzēt vairāk aprakstu par tiem cilvēkiem, kuri zirgiem un jāšanas sportam veltījuši lielāko daļu sava mūža. Citādi sāk likties, ka jāšanas sports Latvijā ir kāds jaunums, un mums ar to nodarbojas tikai jaunieši, ar kuriem ir ļoti daudz interviju. Vai tad pirms viņiem nekā nav bijis? Mums nav treneru un zirgaudzētāju? Domāju, ka

daudzi ar lielu interesi lasīja par Astrīdu Belovzorovu, bet vai viņa ir vienīgā? Tikai iejādē varu minēt daudzus cilvēkus, kā Aina Mainiece, Edīte Rozīte, Guna Loja... Arī jaunajiem konkūristiem taču ir savi treneri. Vairāk informācijas arī varētu būt par saimniecībām, kur aug mūsu talantīgie sporta zirgi. Cik kumeļu? No kādiem ērzeļiem? Cik ķēvju? Kādas izcelšanās? Kā klājas audzēšanas saimniecībām? Labi zirgi taču ir mūsu pamats. Nav tā īsti rakstīts pat par vadošajām audzētavām, kaut arī ļoti interesanti uzzināt par saimniecībām ar desmit vaislas ķēvēm. Cik un kādu audzēšanas saimniecību, piemēram, ir Valkas, Madonas un Balvu rajonā? Paldies, ka jūs esat, bet vēlamies jūs redzēt vēl labākus un saturīgākus.

Agnese Kukaine

Zirgs man vienmēr ir savējais

Inese Ruskule

„Kad man bērnībā jautāja, – par ko vēlos kļūt, atbildēju tā: par mežsargu, žokeju vai cirka mākslinieku. Tas daļēji arī piepildījies. Jo tagad manai ģimenei ir vairāk nekā 60 hektāru meža, un jaunībā esmu bijis saistīts ar zirgiem. Vienīgi par cirka mākslinieku nav izdevies kļūt, lai gan bija mēģinājumi iestāties cirka trupā,” tā par sevi stāsta **Miķelis Ankipovs**. Tagad viņa ģimene izvēlējusies audzēt ziedus savā saimniecībā Carnikavā. Taču labprāt tiek stāstīts par laiku, kad bijusi iespēja darboties ar zirgiem. Piedzīvojumi gan bijuši dažādi, gūta arī trauma, taču vienmēr Miķeļa dzīvē zirgs paliks labākais draugs.

Vella kalpu filmēšana. Miķelis – pirmais no labās.

Miķelis (no kreisās), dublējis Artūru Ēķi filmā Vella kalpi.

Treniņi Rīgas hipodroma jāšanas sporta sekcijā

Miķelis Ankipovs sāka trenēties jāšanas sportā, kad mācījās 8. klasē. Viņš apmeklēja jāšanas sporta sekciju, kas toreiz atradās Rīgas hipodromā. Pirmais viņa treneris bija Ševčenko. Vēlāk apmācību savās rokās pārņēma pieredzes bagātā sportiste Aina Mainiece. Miķelis atzīst, ka Aina Mainiece bijusi tā istā trenere, kura viņam iemācīja visas pamatzināšanas jāšanas sportā: „Visu, ko protu ar zirgiem, man iemācīja Aina.”

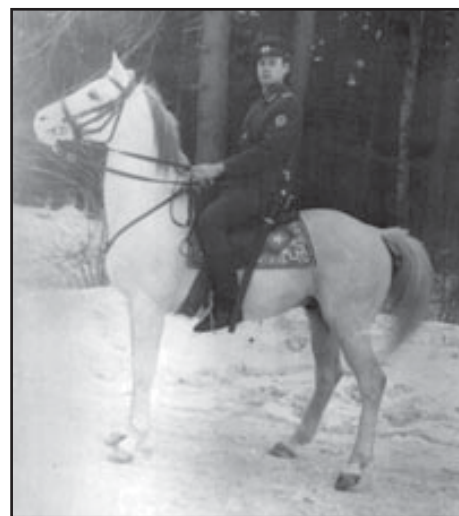
Laikam ritot, drosmīgais jauneklis sāka apgūt konkūra prasmes pie Venta Platona. Taču drīz vien Miķelis pārtrauca apmācību, jo neizveidojās kontakts ar treneri. Sportā tā arī vairs nebija lemts atgriezties. Viņš mēģināja sākt darbu Tērvetē par jaunzirgu treneri, bet tobrīd nebija šādas vakances.

Aktieru dublēšana Vella kalpos

Jau mācoties skolā, Miķelim bija iespēja piedalīties filmas *Vella kalpi* un *Vella kalpi vella dzirnavās* filmēšanā kā jātniekam – dublierim. Visspilgtāk atmiņā palikusi Artūra Ēķa dublēšana, zotig Rīgas pilsētas atslēgu un auļojot zirga mugurā. Uzdevums nav bijis vienkāršs, taču Miķelis ar to godam ticis galā. Vēl šodien viņš atminas – bijusi skaista diena, kad šī epizode filmēta Kaļiņingradā, un dienas laikā pavisam izdevies nofilmēt vienpadsmit epizodes. Zirgi filmēšanā bijuši dažādi, ar atšķirīgiem raksturiem, tomēr vienmēr bija jāatrod kopīga valoda. Šo divu filmu uzņemšanas laikā Miķelis ieguva iesauku – Rīgas jātnieks. Kopā kā jātnieks – dublieris viņš piedalījies sešās filmās.

Dienests – Maskavas kavalērijas pulkā

Pēc skolas beigšanas, darbojoties Rīgas kinoaktieru studijā pie pasniedzējiem Ainas Matisas un Arnolda Liniņa, Miķelis mēģināja iestāties Teātra fakultātē. Latviešu valodas eksāmena diena bija saspringta, jo pāris stundu pēc eksāmena sākuma bija ar autobusu jādodas uz filmas *Vella kalpi vella dzirnavās* filmēšanu Zlēkās. Sacerējums tika novērtēts tikai ar atzīmi „2”. Līdz ar to par studijām varēja aizmirst. Pienāca laiks, kad bija jādodas obligātajā karadienestā, kas tolaik ilga divus gadus. Un šis laiks Miķelim bija cieši saistīts ar zirgiem. Dienēt vajadzēja 11. Atsevišķajā kavalērijas pulkā, kas atradās Maskavā. Kāpēc gan Krievijas armijai bija nepieciešama arī kavalērija? Izrādās, šāda

Dienesta laikā uz Terekas šķirnes zirga.

Maskavas pulka kavalērists no Latvijas.

nepieciešamība radās, lai nodrošinātu filmas *Karš un miers* uzņemšanu. To sāka filmēt pagājušā gadsimta sešdesmitajos gados, un filmā bija ļoti daudz ainu ar zirgiem. Tāpēc bija grūti nodrošināt tik lielu to skaitu vienuviet. Šis uzdevums tika uzticēts armijai. Līdz ar to arī tika radīta mūsdienu kavalērija, izveidojot četrus lielus staļļus, kur kopā tika izmitināti līdz 400 zirgiem, bet kopējais karavīru skaits ar palīgvienībām bija ap 500. Šos zirgus lielākoties arī izmantoja mākslas filmu uzņemšanai, kā arī parādēs, kas Maskavā notika un vēl joprojām notiek bieži. Pulks sastāvēja no vairākiem eskadroniem un artilērijas baterijas, kur atsevišķi bija musketieru un kovboju tipa zirgi, Vidusāzijas un Kaukāza šķirņu zirgi, kā arī braucamie zirgi, kurus galvenokārt izmantoja tačanku un lielgabalu vilkšanai. Savā dienesta laikā Miķelis bija gan pulka

Foto no Miķeļa Ankipova arhīva

Foto no Miķeļa Ankipova arhīva

komandiera, gan arī baterijas komandiera grūms. Darba pienākumos ietilpa zirgu apkopšana, komandieru zirgu pieturēšana parāžu laikā un daudzi citi darbi. Bija iespēja arī piedalīties Krievijas mākslas filmu uzņemšanā, piedzīvoti daudzi neaizmirstami iespaidi.

Negadījums ar Akbulaku

Šķiet, tādām pieredzējušam jātniekam kā Miķelim nekas traģisks ar zirgiem nevar notikt. Kritieni tika piedzīvoti daudzkārt, bet vienmēr viss beidzās veiksmīgi. 1979. gadā viņš sāka strādāt Kleistos par zirgkopēju. Mūsu vadošie jāšanas sporta pārstāvji devās uz PSRS Tautu spartakiādi, kas notika Maskavā. Miķelis arī brauca līdzī kā zirgkopējs iejādes zirgiem. Viena no Latvijas vadošajām iejādes sportistēm Guna Loja uzticēja izsoļot savu zirgu vārdā Akbulaks. Zirgs bija nosvērts, taču temperamentīgs. Miķelis devās izsoļot zirgu, sēžot tam mugurā, bez segliem, ar apaušiem. Viņš jūta, ka atsoļojamā sega slīd uz sāniem. Tāpēc mēģināja tā kā palēkties, lai varētu pavilkt segu uz augšu. Zirgs no šīs

Miķelis Ankipovs tagad audzē ziedus savā saimniecībā Carnikavā.

darbības satrūkās un sāka auļot. Miķelis nevis noleca no zirga, bet mēģināja to savaldīt. Pēc vairākiem mēģinājumiem zirgu savaldīt Akbulaks nometa jātnieku.

Nokrītot uz zemes, Miķelim aizsītās elpa, un ilgi viņš to nevarēja atgūt. Akbulaks sveiks un vesels aizskrēja uz stalli, kur to saķēra citi zirgkopēji. Taču Miķeli jau pēc pāris desmitiem minūšu aizveda uz slimnīcu. Diemžēl viņš piedzīvoja mugurkaula kompresionālo lūzumu un citas nopietnas traumas.

Tas pielika punktu Miķela darbam ar zirgiem. Pēc negadījuma viņš vēl pāris reizi ir uzkāpis zirgā, taču negadījums lika par sevi atcerēties – radās bailes nokrist un iegūt pēdējo traumu... Kā būtu, ja tā nebūtu noticis, to neviens nezina. Varbūt arī šodien redzētu Miķeli strādājam Kleistos vai kādā citā Latvijas stallī. Taču dzīve ir dzīve, un nācās pielāgoties reālajai situācijai. Tagad viņam atliek tik vērot zirga skaistumu no attāluma, taču zirgu viņš vienmēr uzskatīs par labu draugu, ar kuru joprojām labi saprotas. Un reizi pa reizei brīvā brīdī Miķelis dodas uz Kleistiem, lai pavērotu, kā jauni un sprigani puiši un meitas sāk savas jātnieku gaitas un dodas pretī sapņim.

Foto no Miķēļa Ankipova arhīva

Svētā Patrika diena Dublinā

Nadīnas Zavadilikas teksts un foto

Svētā Patrika diena, kas tiek atzīmēta 17. martā, ir viens no svarīgākajiem pasākumiem visā Īrijā, kas atzīts par nacionālajiem svētkiem. Tie tiek atzīmēti par godu misionāram Sv. Patrikam, kurš 5. gadsimtā Īrijā ieviesis kristīgo ticību, dibinājis skolas un baznīcas, kā arī darījis daudzas citas labas lietas... Katru gadu šo svētku ietvaros Dublinā notiek vērienīga

parāde, un tā ir oficiāla brīvdiena, kura ierakstīta arī baznīcas kalendārā.

Šogad parādē piedalījās trīs tūkstoši dažādos tērpos ģērbusos cilvēku, daudzi orķestri, jātnieku policija, zirgu pajūgi un radošie kolektīvi no visas Īrijas un citām valstīm. Gājiena dalībnieki veica trīs kilometru garu maršrutu, un to noskatījās 650 000 interesentu. Katru gadu parādē piedalās arī Valsts Prezidente un citas augstākās amatpersonas.

Pirmā parāde notika 1996. gadā, bet jau ar nākamo gadu tā pārauga Patrika dienas festivālā. Šajā dienā ir cenšas uzģērbt viskošākos tērpus, krāso sejas un matus priecīgās krāsās, īpaši izmantojot zaļu un āboliņa lapas atveidu, kas tiek uzskatīts par Sv. Patrika simbolu. Šie svētki tiek atzīmēti arī daudzās citās pasaules valstīs, bet Īrijā tie iezīmē pavasara atnākšanu un arī jaunās tūrisma sezonas sākumu.

Seminārs par veterināro homeopātiju

Inese Ruskule

Daudzi līdzīgi domājoši zirgu īpašnieki 10. aprīļa pēcpusdienā sapulcējās Jelgavas Veterinārmedicīnas izglītības centra (VIC) zirgu klinikas auditorijā, kur notika seminārs, kas bija veltīts veterinārajai homeopātijai. Vienlaikus tās bija arī Jelgavas VIC zirgu klinikas desmit gadu jubilejas svinības. Interesenti bija ieradušies ļoti kuplā skaitā, pasākuma organizētājiem nācās gādāt krietni daudz papildu sēdvietu. Par viesu sagaidīšanu parūpējās Dace Tolpežņikova ar savām kolēģēm.

Šoreiz semināra temats galvenokārt tika veltīts veterinārajai homeopātijai. Lektors – Mag. Med. Vet. Juris Tolpežņikovs piedāvāja interesantu ieskatu veterinārajā homeopātijā, pastāstot, ka pirms pusgada pirmo reizi Baltijā radās iespēja studēt veterināro homeopātiju, nebraucot uz ārzemēm. Kursā mācās vairāk nekā 20 studenti no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas. Daudzi Latvijas zirgu īpašnieki jau saviem četrkājainajiem draugiem izmantojuši homeopātiskos preparātus. Vēl jo interesantāks seminārs bija tāpēc,

ka Juris Tolpežņikovs vadīja pasākumu dialoga veidā ar klausītājiem. Proti, pieredzējušiem cilvēkiem bija iespēja dalīties savos iespaidos par izmantotajiem homeopātiskajiem preparātiem. Līdz ar to seminārs neizvērtās par *sausas* teorijas izklāstīšanu.

Otrā semināra daļa bija veltīta VIC zirgu klinikas desmit gadu jubilejai. Juris Tolpežņikovs atzina, ka aizvadītajā darbības posmā panākts daudz, uzverot trīs galvenos klinikas darbības sasniegumus:

1. iegūta salīdzinoši liela pieredze zirgu koliku novēršanā, tādējādi izglābjot daudzu zirgu dzīvības;

2. radusies pārliecība par to, ka zirgiem zobi jāapstrādā, īpaši tajos gadījumos, ja zirgs lielākoties barību uzņem tikai bokšā un neganās pļavās;

3. apgūta homeopātisko preparātu izmantošana veterinārijā.

Sarunas turpinājumā Juris Tolpežņikovs dalījās iespaidos par visspilgtākajiem atmiņā palikušajiem piedzīvojumiem klinikā zirgu ārstēšanas jomā, kā arī pateicās cilvēkiem, kuri viņam palīdzējuši

Kas ir homeopātija?

Homeopātija ir medicīnas nozare, dzīves filozofija, kas ievērojami atšķiras no tradicionālās medicīnas. Pats termins *homeopātija* cēlies no grieķu vārdiem *homoios* un *pathos*, kas nozīmē *līdzīgs* un *ciešanas*, respektīvi – homeopātijas princips paredz, ka slimību organismā var izārstēt, izmantojot tādus preparātus, kas pilnīgi veselīgiem indivīdiem spēj izraisīt konkrētajai slimībai līdzīgus simptomus. Šo principu izsaka ar latīņu valodas frāzi *Similia similibus curentur* jeb *Līdzīgs ārstē līdzīgu*.

darbā, tostarp bija gan Latvijā esošie zirgaudzētāji, zirgu īpašnieki, gan Latvijas Prezidents Valdis Zatlers, kurš savulaik operējis arī zirgus.

Jura un Daces Tolpežņikovu ikdienu nav prognozējama. Vienalga kurā diennakts stundā var atskanēt lūgums pēc palīdzības. Semināra diena tam bija labs piemērs. Lai gan bija paredzēts, ka semināru vadīs abi speciālisti, tomēr Daci auditorijā klausītāji neieraudzīja. Tam par iemeslu bija ar kolikām saslimis zirgs, kuram bija nepieciešams veikt operāciju. Kamēr Dace Tolpežņikova rosījās pa operāciju zāli, sagatavojot visu nepieciešamo operācijai, Juris Tolpežņikovs vadīja semināru. Jau otrajā daļā viņš paskaidroja: „Tūlīt no auditorijas bez kavēšanās došos pie operējamā zirga.” Līdz ar to arī semināra apmeklētājiem, kuri vēl nekad nebija redzējuši klātienē ķirurģiskas manipulācijas, šoreiz bija iespēja skatīt, kā notiek koliku operācija. Šī sestdienas pēcpusdiena ļoti labi parādīja Daces un Jura Tolpežņikova ikdienu.

Zirgu Pasta redakcija apsveic Jelgavas VIC zirgu klinikas kolektīvu desmit gadu jubilejā un novēl panākumus turpmākajā darbībā!

Brīdis operāciju zālē. Juris Tolpežņikovs.

Reklāma

Dace Tolpežņikova.

Eggersmann
SABIEDROTAIS JĀTNIĒKAM UN ZIRGAM

www.zirgulietas.lv
T. +371 26544243

Braucamā zirga mutes dzelži

www.pajugubrauksana.com

Pajūgu braukšanas sporta sacensību noteikumi neatļauj izmantot iemauktus, kuriem nav mutes dzelža (šeit un turpmāk domāta trenze vai lauznis), tāpēc sekmīgai braucēja sadarbībai ar zirgu nepieciešams izvēlēties apstākļiem atbilstošu mutes dzelzi. Viens no pamatnoteikumiem iemauktu piemērošanā zirgam ir tas, vai izvēlētais mutes dzelzis zirgam patīk. Tas nozīmē – pacietīgi, ņemot vērā visus apstākļus, mutes dzelži zirgam jāizmēģina, lai atrastu īsto, kas ir „atslēga” uz zirga muti.

Mutes dzelža izvēles galvenie nosacījumi: zirga vecums un sagatavotības pakāpe, braucēja prasmes un zināšanas, stilistiskā saderība ar pajūgu.

Zirga vecums un sagatavotības pakāpe

Jaunzirgu apmācībā eksperti iesaka izmantot parasto trenzi, kuras iedarbība, ja to izmanto pareizi, ir maiga un nerada traumas. Visbiežāk tā ir divdaļīga, bieža trenze, kas ražota no metāla, plastmasas vai gumijas. Šādas trenzes izmantošana nepieciešama tādēļ, lai zirgs varētu mācīties to pieņemt, uzņemt un atbrīvot. Nereti, braucot ar jaunajiem zirgiem, nepieciešams pajūgu noformēt, izmantojot laužņu iemauktus. Šī iemesla dēļ tiek ražoti braukšanas laužņi ar laužto mutes dzelzi, kas pēc ārējā izskata neatšķiras no nekustīgajiem braukšanai paredzētajiem laužņiem (piemēram, tauriņtipa laužnis ar laužto mutes dzelzi vai Liverpūles tipa laužnis ar laužto mutes dzelzi). Vecākiem zirgiem laužņi tiek izmantoti, lai braucēja dotās komandas būtu nepārprotamas, dotas bez jebkāda spēka pielietošanas, niansētākas, kas it sevišķi nozīmīgi ir manēžas braukšanā. Literatūras un citos informācijas avotos nav rodama viennozīmīga atbilde uz jautājumu – cik vecam zirgam var likt mutē laužni?

Zirga sagatavotības līmeni nevar vērtēt tikai ar laužņu pielietošanas mērauklu, bet to nosaka zirga fizioloģiskās un rakstura īpatnības, treneris un braucējs.

Braucēja prasmes un zināšanas

Šķiet, ka šie nosacījumi tomēr ir svarīgākie, jo zirgs pakļaujas braucējam un izpilda apzināti vai neapzināti dotās komandas.

Zirga un braucēja veiksmīga sadarbība būs sasniedzama tikai tad, ja braucējs labi pārzinās konkrētā mutes dzelža iedarbību,

brauks „ar mīkstu un izjustu roku”, un spēš novērtēt zirga reakciju. Ne visi zirgi spēj un ne visi braucēji prot braukt „pēc grāmatas”, tādēļ rodas situācijas, kad nepieciešams kaut ko mainīt vai darīt citādāk. Vairumā gadījumu pirmais, ko koriģē, ir zirga mutes dzelzis, taču braucējam ir jābūt pietiekami izglītotam, lai spētu novērtēt, vai pie vainas ir tā vai cita ekipējuma daļa, vai pats braucējs. Tālāk tekstā aprakstītas biežākās kļūdas un risinājumi, kuru rašanai noder zināšanas par mutes dzelžiem.

Zanes Pavlovskas foto

- Ja mutes dzelzis ielikts pārāk dziļi, pastāv bīstamība, it sevišķi zirgiem, kuri nav labi iestrādāti, ka zirgs mēli turēs augstu. Braucējs to var noteikt pēc tā, ka zirgs „aiziet aiz vertikāles” un „aiziet aiz trenzes”. Risinājums – normālos apstākļos mutes dzelzīm jāatrodas viena pirksta platumā virs ilkņa (kastrātiem un ērzeļiem), ķēvēm – attiecīgi tajā pašā vietā. Mutes kaktiņā jābūt pāris nelielām ādas krokām – ja mutes dzelzis ir par augstu – kroku ir daudz.

- Ja centīgs zirgs enerģiski izturas pret mutes dzelzi, asa iedarbība ir visbiežāk izmantotais nepiemērotais korekcijas mēģinājums. Risinājums – vairākumā gadījumu pietiek, ja zirgu „paņem” isākos grožos un strādā tādā veidā. Zirgam drīz būtu jānomierinās, īpaši tad, ja, šādi strādājot, iedarbība tiek veikta maigāk nekā pirms tam. Parasti asa iedarbība ar mutes dzelzi zirgam rada uztraukuma sakāpinājumu. Zirgs izšķērdē savu enerģiju un ļoti strauji fiziski nogurst.

- Problēmas braucējiem sagādā tādi zirgi, ar kuriem iepriekš ir strādājis

braucējs, kuram ir nemierīgas un stingras rokas, kas zirga muti padarījušas nejutīgu, ar tendenci „iet pret mutes dzelzi”. Risinājums – korekcija ir laikietilpīga. Šādos gadījumos palīdzēt var tikai ļoti jutīgas rokas, kas, kur vien tas iespējams, grožus palaiž. Parastās – vienkārši laužtas trenzes izmantošana palīdzēs atjaunot mutes jutību. Pirmais priekšnosacījums visa darba panākumiem, protams, ir pilnīga sasprindzināto žokļu atbrīvošana un sadziedšana.

- Braukšana ar stingrām, nejutīgām rokām visbiežāk noved pie zirga mutes notrulīšanās. Saprotams, ka pirmais uzdevums ir mutes sadziedšana. Tad, kad gļotāda ir sadzijusi, palīdzēt var veltņa tipa (ar rullišiem) mutes dzelzis, kas palīdz zirgam atbrīvot žokli un mēli. Nekādā gadījumā nedrīkst un nevajag cerēt, ka problēma tiks atrisināta ar asākas iedarbības mutes dzelzi. Pirmā, šķietami optimistiskā zirga reakcija drīz novedīs pie vēl lielākām problēmām.

Braucējam ir trīs iespējas, kā rīkoties, lai izmainītu mutes dzelža iedarbību uz zirga muti:

1. mainīt mutes dzelzi,
2. izmainīt mutes dzelža platumu,
3. grožus sprādzēt tā, lai iedarbība būtu mīkstāka vai asāka.

Stilistiskā saderība ar pajūgu

Senāk tik nozīmīgais aizjūga, mutes dzelža un ratu stilistiskais noformējums ir aktuāls arī mūsu dienās, īpaši tajās starptautiskajās sacensībās, kur viena no atsevišķi vērtētām un apbalvotām snieguma sastāvdaļām ir prezentācija.

Populārākie mutes dzelžu veidi braucamajiem zirgiem:

- Liverpūles tipa laužni parasti izmanto, ja brauc ar bezloka saku aizjūgu.

- Dubultriņķu trenzi, tauriņtipa laužni un elkoņu tipa laužni izmanto, ja brauc ar bezloka siksnu aizjūgu.

- Bukstonas tipa laužni izmanto tikai angļu stila aizjūgā (ar bezloka sakām), ja brauc pilsētās un parkos gan vienjūgiem, gan divjūgiem.

- Baltijas valstīs, Somijā un Krievijā, kur tradicionāls ir loka aizjūgs, izmantojama parastā trenze.

Latvijas pajūgu braukšanas portāls
www.pajugubrauksana.com

Pavasaris nāk...

Paldies par iesūtītajām fotogrāfijām! Taču jāatzīst, ka dziļā ziema mūsu pastāvīgajiem konkursa dalībniekiem laikam nav ļāvusi īsti noticēt tik drīzai pavasara atnākšanai, tāpēc bilžu bija mazāk, taču tas nemazina to vērtību un mīlumu, ar kuru šis darbs darīts.

Tāpēc nākamā tēma, kas jau palīdzēs tuvoieties vasarai un varbūt jūs iedvesmos, – *Laižam zirgus ganībās!* Lūdzu, sūtiet savas fotogrāfijas līdz 9. maijam uz elektroniskā pasta adresi zirgu.pasts@inbox.lv. Veiksmīgākos attēlus publicēsim nākamajā numurā.

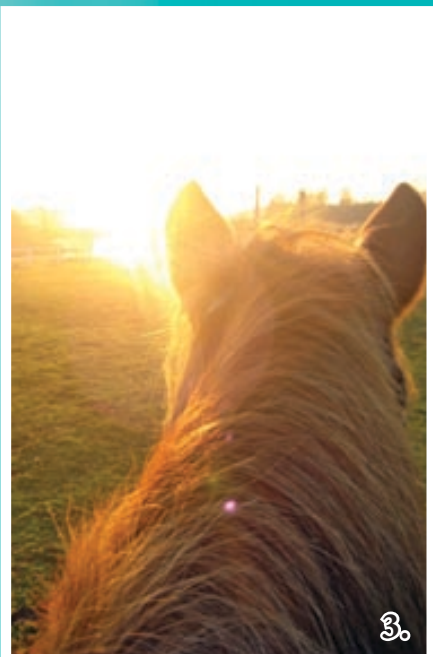
1. Daina Švarca. „Pavasara saulītē.”
2. Mihails Ronis. „Drīz šie zaļie stiebriņi kļūs leknāki.”
3. Evelīna Bite. „Pretī saulainajam pavasarim!”
4. Zane Šteinberga. „Pavasaris – kumeļu laiks.”
5. Ainārs Trofimovs. „No tumsas pavasara gaismā.”
6. Dace Grēniņa. „Beidzot sniegs ir izkusis!”
7. Ināra Doniņa. „Pavasariņa deja.”
8. Laura Virubka. „Lenors pavasarī.”
9. Luīze Rukšāne. „Susurs un aizvadītās ziemas pēdējās sniega pārslas.”
10. Laura Virubka. „Cik smaržīgi pirmie zāles asni!”

1.

2.

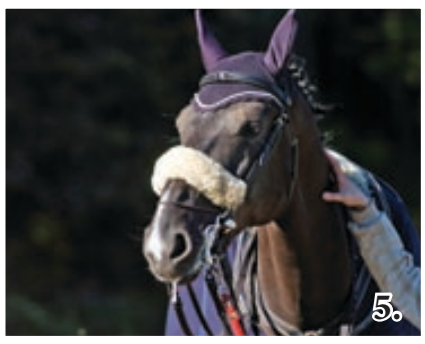

3.

4.

Kvalitatīvas ganības zirgiem

No Ligijas Bitenieces kursa darba *Ganību ierīkošana un izmantošana zirgiem*

Darba vadītājs doc., Prof., Dr. Agr. A. Adamovičs

Viena no senākajām lauksaimniecības nozarēm, zirgkopība, turpina attīstīties, papildinot jaunizveidotās lauksaimniecības nozares. Zirgkopība salīdzinoši ar citām lauksaimniecības nozarēm Latvijā ir ievērojami mazāka, tāpēc tās ietekme uz valsts ekonomisko stāvokli nav būtiska, taču saglabā sociālo un kultūras nozīmīgumu, īpaši lauku apvidos. Latvijā zirgus izmanto tūrismā un atpūtā, rehabilitācijā, lauksaimniecības darbos - īpaši Latgales novadā. Tomēr galvenais un nozīmīgākais izmantošanas virziens ir sports, kam pakārtota arī audzēšanas programma.

Jāatceras, ka kopumā nozares galvenais mērķis ir augstvērtīgu dzīvnieku ieguve, genotipa saglabāšana un uzlabošana, pilnveidojot zirgu pārraudzību un mērķtiecīgi izmantojot vaislas materiālu. Kvalitatīvu zirgu izaudzēšanai ļoti svarīgs nosacījums ir laba, kvalitatīva un sabalansēta barība, kā arī tas, ka zirga ķermenim nepieciešams daudz brīvu kustību.

Ganības vasaras sezonā pilnībā apmierina šīs prasības, un ļauj samazināt produkcijas pašizmaksu, nodrošinot

Daces Štrausas foto

dzīvnieku barības devā 70–80% pašražotu, lētu un kvalitatīvu zāles lopbarību no pļavām un ganībām. Latvijas klimats un augsnes pilnībā ir piemērotas daudzveidīgu zālaugu audzēšanai. Daudzgadīgo zālāju audzēšana patērē vismazāk energoresursu un nodrošina visaugstāko bioenerģētisko efektivitāti, dodot pilnvērtīgu, sabalansētu lopbarību. Zālāju sējumos to nodrošina

audzēšanai labvēlīgi apstākļi, optimāla agrotehnika un piemērots mēslojums.

Kvalitatīvu zirgu izaudzēšanai ļoti svarīgs nosacījums ir laba, kvalitatīva un sabalansēta barība. Kvalitatīvas ganības nodrošina zirgus ar nepieciešamajām barības vielām un enerģiju – aminoskābēm bagātu un sabalansētu proteīnu, viegli uzņemamām minerālvielām un vitamīniem.

Turēšana ganībās lietderīga ne tikai no lētas pilnvērtīgas barības apgādes viedokļa, bet arī tādēļ, ka dzīves apstākļi ganībās maksimāli atbilst zirgu dabiskajām bioloģiskajām prasībām. Svaigs gaiss un saule apvienojumā ar brīvām pļāsu kustību iespējām nodrošina intensīvu vielmaiņu un organisma funkciju sprāigumu. Gaisa temperatūras svārstības, lietus un vējš zirgu organismu norūda, tā saglabājot izturību nelabvēlīgākos rudens un ziemas laika apstākļos.

Nepieciešamā ganību platība vidēji vienam zirgam ganību sezonā ir 0,5–0,4 ha, Kēvei ar kumeliņu – 1,0–1,2 ha. Pieaugušiem zirgiem ganībās ar bagātīgu barības daudzumu, kuriem nav cita veida barošana, normālos laika apstākļos ieteicams ganībās pavadīt 40–60% no kopējā diennakts perioda un 60–80% no dienas stundu perioda. Aploki ļauj audzējamus un vaislas zirgus visu ganību sezonu turēt vecuma, dzimuma un izmantošanas ziņā atšķirīgās grupās. Ganāmpulkos atsevišķi izvietoti vaislas ķēves bez kumeliem, zīdītājķēves ar kumeliem, gadu vecās ķēvītes, gadu vecos ērzelišus, divgadīgās ķēves un divgadīgos ērzēļus. Elektriskais

Radiants

26.04.1989. – 12.04.2010.

Nesasniedzot 21 gada vecumu, naktī uz 12. aprīli noslēgušies izcilā sportista un ietekmīgā vaislas ērzēja Radianta darbi šai saulē. Radiants (no *Royal Z II x Grandis*) dzimis Dānijā, kur to kā daudzsološu jaunu zirgu atrada Edgars Treibergs.

Ērzelim bija spoža sporta karjera konkūrā ar jātnieku Guntaru Siliņu seglos. 1999. gadā iegūtā otrā vieta Centrāleiropas līgas kopvērtējumā tam ļāva kvalificēties visnozīmīgākās sacensību sērijas - Pasaules kausa finālam Lasvegasā. 2001. gadā Radiants izcīnīja uzvaru Pasaules kausa posmā Rīgā un līgas kopvērtējumā ierindojās trešajā vietā. Bija arī daudz citu uzvaru mazāka un lielāka mēroga sacensībās.

Lielu ietekmi Radiants Latvijas zirgkopībā atstājis kā vaislas ērzēlis, tas aktīvi izmantots kumēļu ieguvē jau no 90. gadu sākuma. Ja kāds nolemtu

Daces Štrausas foto

izrēķināt Radianta gēnu daļu šķirnē, domājams, iznāktu ievērojams skaitlis. Viņa bērni un bērnu bērni atrodami visā Latvijā, liels ķēvju skaits ir šķirnes ciltskodolā un dēli turpina Radianta cilti. Ērzēja sasniegumi sportā bija garants tam, ka arī bērni būs spējīgi sportisti, tādēļ tos pieprasa arī ārzemju pircēji. Viens no izcilākajiem šī zirga pēcnācējiem ir Ravels, kas ar jātnieci Arisu Peneli piedalījās Eiropas čempionātā iejādē 2009. gadā. Par šiem sasniegumiem Radiants divas reizes godināts kā Gada vaislas ērzēlis.

gans mūsdienās tiek uzskatīts par ērtāko un izdevīgāko ganību norobežošanas veidu, tas ļauj pielietot porcijveida ganišanas metodi. Salīdzinot nemitīgu ganišanu ar porcijveida ganišanas metodi, var secināt, ka porcijveida ganišana ir daudz praktiskāka un labvēlīgāka gan augiem, jo netiek praktizēta garšīgāko augu pastāvīga noņemšana, gan zirgiem, kuri iegūst vairāk kvalitatīvas barības.

Ganības un kultivētos zālājus būtu vēlams ierīkot nosusinātās, kaļķainās minerālaugsnēs, bagātās smilšmāla vai mālsmilts augsnes. Zirgu ganībām neder vieglas smilts un kūdras augsnes. Saturīgā, cietā augsnē audzētā zālē ir vairāk minerālvielu un organisko barības vielu, turklāt stingrā augsnes virskārta veicina izturīgu nagu veidošanos.

Augu izvēle ganību ierīkošanai lielā mērā atkarīga no augu produktīvās ražības, no ganību izmantošanas veida, klimata, augsnes tipa, augu raksturīgākajām slimībām un vēl daudziem citiem apstākļiem. Šo iemeslu dēļ katram saimniekam ieteicams iepazīties ar šiem augu izvēli ietekmējošiem faktoriem, lai varētu izveidot vislabākās ganības saviem zirgiem. Ieteicami būtu zālaugu sēklu maisījumi, kur stiebrzāles ir 65-70% un tauriņzieži ne vairāk kā 30-35% no kopējā sugu daudzuma.

Lai saglabātu augstu produktivitāti, barības vērtību un lai ganību zāle zirgiem garšotu, nepieciešama pareiza un piemērota mēslošana, regulāra ganību apļaušana un laikus veikta ganību platību atjaunošana. Lai noteiktu pareizu mēslošanu, augsnei vēlams veikt augsnes analīzes vai testu un uzzināt augsnes minerālvielu sastāvu un *pH* skābuma līmeni. Lai izvēlētos piemērotus mēslošanas līdzekļus, jāņem vērā šādi faktori: augsnes tips, augsnes ražība, mitruma līmenis, gadalaiks, augu briedums, augu stāvoklis, klimats un citi

faktori.

Veselīgu un spēcīgu zirgu izaudzēšanai ļoti svarīgas ir ganības, kurās zirgi vasarā vajadzības gadījumā varētu ganīties visu diennakti un bez papildu piebarošanas saņemt maksimāli pilnvērtīgu barību ar ganību zāli. Uzskata, ka pilnvērtīgs ganišanas laiks parasti ilgst vidēji 150 dienas, t.i., no 15. maija līdz 15. oktobrim jeb piecus mēnešus, lai gan reāli tās parasti izmanto ilgāk.

Kvalitatīvas ganības vienlaikus gan nodrošina zirgiem brīvas kustības, kas īpaši jaunzirgiem ir ļoti svarīgas, gan lētu lopbarību. Uzturoties saulē un svaigā gaisā, aktīvi kustoties, tie iegūst izturību, spēku un nostiprina veselību, īpaši pēc ziemas perioda, kas bieži vien pavadīts smacīgās telpās un ar ierobežotām kustībām. Turēšana ganībās norūda zirga organismu, uzlabo elpošanas un asinsrites sistēmu, veicina skeleta un muskulatūras attīstību, sporta zirgiem noņem nervu saspringumu, ķēvēm palielina piena producēšanas spēju, ērzeļiem ilgstoši saglabājas augsta vaislas aktivitāte. Zālaugi nodrošina dzīvniekus ar nepieciešamajām barības vielām un enerģiju – aminoskābēm bagātu un sabalansētu proteīnu, viegli uzņemamām minerālvielām un vitamīniem. Zālāju produktivitāti un kvalitāti ietekmē botāniskais sastāvs, augsnes auglība, mitruma režīms, izmantošanas intensitāte un papildmēslojums. Pareizi kopjot un izmantojot zālājus, var palielināt to izmantošanas laiku un produktivitāti, iegūstot kvalitatīvu un vērtīgu zāli ne tikai noganišanai, bet arī kvalitatīvas un vērtīgas lopbarības sagatavošanai ziemai. Zirgu ganībām vēlams dabīgs zālājs ar daudzveidīgu botānisko sastāvu. Dabīgajos zālajos lielākoties sastopamas stiebrzāles, piemēram, parastā smilga, tīruma lācauzas un ložņu vārpata, kurai līdz ziedēšanai ir salīdzinoši augsta barības vērtība. Dabīgo

zālāju sastāvā ir arī tauriņzieži, piemēram, vanagnadziņi, sarkanais āboliņš, savvaļas lucerna, pļavu dedestiņa, bet visvairāk izplatīts - baltais āboliņš, kas veido biezu zelmeni un pavasarī agri attīstās. Baltā āboliņa priekšrocības ir spēja ātri ataugt pēc noganišanas vai nopļaušanas, īpaši tas svarīgi vasaras otrajā pusē, kad stiebrzāļu augšana vairs nenotiek tik strauji.

Ganības zirgkopības nozarē ir ļoti nozīmīgas, tās nodrošina zirgus ar veselīgu, pilnvērtīgu lopbarību. Ievērojami samazina zirgu uzturēšanas izmaksas vasaras periodā. Labvēlīgi ietekmē zirgu veselību, dod tiem iespēju brīvām kustībām. Veicina zirgu savstarpējo saskarsmi, jo zirgs ir bara dzīvnieks, pietuvinot to tā dabiskajam dzīvesveidam. Ganības kā zirgu pastaigu vieta ļauj to izmantot gandrīz visu gadu.

Zālaugu lopbarības vērtība

Latvijas saimniecībās arvien vairāk pieaug zāles barības izmantošana, tajā skaitā arī skābsienā un skābbarībā, samazinot spēkbarības lietošanu. Saimniekam jācenšas ietaupīt. Ekonomikas valodā runājot, – samazināt izmaksas. Pēc lietpratēju aprēķiniem, mūsu valstī kopējās gada barības daudzumā zāles lopbarībai jābūt ne mazāk par 45%, bet liellopu barības sastāvā - vairāk par pusi.

Zāles augšanas tempu nosaka vides apstākļi, barības vielu pieejamība un izmantojamība augsnei. Ļoti svarīgs ir lapu daudzums zelmenī, jo tās saista saules enerģiju un veic fotosintēzi. Sausnas saturs zālē pieaug no 15-17% veģetācijas sākumā līdz pat 35% nobriedušā zālē, un sausnas ķīmiskais sastāvs ir ļoti mainīgs. Pēc Latvijas Lauksaimniecības universitātes Dzīvnieku ēdināšanas katedras sastādītā *Lopbarības kataloga* apkopots biežāk audzēto zaļbarības kultūru barības vielu saturs (skat. tabulu).

Tabulā, redzams, ka veģetācijas fāzes beigās visām apskatītajām zaļbarības kultūrām paaugstinās ogļhidrātu saturs, bet pazeminās sagremojamā proteīna daudzums.

Kopproteīna saturs jaunā zālē ir daudz augstāks, turpretī veģetācijas gaitā tas samazinās, jaunas, labi mēslošanas zāles saussnā var sasniegt 300 g/kg, bet nobriedušai, vecai zālei tas var samazināties pat līdz 30 g/kg. Cukura saturs zālē ir ļoti mainīgs, to ievērojami ietekmē saņemtais saules gaismas daudzums. Aminoskābju sastāvam zāles proteīnā būtiska nozīme ir tad, ja to izmanto vienkameras kuņģa dzīvnieku ēdināšanā.

Zālei nobriestot, mainās arī ne-proteīna frakciju sastāvs tās saussnā. Ne-proteīna slāpekļvielu galvenās sastāvdaļas ir aminoskābes un šo skābju amīdi, kuriem

Daces Štrausas foto

Turpinājums 36. lpp.

Kvalitatīvas ganības zirgiem

Turpinājums no 35. lpp.

ir liela saistība ar proteīna sintēzi. Šajā frakcijā var atrasties arī nitrāti, piemēram, kamolzālē. Nitrāti nav indīgi, bet to toksisko efektu izsauc nitrātu reducēšanās par nitriem spureklī (atgremotājiem). Minerālvielu saturs ganību zālē ir ļoti svārstīgs, tas atkarīgs no augu sugas, nobriešanas pakāpes, augsnes tipa, mēslojuma un agrotehnikas.

Zāle ir labs E un B grupas vitamīnu avots, praktiski nesatur D vitamīnu. Nozīmīgs A vitamīna zaļo augu karotīna avots. Visaugstākais karotīna saturs stiebrzālēs un tauriņziežos ir stiebrošanas un pumpurošanās laikā, vēlāk tas samazinās. Stiebrzāļu ziedēšanas laikā karotīna saturs ir 1,4-2,3 reizes mazāks nekā stiebrošanas posmā, turklāt visvairāk karotīna saturs pazeminās kamolzālei, vismazāk - pļavas auzenei. Pēc augu noziedēšanas karotīna saturs visām stiebrzālēm pazeminās vēl straujāk, sēklu ienākšanās laikā tas ir tikai 23-41%,

proteīnu, ogļhidrātus un vitamīnus, tā kalpo kā pilnvērtīgs barības līdzeklis, bet tajā ne vienmēr ir sabalansētas visas barības vielas atbilstoši zirgu produktivitātes vajadzībām.

Zālaugu sugu izvēle zelmeņa veidošanai

Svarīgi izvēlēties ganību zālāja ierīkošanai visatbilstošāko zālāja sēklu maisījumu, kas būtu maksimāli produktīvs, izturīgs Latvijas agroklimatiskajos apstākļos un nodrošinātu dzīvniekiem nepieciešamās barības vielas. Ieteicams sēt tauriņziežu-stiebrzāļu zelmeņus, jo tie ir produktīvāki, tiem ir labāka zāles apēdamība un lopbarības kvalitāte samazinās lēnāk nekā stiebrzāļu zelmeņiem. Pašlaik tirgū tiek piedāvāti dažādi ganību zelmeņu ierīkošanai domāti zālaugu sēklu maisījumi. Tie ir gan Latvijā veidoti, gan ievesti no ārvalstīm. Izvēloties sēklu maisījumu, jāņem vērā augsnes

produktīvas selekcionētas stiebrzāļu sugas. Kamolzāle, pļavas auzene, sarkanā auzene, bezakotu lācauza, auzeņairesnes, ganību airene, pļavas lapsaste un timotiņš. To īpatsvars ganību zelmenī var būt 65-70%. Tauriņziežu īpatsvars nedrīkst pārsniegt 35% no kopējā sugu daudzuma. Dažas tauriņziežu sugas tīrsējā, īpaši bastarda āboliņš, zirgiem var izraisīt pārlietu siekalošanos, mutes gļotādas iekaisumus un aknu darbības traucējumus. Tāpēc ganību zelmeņu veidošanai ieteicams izmantot galvenokārt stiebrzāles vai tauriņziežu un stiebrzāļu sēklu maisījumus. Ieteicamie zālaugu sēklu maisījumi atspoguļoti tabulā. Ņemot vērā, ka zirgi zāli nograuz diezgan zemu, zelmenī būtu ieteicams palielināt apakšzāļu īpatsvaru, kas veicina blīvas, pret izmīdīšanu izturīgas velēnas veidošanos.

Atkarībā no sēklu kvalitātes, kopējai sēklu izsējas normai jābūt 35-45 kg/ha. Lai uzlabotu zāles kvalitāti, sugas ilgstošāku noturību zelmenī, sēklu maisījumos ieteicams iekļaut dažādas vienas sugas šķirnes.

Ganību ierīkošanai var izmantot arī dabiskas pļavas, kuru zelmenis ir salīdzinoši bagāts ar vērtīgām zālaugu sugām. Nepieciešamības gadījumā šādās pļavās veic atsevišķus agrotehniskus pasākumus - novāc nevajadzīgo apaugumu, izlīdzina ciņus un kurmju rakumus, lokāli nosusina, mēslo. Zelmeņu bojājumu vietās iesēj zāļu sēklu maisījumu. Dabiskajās zirgu ganībās bez vērtīgajām tauriņziežu un stiebrzāļu sugām ir vēlamas arī savvaļas sugas - ķimenes, parastais pelašķis, pļavas mētra, savvaļas māršili, cigoriņi. Visas šīs sugas ar savām specifiskajām garšas īpašībām rosina apetīti, šiem augiem ir ārstnieciska nozīme gremošanas traucējumu novēršanā. Ganot zirgus dabiskajās ganībās, īpaša uzmanība jāpievērš zelmeņa botāniskajam sastāvam. Tajā nedrīkst būt zirgiem indīgi un kaitīgi augi. Īpaši bīstami ir tie indīgie augi, kas satur nervu sistēmu ietekmējošus alkaloidus, jo pret tiem zirgi ir īpaši jutīgi.

Lai gan lielākā daļa indīgo augu atbaida zirgus ar nepatīkamu, svešu smaržu, dzīvnieki dažreiz tomēr tos apēd. Indīgas ir gundegas, kosas, zilās kurpītes, bišķrēslīņš, strutene, melnā velnoga, indīgais velnarrutks, rudens vēlziede u. c. Ganībās, kurās ir sastopami indīgie augi, nedrīkst ganīt izsalkušus zirgus. Indīgie augi jāizrauj ar visām saknēm vai jāapkaro ar herbicīdiem.

Daces Štrausas foto

bet lucernai - 69% no karotīna satura pumpurošanās laikā.

Augiem nobriestot, tajos paaugstinās ADF (nešķīstošā jeb ar skābi skalotā kokšķiedra) saturs, kas ievērojami ietekmē gan masas sagremojamības pakāpi, gan tās enerģētisko vērtību. Piemēram, timotiņa zaļmasai stiebrošanas fāzē ADF saturs ir ap 37%, neto enerģija laktācijai NEL 6.2MJ/kg sausnas, bet šī pati zaļmasa vārpošanas fāzē satur jau ap 45% ADF un vairs tikai 4.6MJ NEL/kg sausnas.

Noskaidrots, ka vislabākā ir tā zāle, kurā sausnas saturs ir 15-20%, kokšķiedras - 29-30%, kopproteīna -15-20%, katrā barības vienībā 105-120 g sagremojamā proteīna un 1-1,5 reizes lielāks cukura daudzums.

Zāles ķīmisko īpašību kopumu, to minerālvielu sastāvu ietekmē arī augšņu tips, klimats un augšanas sezona. Augi reaģē uz minerālvielu trūkumu augsnē, samazinot augšanas intensitāti vai kādas noteiktas minerālvielas saturu to šūnās. Tā kopumā secinām, ka zālaugi nodrošina zirgiem nepieciešamās minerālvielas,

īpašības, kurā paredzēts sēt zālaugus.

Zirgu ganībām ekonomiski izdevīgi ir ierīkot daudzgadīgus, augsti produktīvus zelmeņus. Nebūtu ieteicams veidot īslaicīgus zelmeņus, kurus paredzēts izmantot divus, trīs gadus. Zelmeņus ieteicams veidot nosusinātās, kalķainās, ar barības elementiem bagātās minerālaugsnes ar stingru augsnes virskārtu, kas veicina izturīgu nagu veidošanos. Mazāk piemērotas ir smilšainas un kūdrainas augsnes ar irdenu virskārtu. Zirgu ganībām nav piemērotas ļoti mitras, blīvas māla, kūdras augsnes, kā arī akmeņainas, sausas, skābas, ar kalciju un barības vielām nabadzīgas augsnes. Ļoti bīstamas zirgu ganībām ir lāmas, dūksnāji, kurmju rakumi un dažādi šķēršļi.

Specializētājās zirgaudzētavās ieteicams ierīkot sētās ganības ar zirgiem piemērotāku zālāja botānisko sastāvu. Šo ganību produktivitāti ir daudz vieglāk prognozēt. Zirgu ganību zelmeņu veidošanai vispiemērotākās ir augstas

Raksta sponsors SIA Kurzemes Sēklas

Zālaugu sēklu maisījumi ganību ierīkošanai zirgiem

Zālaugi	Sugas īpatsvars maisījumā %							
	Minerālaugsne							Kūdras augsne
	Viegla		vidēji smaga		smaga			
Austrumu galega	-	-	-	-	20	-	-	-
Sarkanais āboliņš	-	-	20	-	-	-	20	-
Hibrīda lucerna	-	-	-	-	-	25	-	-
Baltais āboliņš	25	10	10	20	-	10	-	15
Timotiņš	-	-	10	-	10	-	-	10
Pļavas auzene	20	-	15	-	10	-	-	-
Kamolzāle	-	60	-	-	-	-	-	-
Niedru auzene	25	0	0	35	0	25	0	20
Auzeņpirene	-	-	-	30	20	10	50	-
Ganību auzene	-	-	25	-	-	25	-	-
Sarkanā auzene	30	30	-	-	25	-	15	20
Pļavas skarene	-	-	20	15	15	15	15	-

Daces Štrausas foto

HorseMax Profesionāļu izvēle

Sastāvs:

5% Baltais āboliņš
30% Ganību airene
10% Sarkanā auzene
25% Niedru auzene
15% Timotiņš
15% Pļavas skarene

Kvalitatīvi zālāju maisījumi

SIA Kurzemes Sēklas
veikalos

Tālr.: 63222718
e-pasts: ks@seed.lv
www.kurzemes seklas.lv

Barības vielu sastāvs zaļbarības kultūrās g/kg

Kultūra un attīstības fāze	Barības vienības /kg	Sagremo- jamais proteīns g/kg	Kokšķiedra g/kg	Cukurs g/kg	Ciete g/kg
Auzas					
stiebrošanā	0,15	15	37	24	6
piengatavībā	0,20	13	87	38	30
Timotiņš					
stiebrošanā	0,18	24	50	20	6
vārpošanā	0,21	23	74	22	7
ziedos	0,24	21	99	24	8
pēc ziedēšanas	0,25	19	120	24	10
Kamolzāle					
stiebrošanā	0,17	26	45	32	6
skarošanā	0,19	25	64	35	7
ziedos	0,22	23	94	38	8
pēc ziedēšanas	0,24	20	125	39	11
Sarkanais āboliņš					
pirms ziedēšanas	0,15	23	35	13	6
ziedēšanas sākumā	0,17	21	52	14	7
pilnziedā	0,19	20	65	15	8
ziedēšanas beigās	0,21	19	73	15	9
Lucerna					
pirms ziedēšanas	0,16	30	42	7	6
ziedēšanas sākumā	0,18	29	58	8	8
pilnziedā	0,19	28	71	9	10
ziedēšanas beigās	0,20	26	91	10	15

Zirgu pasākumi muzejā atcelti

Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs ar nožēlu paziņo, ka finansiālu iemeslu dēļ maijā paredzētā Zirgu diena un izstāde *Zirgs pie zirga, rats pie rata* nenotiks.

Ziņas no izsolēm Eiropā

Sagatavoja Dace Štrausa

CSW 2010 Varendorfā, Vācijā

Augstākā cena par zirgu 155 000 eiro, astoņi zirgi pārdoti uz ārzemēm, pieci zirgi pārdoti par cenu virs 50 000 eiro, bet vidējā cena par zirgu 42 333 eiro, kopēja summa – 88 9000 eiro: šādi ir raksturojošie skaitļi par otro Varendorfā klasisko izsoli, kas notika 26. martā. Apmierināta ar sasniegto ir viena no izsoles īpašniecēm Suzanna Mīsnerē: „Esmu ļoti priecīga par rezultātiem un klientu atsaucību. Priecājamies par pircējiem, kuri meklē talantīgus zirgus, kas viegli jājami un kopjami, jo ir pareizi trenēti. Šī izsole pierādījusi, ka mūsu filozofija ir pareiza.”

No 21 zirga lielās rūpīgi atlasītās un pēc klasiskām metodēm trenēto zirgu kolekcijas izcēlās kastrāts, kas jau veiksmīgi piedalījies PSG līmeņa sacensībās, – *Fats Domino*. *Sandro Star* pēcnācējs piedalījies valsts jauno zirgu čempionātā un pasaules jauno zirgu čempionātā. „Atrast tik izcilus zirgus nav viegli. Izsoles rezultāti liecina, ka vērts zirgus trenēt un piedalīties

Dārgākais Oldenburgas šķirnes zirgs *Sailor Moon*.

ar tiem sacensībās, kur tie var apliecināt savas spējas,” teica izsoles vadītājs Folkers Raulfs. „Par spīti finanšu krīzei, izskatās, ka vēl joprojām saglabāties labs tirgus elites klases zirgiem, ar kuriem ir patīkami jā un ar kuriem apiešanās nesagādā grūtības”. Dārgākais izsoles zirgs pārcelsies uz Berlīni, bet otrs dārgākais *Barry White*, ko pārdeva par 85 000 eiro, brauks uz Reinzemi. *Barry White* no *Metteur* ir Bādenes-Virtenbergas šķirnes ērzelis, kas uzvarēja ērzeļu licencēšanas testā Dienvidvācijā 2009. gadā četrgadniekiem zem segliem un kvalificējās valsts jaunzirgu čempionātā.

82 000 eiro bija trešā lielākā summa, ko samaksāja par Vestfāles piecus gadus veco *Ehrentanz* no *Johnny Cash*, kas ar panākumiem beidza 30 dienu testu un ir

Folkestone par 80000 eiro iegādājās amerikāņi.

uzvarējis vairākās sacensībās jaunajiem zirgiem.

Hanoveras šķirnes ķēve *Aretha*, kas startē trešā līmeņa shēmās, un ir ar izcilu izcelsmi (*Weltmeyer* x *Rubinstein*), tika pārdota par 68 000 eiro, bet piecgadīgā *Natalie Cole* (*Florencio* x *Don Primero*) „aizgāja” par 58 000 eiro.

Suzannas Mīsneres un Fabiana Šolca galvenā ideja ir, ka zirgu sagatavošanu nedrīkst sasteigt, un tiem jābūt trenētiem pareizi un atbilstoši vecumam. Zirgi tiek trenēti pēc laika pārbaudi izturējušas klasiskās iejādes metodes. Tieši šī filozofija lielā mērā izraisīja pircēju interesi – izsoli Vitelshofā apmeklēja 600 klientu. Lielākā daļa zirgu palika Vācijā, piecus nopirka klienti no Šveices, bet pa vienam zirgam pārdoti uz Lielbritāniju, ASV un Austriju. Kentuki Pasaules Jāšanas sporta spēles ir mērķis Bavārijas šķirnes *Dressage Royal* pēcnācējam *Armstrong*, ko par 46 000 eiro iegādājās Austrijas paraolimpiskās iejādes jātnieks, kurš jau ir kvalificējies pasaules čempionātā. „Šis pircējs ieradās jau vairākas dienas pirms izsoles, pamēģināja jāt ar *Armstrong*, un tas viņam ļoti iepatikās. Tāpēc viņš atcēla lidojumu mājup un jāja ar zirgu katru dienu. Viņš bija ļoti priecīgs, kad uzvarēja vairāksolišanā,” pastāstīja Fabians Šolcs.

Ja, sagatavojot 2009. gada izsoli, tās organizētāji ceļoja zirgu meklējumos vairāk nekā 4000 km attālumā, šoreiz viss notika otrādi. „Zirgu īpašnieku un audzētāju interese pārdot savus zirgus mūsu izsolē bija tik liela, ka daudzi paši

atveda parādīt savus zirgus,” stāstīja Šolcs. „Vācijā ir ļoti daudz izcilu iejādes jaunzirgu, bet mūsdienās tos cenšas apmācīt pārāk strauji, un ir skumji noskatīties, cik daudzi no daudzsološajiem beidz savu karjeru pārāk ātri. Mēs gribam pierādīt pretējo, lietot treniņmetodes, kas respektē katru zirgu, tā spējas un vecumu. To novērtē arī pircēji.”

Pavasara Elites izsole Fehtā Vācijā

Tumši bērāis Oldenburgas šķirnes ērzelis *Sailor Moon* (no *Sandro Hit* x *Rohdiamant* x *Zirkoon*) kļuva par visdārgāk pārdoto ērzeli 2010. gada Oldenburgas sporta zirgu Pavasara Elites izsolē, kas notika Fehtā 27. martā.

Amerikāniete Marta Kaufmane no Losandželosas Kalifornijas štatā iegādājās šo ērzeli par 140 000 eiro.

Dārgākais Hanoveras izsolē bija *Scampolo*.

Otrs dārgākais izsoles zirgs bija tumši rudais ērzelis *Sohn der Sonne* (no *Sir Donnerhall* x *Sion* x *Pik Bube*), ko pārdeva uz Zviedriju par 100 000 eiro, bet uz Franciju dosies tumši bērāis *Diamond Forever* (no *Diamond Hit* x *Royal Diamond*), kas sasniedza āmura cenu 70 000 eiro.

Amerikāniete Kristīna Vinios un viņas vecāki iegādājās *Folkestone* (no *Fidertanz* x *Rubinstein*) par 60 000 eiro. Piecus zirgus nopirka meksikāniete Monika Bursena, kura tos vedīs uz Floridu. Kopā uz Ziemeļameriku aizceļos 13 zirgi.

Šajā izsolē pārdeva 45 Oldenburgas šķirnes sporta zirgus, no tiem 25 tika

Raksta sponsore Anita Blauberga

Vasaras sezonā iespēja trenēties
jāšanas sportā Pierīgā – Rāmavā.
Pārdod jaunzirgus.
Tālrunis uzziņām: 29411829

Publicitātes foto

Berry White otrs dārgākais zirgs CSW izsolē.

Publicitātes foto

Dārgākais zirgs CSW izsolē Fats Domino.

ārzemju pircējiem. Vidējā izsoles cena bija 28 000 eiro.

Ferdenas Pavasara Elites izsole

2010. gada Hanoveras Pavasara Elites izsolē Ferdenā Vacijā visdārgākais zirgs bija Scampolo (no Sir Donnerhall x Weltmeyer x Abajo xx), ko par 127 000 eiro iegādājas kāds iejādes stallis no Vestfāles, ko pārstāvēja Francs Bleizers.

Melnais ērzelis Santander Hit (no Sandro Hit x Weltmeyer x Aarking xx) pārdots

par 90 000 eiro uz Hamburgas iejādes staļļiem, arī sešgadīgo licencēto ērzeli Lehmann (no Londonderry x Argentinus) iegādājas tas pats pircējs par 88 000 eiro.

Amerikāņu iejādes fani norpirka tumši bērno ķēvi Romanze K (no Riedinger x Davignon x Weltmeyer) par 51 000 eiro, bet Blue Hors audzētava iegādājas Darnell (no Don Freerico x Waikiki x Western Stern) par 50 000 eiro.

Labākais konkūra novirziena jaunzirgs bija Crespa (no Contender x For Pleasure), ko par 87000 eiro iegādājas Lielbritānijas

pārstāvis.

Izsolē bija arī kumeļu kolekcija. Dārgākais no tiem bija Bonifatius x De Niro pēctecis Botschafter, ko pārdeva pircējam no Zviedrijas par 32 000 eiro. Vidējā kumeļu cena bija 6930 eiro. Vidējā Hanoveras sporta zirgu cena – 30 345 eiro. Kopā tika pārdoti 75 zirgi, no tiem 35 – pircējiem no ārzemēm. Visvairāk zirgu iegādājas pircēji no Dānijas, Lielbritānijas un ASV.

Populārākie ērzeļi KWPN

Tumši bērns KWPN licencētais ērzelis Uphill (no Oskar x Apollonios xx) kļuvis par vispopulārāko vaislas ērzeli Nīderlandē 2009. gadā. Ērzēļa īpašnieks Gerts Villems van Norels deklarējis KWPN biedrībai 354 apsēklotas ķēves.

Otrs aktīvākais ērzelis šajā ziņā bijis Vivaldi (no Krack C x Jazz x Ulf) ar 285 reģistrētām sēklošanām. Reitingā trešo vietu ieņem 2008. gada licencēšanas čempions Ampere (no Rousseau x Flemmingh) ar 216 ķēvēm. Ceturtajā vietā ierdojas KWPN 2007. gada līderis Jazz (no Cocktail). 2009. gadā ar tumši rudo iejādes novirziena ērzeli lecinātas 214 ķēves. Traķēnes elites ērzelis Gribaldi (no Kostolany) izmantots 175 ķēvju sēklošanai.

Populārākie KWPN reģistrētie konkūra novirziena ērzeļi ir Holšteinas šķirnes Indoctro (no Capitol I x Caletto II) ar 275 ķēvēm, tam seko Singapore (no Acorado) ar 252 ķēvēm un Zirroco Blue (no Mr. Blue x Voltaire), kam reģistrētas 243 lecinātas ķēves.

Publicitātes foto

Publicitātes foto

KWPN vispopulārākais vaislas ērzelis Uphill.

Aicinājums uz sacensībām

Jātnieku klubs Viktorija sadarbībā ar Jauno jātnieku skolu Inčukalnā 15. maijā organizē treniņsacensības konkūrā. Sacensību mērķis ir veicināt jaunatnes sporta attīstību, piesaistot aizvien vairāk jauno sportistu, kā arī veicināt amatieru piedalīšanos sacensībās.

Paredzēts vadības maršruts bērniem gan ar zirgiem, gan poniem, amatieru un ieskaītes sacensībās nestartējošu sportistu maršruts, kā arī maršruti divās fāzēs, ar pārleķšanu un ar džokeri, kuros dalībnieki varēs piedalīties bez ierobežojumiem. Uzvarētājus gaida rozetes, diplomu un patīkamas balvas.

Pasākumu atbalsta specializētās zirgu barības Baileys un Eggersmann. Aicināti arī citi atbalstītāji.

Dalībnieki var pieteikties līdz 14. maijam, rakstot klubs.viktorija@inbox.lv vai zvanot pa tālruni 29455333, Ivetai. Nolikumu skatīt www.zirgam.lv

Daudzveidīgā kolekcija

Inese Ruskule

Ilzes Biķes ikdiena bijusi saistīta ar mācību procesu un skaitļiem, ilgus gadus strādājot par ekonomikas un grāmatvedības pasniedzēju Rīgas Valsts tehnikumā. Taču ārpus darba, izrādās, viss bija un joprojām ir saistīts ar zirgiem. Ilze Biķe ļoti nopietni pievērsusies kolekcionēšanai, kas kļuvusi par viņas sirdslietu. Kundzes krājumos ir daudz dažādu lietu ar zirgu attēlojumu. Ienākot viņas dzīvokli un ik pēc laiciņa palūkojoties citā virzienā, var atklāt, ka it visur ir zirgi. Tie redzami pat uz lielākās daļas no virtuves piederumiem.

Tik nopietnas kolekcijas tapšanas pamatā noteikti jābūt kādai iepriekšējai saistībai ar zirgiem, vai tā ir?

– Zirgi bija mana ikdiena jau kopš bērna kājas. Dzīvojām vectēva lauku sētā Gargauskā, kas atrodas starp Gulbeni un Tirzu. Ģimenes saimniecībā bija četri zirgi, ar kuriem veicām visus lauku darbus un, protams, tas bija arī galvenais transporta veids. Jau no pašas bērnības piedzīvoju daudz negadījumus ar zirgiem, kas parasti beidzās ar traumām. Tomēr man vienmēr stāvēja blakus sargeņģelis, un viss beidzās labi.

– Tas jūs neatturēja no saskarsmes ar zirgiem turpmāk?

– Nē, nemaz. Atkal gāju pie zirgiem. Laukos nodzīvoju līdz sešpadsmit gadu vecumam. Un šajā laikā bija darīts daudz darbu ar zirgiem – gan ecēju, gan braucu uz pļaujmašīnas un siena grābekļa. Kas gan varbūt skaistāks par to, kā jāt mēness gaismā uz sirma zirga...

– Kad sākat mācīties Rīgā, izdevās saglabāt kaut nelielu saistību ar zirgiem?

– Pārceļoties uz galvaspilsētu, sāku mācības Kultūras darbinieku tehnikumā. Tad Rīgā bija hipodroms, uz turieni arī gājām vērot rikšotāju sacensības.

– Vai jūsu kolekcija jau sāka tapt jaunības gados?

– Nē, kolekcionēt lietas ar zirgu attēliem sāku tikai 1985. gadā, kad strādāju par grāmatvedības pasniedzēju Rīgas Valsts tehnikumā. Jaunībā pat tāda doma neienāca prātā. Viss sākās ar atklātņu kolekcionēšanu. Tolaik arī pirmo reizi apciemoju savus radus Austrālijā. Protams, ka šajā valstī zirga simbolika ir attēlota uz dažādiem priekšmetiem, tad arī sapirku lietas ar zirgu attēliem. Tikai vēlāk vedu lietas savas kolekcijas papildinājumus no daudzām pasaules valstīm, tās

Ineses Ruskules foto

Tikai neliela daļiņa no plašās kolekcijas.

dāvināja arī draugi un paziņas.

– Kolekcionēšanai pievērsāties arvien nopietnāk?

– Sāku Rīgā apmeklēt kolekcionāru sanāksmes – Mežaparkā, Sarkandaugavā un Mazajā Ģildē. Līdztekus atklātņu krājuma papildināšanai nopietni sāku

pievērsties arī mazo kalendāru kolekcijai. Vakar saskaitīju, ka man tagad ir 1800 mazo kalendāru. Turpinājumā iegādājos arī zirgu figūriņas, un tā tas arī izvērtās plašumā, un tagad dzīvokli ir grūti ieraudzīt kaut ko bez zirga attēla. Sāku pirkt arī citu kolekcionāru dar-

Foto no Ilzes Biķes personīgā arhīva

Vecākais brālis Ilzi vizina rotaļlietu pajūgā. Viņa nekad nav spēlējusies ar lēllēm, tie vienmēr bijuši zirgi – gan speciāli pirkti, gan vēlāk pašas pārzīmēti no grāmatām un salīmēti uz biežāka papīra, izgriezti, lai varētu ar tiem darboties.

Foto no Ilzes Biķes personīgā arhīva

bus, un tas nav lēts prieks.

- Vai arī tagad braucat skatīties sacensības ar zirgu līdzdalību?

- Agrāk apmeklējām daudzas sacensības. Mana otrā mīļākā aizrašanās bija braukšana ar auto. Tagad patīgan vairs nesēžos pie stūres, taču šad un tad aizbraucu uz sacensībām. Uz Kleistiem dodos paskatīt konkūru, pērn biju arī Brīvdabas muzejā uz pajūgu braukšanas sacensībām. Skatos arī Eurosport kanālā redzamās sacensības. Sekoju līdzīgan mūsu sportistu veikumam, gan

arī ārzemju notikumiem.

Ilze Biķe atzīst, ka šāda veida kolekcionēšana ir ļoti dārgs prieks. Tā izmaksas ir pielīdzināmas zirga uzturēšanai stallī. Kā gan citādi, ja kolekcija sastāv no mazajiem un lielajiem kalendāriem, sendieņu un mūsdienīgu atklātnēm, smalkiem uzpirksteņiem, dažādu materiālu figūriņām, kāršu komplektiem, puzzle, kārbīņām, spilvendrānām, segām, zīmējumiem, grāmatām, uzlīmēm, šķiltavām, cigarešu paciņām, priekšautiem, lietussargiem...

Porcelāna figūriņas, uzpirksteņi u.c.

Ineses Ruskules foto

Atklātne, Latvija, 1930. gads.

Atklātne, Latvija, 1924. gads.

Atklātne, Latvija.

Ilzes Biķes zirgi virtuvē.

Ineses Ruskules foto

Lauku atbalsta dienesta paziņojums

LAUKU ATBALSTA DIENESTS 10

Lauku atbalsta dienests izsludina atklāta konkursa projektu iesniegumu pieņemšanu Eiropas Savienības Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Lauku attīstības programmas (LAP) pasākumam *Lauku saimniecību modernizācija* saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 14. jūlija noteikumiem nr. 783 *Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursa veidā lauku un zivsaimniecības attīstībai* un Ministru kabineta 2009. gada 20. oktobra noteikumiem nr. 1209 *Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam Lauku saimniecību modernizācija*.

Astotās kārtas projektu iesniegumu

pieņemšana notiks no 2010. gada 5. maija līdz 2010. gada 30. decembrim vai līdz laikrakstā *Latvijas Vēstnesis* publicētajam paziņojumam par kārtas noslēgumu saskaņā ar 2009. gada 20. oktobra MK noteikumu nr. 1209 13.2 punktu.

Astotās kārtas pieejamais publiskais finansējums lauku saimniecībām ir 41 499 120 LVL (četrdesmit viens miljons četri simti deviņdesmit deviņi tūkstoši viens simts divdesmit lati) un lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām (LPKS) ir 10 000 000 LVL (desmit miljoni latu).

Iesniegto projektu īstenošanu veic divu gadu laikā no lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanas. Projekta iesnieguma veidlapa un metodiskie norādījumi tās aizpildīšanai atrodami mājas lapā www.lad.gov.lv sadaļā *ES atbalsts*.

Projekta iesniegumi jāiesniedz Lau-

ku atbalsta dienesta reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs (RLP) – juridiskām personām pēc juridiskās adreses, fiziskām personām – pēc projekta īstenošanas adreses. Reģionālo lauksaimniecības pārvalžu adreses atrodamas mājas lapā www.lad.gov.lv.

LAD struktūrvienība	Finansējuma apmērs, LVL
Austrumlatgales RLP	2 539 525
Dienvidkurzemes RLP	6 276 134
Dienvidlatgales RLP	3 850 082
Lielrīgas RLP	4 492 987
Viduslatvijas RLP	2 866 125
Zemgales RLP	8 772 818
Ziemeļaustrumu RLP	2 499 096
Ziemeļkurzemes RLP	4 248 677
Ziemeļvidzemes RLP	5 953 676
KOPĀ LAD pārvaldēm	41 499 120

Novele par Čingizhana zirgu

Zigmunds Skujiņš

(Fragments no grāmatas Stāsti 1968, izdevniecība Liesma, Rīga, 1969)

Ar pavasara atnākšanu Čingizhana bezgalīgās jātnieku armijas sakustējās un pa ielejām un klajumiem gāzās uz rietumiem, izlaupot un izpostot visu, kas ceļā; pinkainās zirgu muguras viņoja kā karsta, satrakota straume, tīdāmās virmojošā sviedru miglā – tās smaku pārmākt spēja tikai degošo pilsētu dūmi un izlieto asiņu dvinga. Karaspēkam pārvietojoties, nekādas noņemnes netika celtas, īsos atpūtas brīžus karavīri ar pavadām saujā nosnauda uz zemes starp zirgu kājām, pagalvi pasviežot vairogu vai bultu maksti. /../

Čingizhana rumaks, stepes savvaļas zirgu pēctecis, rūsgans, platkrūtains rikšotājs ar melnām kājām un melnu ādas sloksni garām pāri mugurai, nekad neatradās tālāk par trijiem soļiem. Valdnieka zirgu sauca Džebe, kas mongoļu valodā nozīmēja bulta, un viņa piesiešanai visur līdzī tika vadāts zelta stienis. Pie otra tāda paša zelta stieņa parasti sēja svēto ērzeli, uz kura sirojamos, acīm neredzams, līdzī jāja mongoļu karapulku augstākais virspavēlnieks kara dievs Sulde.

Lai visa jātnieku varza atkal būtu zirgos un pilnā kaujas kārtībā – rindā pa simtam, – vajadzēja ne vairāk kā desmit gonga sitienus. Pirmie aizjoņoja izlūki, zilie vilnas apmetņi noplivoja kā tumši spārni. Vēl pēc mirkļa ceļā devās dzelzs kreklos tērtie nukeri, bruņoti ar pušķainiem piķiem un likiem zobeniem, smago loku strēlnieki, ķīniešu degpodu metēji un nocietinājumu grāvēji. Čingizhans jāja kaut kur pa vidu, miesassargu un karodznieku ielenkts. Bez iemesla īpašu troksni necēla. Kūpēja tikai putekļi un sviedru migla. Un pēkšņi – pārsteigtā ienaidnieka priekšā gluži kā no zemes izvirda mongoļu jātnieku mutuļojošā straume un atskanēja šermiņošais kaujas sauciens: khū-khū-khū-ū-ū-ū... Un nu jau visapkārt trakoja dūmi, un tikpat slapji kā zirgu sāni nosvīda arī jātnieku zobeni.

Spēkā un izturībā Džebem līdzinieku nebija. Kad citi zirgi tikko vairs turējās kājās, zemu nokāruši galvas, trīcošām astēm un putainām paslēpenēm,

viņš, noguruma nepazīdams, it kā bez mazākās piepūles turpināja auļot straujajā vilku lēksi, stalti izslējis krēpaino kaklu. Lielās zilgani mēlās acis, kas spilgtā gaismā atsita gailošās ogles sārtnumu, raudzījās pasaulē ziņkārā vēribā. Džebe viegli varēja satraukt, viņš bija jutīgs un ātras dabas, taču nekad nepadevās necienīgām bailēm. Reiz kipčaku zemē, Čingizhanam medijot meža cūkas, no niedrāja izskrēja bars kuīļu

Čingizhans (apm. 1165-1227) bija lielākais iekarotājs, kādu pasaule jebkad pazinusi. Tiek uzskatīts, ka vairāk nekā trīs miljoni cilvēku miruši viņa karagājienos. Šī Čingizhana skulptūra atrodas netālu no Mongolijas galvaspilsētas Ulanbatoras.

un, ilknus šņakstinādami, drāzās vajātājam virsū. Pārsteigtais valdnieks sarāva zirgu stāvus, bet tik strauji, ka pats izlidoja no segliem. Džebe sajuta vaļā palaisto pavadu, viņam pamira sirds un aizmiglojās skatiens, tomēr viņš spītīgi palika taciņas vidū. /../ Pēc šī notikuma Čingizhans pavēlēja savam zirgam izkalt zelta iemauktus.

Un tomēr laimīgs Džebe nejutās. Jo tālāk mongoļu armijas aizklīda no dzimtajiem Kerulenas un Ononas krastiem, jo biežāk viņu apsēda skumjas un mokošas ilgas. Svešu kalnu krēslainajās aizās acu priekšā rādījās zaļā stepe, kur viņš kā mazs kumelš bija zīdis mātes pienu, naktīs zem nepazīstamām zvaigznēm sapņos nāca rūgtā vērmelzāļu smarža. Reizē ar prieku pagaisa arī daļa spēka. Džebe joprojām auļoja, lepni izslējis kaklu, bet kājas šķīta kā arkānu siksnu saistītas. /../ Valdnieka pavēles Džebe izpildīja tikpat labi kā agrāk – brāzās caur uguni, ūdeni un asinīm, šķaidīja ienaidnieka karavīrus, brādāja sievietes un bērnus, bet draiskās nebēdnības vietā tagad izjuta tikai nospiedošu riebumu.

Atgādījās tā, ka mongoļu karsto, Aalkatīgo straumi gandrīz veselu mēnesi nosprostoja kādas drosmīgi aizsargātas pilsētas mūri. Čingizhans izdeva parasto pavēli: dzīt pret pilsētas

aizstāvjiem neapbruņotus gūstekņus. Kad visapkārt mūrim bija sakrāvusās tik augstas kritušo kaudzes, ka pašu mūri vairs nevarēja redzēt, mongoļi beidzot ielauzās pilsētā. Izdegušajā citadeles tornī, ap kuru bez mitas riņķoja maitu lijas, uzvilka Čingizhana balto septiņastaino karogu. Dzīvus palikušos aizstāvjus mongoļi sadzina tirgus laukumā, sasaistīja ar ādas siksnām, virsū uzsvieda dēļu kārtu un uz šī vaidošā dzīru galda sarīkoja uzvaras svētkus. /../ Pielūdzis kara dievu Suldi, liksmības vietā atjāja arī lielais valdnieks. Slogojums bija apmēram piecas pēdas augsts, uzlēkt uz tā Džebe varēja kaut vai no vietas, bet, raugoties cilvēku galvu, roku un kāju jūklī, kas blīda laukā no dēļu apakšas, viņu kārtējo reizi pārņēma tāda drūmība, ka kļuva grūti elpot. Čingizhans atkal bez jēgas raustīja pavadu un rīvēja piešus: dar-hal! Hoč-Hal!

Es negribu, man riebjas, domāja Džebe. Bet es esmu zirgs. Čingizhans ir jātnieks. Un jātnieks grib, lai es lecu. Zirgiem neviens piekrišanu neprasa. Zirgiem jālec arī tad, kad riebjas. Man riebjas, un tomēr es lēkšu.

Džebe pieglauca ausis, skumjām acīm atskatījās pār plecu un lēni uzkāpa uz dēļiem. Bet, kad Džebe to bija izdarījis, viņš pēkšņi sajuta, ka ienest ne tikai Čingizhanu, kas uzbudinājumā turpināja krampjaini raustīt pavadu un rīvēt piešus, bet arī pats sevi. Sirds krūtīs sāka brāzmaini pukstēt kā toreiz, kad kipčaku zemē viņš viens, bet lepns un brīvs stāvēja pret kuīļu baru, kad Čingizhans, izsviests no segliem, gulēja uz niedrāju takas.

Sveicinot valdnieku, pie Džebes kājām visapkārt gulēja paši dižākie mongoļu augstmaņi, bagaturi un neijoni. Brīdī, kad Čingizhans jau ieķērās krēpēs, lai izlēktu no segliem, Džebe negaidot ar skaļu zviedzienu izslējās pakaļkājās, un valdnieks nokrita uz vaidošajiem dēļiem līdzās saviem augstmaņiem. Bet Džebe vienā stiepienā nolēca no paaugstinājuma un, asti mētādams, aizlēkšoja pa tirgus laukumu starp liķu kaudzēm, gruvekļiem un pavāru sakurtajiem ugunskuriem.

Pēc šī notikuma Čingizhans pavēlēja Džebem noņemt zelta iemauktus. Valdnieks lika sev seglot citu zirgu, bet Džebe atdeva vissliktākajam simtniekam par nastu nesēju un ratu vilcēju.

/../ Saņemot Džebes pavadu, vīrelis iekunkstējās – pārāk labi viņš pazina

Čingizhana šaudīgo dabu, lai par dāvanu priecātos. Šodien valdnieks atriebības slāpēs tikoja redzēt apkaunošanu un mokas. Bet jau rīt pat, dusmām rimstot, aukstā sirds varēja no jauna atsilt mīlestībā un likt pārāk bargi samaksāt pārlietu iztarpīgajam kalpam par necienīgu izturēšanos pret valdnieka zirgu. /../

Lietiem listot un vējiem gaudojot, atnāca ziema. Auglīgā ielejā upes krastā Čingizhans pavēlēja karaspēkam uzcelt kurenus un mierīgi sagaidīt jaunu pavasari. /../ Kureniem pa starpu ganījās kara zirgi, kamieli un ratos jūdzamie vērsi. Kēvēm un kumeļiem tika uzslieti īpaši aploki, bet tūkstošiem visdažādākās spalvas rezerves zirgu aiz nometnes ganījās savvaļas baros līdz pat zilajām augstienēm, kur ieleja pakāpeniski pārgāja krūmiem un kokiem apaugušos kalnos.

Džebe stāvēja pie dzelzs stieņa līdzās simtnieka jurtai. Trīs reizes dienā viņam deva ēst vislabākos graudus. Nekas nebija jādara; kāpt valdnieka zirgam mugurā simtniekam joprojām pietrūka drosmes.

Un tomēr laimīgs Džebe nejutās. Vējš čukstēja ausīs tālās Kerulenas pavasarīgās šalkas. Dīki spārdīdams aiz nekustības iesīkstējušās kājas, viņš skumjots nomoda sapņos redzēja sevi kopā ar staltragainiem bričiem brīvi auļojam pa zaļajām mongoļu stepēm, kur virs galvas pletās zilās, plašās debesis ar augstu lidojošiem ērgļiem. Viņš juta, ka pamazām apveļas ar taukiem, kļūst vienaldzīgs un truls. /../

Sagaidījis gaišu pilnmēness nakti, kad ieleja palsā, aukstā gaismā laistījās kā spoža zobena asmens, Džebe norāvās no dzelzs stieņa un, tramīgi rikšodams starp miegā iegrimušajām jurtām, devās uz savvaļas ganībām mežainajā klinšu augstienē.

Tuvumā savvaļas ganības neizskatījās tik vilinošas, kā raugoties no tālienes; zāle bija liesa un nobradātie krūmi sausi un dzelkšņaini, un tomēr Džebe juta atgriežamies dzīves prieku. Beidzot viņš pats par sevi bija kungs un varēja darīt, kas patika. /../ Ak, kas te bija zirgu! Strupie mongoļu kleperi spiedās pūļos kā aitas, garkaklainie arābu rikšotāji kārpījās un didījās, viegli aizkaitināmie kaukāziešu bērni zviedza, kodās un spērās, raibie persu kankani savā starpā mīlinājās un bubināja. Bija arī tādas sugas, droši vien atdzītas no tālienes, ko pat pazīt nevarēja – badīgi rīmas, lepni skaistuļi un slinki ādaiņi, aplīpuši paši saviem mēsliem.

Džebei burzma nevilināja, viņš turējās

savrup, dažkārt aizlīdzdams no pārējiem zirgiem tik tālu, ka dienām ilgi tos pavisam aizmirsta. Džebem patika klausīties, kā dzied putni. Viņš mīlēja lūkoties vāveru dejās ciedru koku zaros, skudru darbīgajā tekalešanā starp zāļu stiebriem un mākoņu mainīgajā plūdumā virs zilajām kalnu galotnēm. Augstienē, kur nebija iemīta neviena taka, viņš atrada dzidru strautu ar gardu, spirdzinošu ūdeni. Šeit auga arī dīvaini kails krūms, kura miza smaržoja pēc dzimtās Kerulenas un Ononas stepēm. Bet vēl tālāk ceļu aizšķērsoja stāva, baismīga aiza, kas pastāvīgi tinās saltā dūmakā; nejauši nobrucis akmens tajā pazuda bez miņas, tikai pēc ilgāka laika kaut kur neapjaušamā dziļumā nodārdēja kā tāls pērkonis. Starp klinšu blūkiem tumsā šad tad uzgalgoja vilku acis. Bija baismīgi, bet reizē arī vilinoši. Saspringtiem muskuļiem viņš raudzījās apkārt, skaidri apzinādamies, ka ir viens pats un var paļauties tikai uz saviem spēkiem.

Piemineklis Ķīnā, pie ceļa uz Čingizhana kapu.

Kad kalnainē apnika, Džebe atgriezās ielejā, kur pieturējās siltāks un nepūta tik asi vēji. Ieraudzījuši bezbēdīgi rikšojošo Džebei, sajutuši viņa līdzatnestās svešās smaržas, daļa zirgu aizdomīgi saslēja ausis, citi turpretī, priecīgi zviegdami, aicināja pie sevis. Džebe tomēr neapstājās, bet skrēja savu ceļu.

Kāda jums daļa gar mani, viņš domāja, un kāda man daļa gar jums? Vietas pietiek visiem. Ganieties jūs, kur jums patīk, es ganišos, kur man patīk.

Dienām pieņemoties siltumā un spožumā, zirgu bari kļuva tramīgāki. Ielejā aizvien biežāk parādījās gani, viņu kliegzieni atbalsojās malu malās, kurdami asinīs neskaidru trauksmi. Bet arī klusās nakts stundās, kad tātumā tikai žēli gaudoja suņi, nebija vairs īsta miera; zirgi slaištīja kaklus, pleta nāsis un vērigi klausījās. Bija tāda sajūta, it kā ganībām slepus zagtos klāt zvērs, kuru pašu vēl nevarēja manīt,

bet kura elpa gaisā jau bija jūtama. /../

Reiz Džebei no snauda pamodināja vrdraudīgs troksnis. Pirmajā mirklī, vēsiem drebuļiem tērpjot ādu, viņš vēl neapjauta skaņu cēloni, bet, mazliet atgūvies, saprata, ka tuvojas negaiss. Tumsa bija bieza un smacīga. Pēkšņi pašķīda žilbinoša gaisma, izlocīdamās debesis kā arkāna cilpa. Un tūdaļ pēc tam nodārdēja tā, it kā visaugstākās kalnu virsotnes būtu nobrukušas un gāztos lejā pa nogāzi. Viņš skaidri sajuta drebam zemi. Un, debesi vēlreiz spokaini uzliesmojot, Džebe ieraudzīja pār ieleju veļamies milzīgu krēpainu vilni. Nekādas ielejas vairs nebija, bija tikai vilnis. Zirgi sprauslādami, krākdami auļoja tieši šurp. Džebe, izslējis galvu, metās uz priekšu. Karstās elpas un sviedru smakas mutulis strauji tuvojās. Pa labi un kreisi jau staipījās slapji kakli, negaisa ugunis spīdēja baltas, bezprātīgas acis. Džebe, gandrīz vai lidodams, visiem spēkiem centās lauzties sāņus, bet zibeņu pātgotais zirgu vilnis strauji auga, iekļaudams viņu ar katru brīdi ciešāk. Acu priekšā tagad jau plīvoja kāda aste, no abām pusēm mācās virsū elsojoši vēderi, drebošas krūtis, karsti purni. Viņu spieda, grūda, stūma un spārdīja. Kāds viņam koda kaklā un šķīda nāsis slienas. Kāds priekšā paklupa. Džebes brīdinājuma zviedzienu neviens nedzirdēja, patiesībā tam arī nebija jēgas, pagriezties tikpat nevarēja; viņš sajuta savas kājas uz plokošas miesas un tik tikko nepakrita pats. Biezā

tūkstošgalvainā masa, uzņēmusi ātrumu, dzinās tālāk, bričiem sviezdāmās pa labi, bričiem pa kreisi.

Pirmoreiz mūžā Džebei pārņēma īstas šausmas un nāves bailes: uz kurieni? Uz kurieni? Kāpēc? Bet viņa kliegzienus neviens nedzirdēja, un uz viņa jautājumiem neviens neatbildēja. /../

Auļot kļuva aizvien grūtāk, Džebe bija iespiests barā tik cieši, ka tikai ar pūlēm varēja ievilkēt elpu. Viņš vairs nezviedza, tikai platām acīm raudzījās apkārt. Vilnis gāzās uz priekšu. Dažkārt zviedzienu skanēja zem viņa kājām. Bailes nomainīja dīvainu vientulības smeldze, ko savukārt nomāca kādreiz jau izjusts riebums un galu galā vienaldzība.

Gaisā skaidri varēja just saltu vēsmu, bet zirgi turpināja drāzties uz priekšu. Un arī Džebe turpināja auļot līdz ar citiem zirgiem, jo viņš vairs nebija Džebe, bet piliens vilni.

Latviešu tēlnieka zirgs iekaro pasauli

Dace Štrausa

Latviešu tēlnieks un mūsu zirdzinieku saimei pazīstamais mākslinieks **Edvīns Krūmiņš** saņēmis augstas raudzes starptautiska konkursa pirmo godalgu par skulptūru *Pēdējais mohikānis*. Par to liecina saņemtā panākumu apliecinošā vēstule.

EX ARTE EQUINUS III

Sponsors: Art Horse Magazine
Godātais mākslinieks!

Ar prieku paziņojam, ka Jūsu darbs ir izvēlēts par uzvarētāju *Ex Arte Equinus III Equine Art* mākslas izstādē.

Vērtētāja *Sjuzena Leilande* ir piešķirusi pirmo vietu skulptūru kategorijā Jūsu darbam „Pēdējais mohikānis”. Viņas komentāri par šo mākslas darbu: „Pēdējais mohikānis

izceļas kā spēcīga, mūsdienīga skulptūra. Vizuālais iespaids un saskarsmes spēks, kā arī savdabīgais dzelzs apstrādes veids rada interesantu un radošu izteiksmi zirga attēlojumam mākslā.” Turklāt Jūsu darbs „Pasta zirgs” ir ieguvis piekto vietu. Par šo darbu ir saņemta šāda atsauksme: „Pasta zirgs ir satriecošs mākslas darbs. Koka apdare, forma un ideja kopā veido spēcīgu, interesantu, skaisti radītu skulptūru.”

Šogad mēs saņemām vairāk nekā 1000 darbu, kas tika iesniegti vērtēšanai dažādās kategorijās. Turklāt dalībnieku pārstāvēto valstu saraksts bija patiesi iepriecinošs. Mēs ticam, ka šī izstāde ir kļuvusi par vietu, kurā pārstāvēta labākā mūsdienās radītā zirgu māksla. Un mēs Jums pateicamies, ka piedalījāties, lai veidotu daļu no šī lieliskā pasākuma.

Medaļa, ko Edvīns Krūmiņš saņēma par līdzdalību konkursā.

Pieņemtos darbus ir plānots publicēt Art Horse Magazine mājas lapā nākamā gada sākumā. Žurnāla un grāmatas sagatavošana un izdošana ir plānota līdz 2010. gada 15. martam. Jūsu apbalvojumi tiks Jums nosūtīti tuvākajā laikā.

Liels paldies par piedalīšanos Ex Arte Equinus III, un mēs ceram atkal ieraudzīt Jūsu darbus nākamā gada pasākumā.

Ar cieņu,

Džuljeta Harisona, Ex Arte Equinus III – Pasākuma vadītāja Laine Rafa, Art Horse Magazine – Izdevēja/Redaktore

Šo vēstuli un arī solīto publikāciju *Art Horse Magazine*, kā arī labāko darbu katalogu un balvas saņēma zirdzinieku saimei jau pazīstamais tēlnieks Edvīns Krūmiņš.

Šī nav pirma reize, kad tēlnieks gūst tik augsta līmeņa atzinību tieši kā zirgu atveidotājs. 2007. gadā viņa skulptūra bija starp tiem mākslas darbiem, kas vairāku tūkstošu darbu konkurencē no visas pasaules tika atzīta par cienīgu tikt izstādītai zirgu Mekā - *Kentucky Horse Park, ASV*.

Latvijas pajūgu braucēji šogad atkal cīnīsies par vērtīgo ceļojošo balvu, kas konkursā piedalījās ar nosaukumu *Pasta zirgs* un ko 2009. gadā pirmais savā īpašumā uz gadu ieguva *Andis Pavlovskis* par uzvaru *Zirgu dienu* sacensībās, ko simboliski varēja nosaukt par Latvijas neoficiālo čempionātu. Skulptūra iekļuva laureāta godā kā piektā labākā pasaulē. Šogad par to notiks cīņa pirmajā Latvijas čempionātā pajūgu braukšanā 21. un 22. augustā.

Zirgu Pasts apsveic tēlnieku Edvīnu Krūmiņu ar šo uzvaru un novēl radīt jaunus zirgu tēlus un uzvarēt atkal!

Tēlnieks Edvīns Krūmiņš.

Konkursā *Ex Arte Equinus III Equine Art* uzvaru guvusi skulptūra *Pēdējais mohikānis*.

Zirga skulptūra, kas veidota no koka.

Jauns zirglietu interneta veikals Latvijā

www.stallis.lv

Viss zirgam un jātniekam!

Jaunā Pikeur un
Eskadron kolekcija
pavasaris/vasara 2010
veikalā "Zirgu stallis"

Kollimpiāde 2010

Ugūnciemā

www.kollimpiade.lv

Alveja - ierocis pret slimībām

FOREVER LIVING PRODUCTS

Par Aloe Vera produktiem no firmas Forever Living Product zirgiem, citiem dzīvniekiem un to saimniekiem lūdzam interesēties pa tālruni 26258326.

jauniauto.lv
jauni un mazlietoti auto ar garantiju

Latviešu zirgs vācu filmā

Inese Ruskule

Marta vidū Vecrīgā atkal tika manīta neierasta rosība. Šoreiz tāpēc, ka notika Vācijas uzņēmuma *Die Film GmbH* producētās mākslas filmas *Das Blaue von Himmel* epizožu filmēšana.

Jaunajā mākslas filmā tiek stāstīts par latviešu sievietes Margas ģimeni, tādējādi tiek aplūkota situācija no 1930.-tajiem līdz 90.-tajiem gadiem gan Latvijā, gan arī Vācijā. Kopā ar Vācijas kino zvaigznēm filmēšanā piedalījās arī vairāki Latvijas aktieri.

Tieši Rīgā tika uzņemtas dažas 1939. gada epizodes, kā arī notikumi 1991. gada janvāra barikāžu laikā, savukārt pārējo notikumu restaurēšana kinolentē notika Minhenē, Vupertālē, Heiligendamā un Berlīnē. Filmu paredzēts sākt demonstrēt uz Vācijas kinoteātru ekrāniem 2011. gada pavasarī. Tā būs izglītojošs izziņas materiāls Latvijas jaunajai paaudzei un vēsturiska liecība latviešu tautas smagajam ceļam pretī valsts neatkarības atgūšanai.

Filmēšanas laikā Vecrīgā varēja dzirdēt arī zirga pakavu dunoņu. Kā gan citādi, jo viens no galvenajiem transporta veidiem 1939. gadā Latvijā bija zirgs. Filmā veidotāji izvēlējās zirgu Sikaro no zemnieku saimniecības *Tiraines staļļi*. Vairāki masu skatu aktieri jau atpazīna šo melno skaistuli no filmas *Irēnas bērni*

Ineses Ruskules foto

Šajos filmas uzņemšanas brīžos šķita, ka Rīgu pilnībā pārņēmusi trīsdesmito gadu gaisotne.

Brauciens ar Sikaro Vecrīgas ielās.

Ineses Ruskules foto

uzņemšanas laika Rīgā. Epizodēs ar zirga līdzdalību kučieri tēloja Uldis Broks. Filmēšana pierādīja, ka zirgam šajā darbā jābūt ļoti pacietīgam.

Lai gan zirgs piedalījās tikai divās nelielās epizodēs, to uzņemšanai bija nepieciešama visa diena. Kā mēdz teikt, darbs nebija smags, bet atbildīgs. Mazākā kļūme, un atskanēja vārds – *stop*, un epizodes filmēšana sākās no sākuma. Taču Sikaro un Uldis savu uzdevumu izpildīja godam. Rati filmēšanai ar zirgu tika īrēti no Latvijas Lauksaimniecības muzeja, kas atrodas Talsos.

Zirga kučieri vācu filmā tēloja Uldis Broks.

Ineses Ruskules foto

Ančevskis uzvar!

Inese Ruskule

TV-3 skatītājiem vairākas nedēļas bija iespēja savos ekrānos vērot deju šovu *Dejo ar zvaigzni 3*. Visiem zirdziniekiem par prieku šovā piedalījās arī Nacionālā teātra aktieris Ainārs Ančevskis, par kuru *Zirgu Pasts* rakstīja savā 35. numurā. Viena no Aināra sirdslietām ir zirgi un arī jāšanas sports. Interesanti ir arī tas, ka jau divos no šiem šoviem uzvar cilvēki, kuri saistīti ar zirgiem. *Dejo ar zvaigzni 1* šovā uzvaras laurus plūca dziedātājs Lauris Reiniks, kurš arī savu brīvo laiku labprāt pavada zirga mugurā. Satiekoties ar Aināru

Ančevski izstādē *Ražots Latvijā 2010*, aktieris atzina, ka pēc šova labprāt dosies izjādē.

Aktieris Ainārs Ančevskis ar Lemonu.

Silvijas Danelsones foto

Irēnas Liepiņas foto

Zirgu Pastu lasa arī Īslandē. „Modeles” - Līga Liepiņa un Drīfa fra Vindasi.

Avīzi *Zirgu Pasts* var iegādāties
Narvesen preses tirdzniecības vietās,
kā arī specializētajos
zirglietu veikalos:

*Zirgu stallis, Rīgā, Nometņu ielā 10,
Korsaro, Rīgā, Kleistu ielā 75.*

